

Tento dokument slúži čisto na potrebu dokumentácie a inštitúcie nenesú nijakú zodpovednosť za jeho obsah

► **B** **NARIADENIE (ES) EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 883/2004**
z 29. apríla 2004
o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia
(Text s významom pre EHP a Švajčiarsko)
(Ú. v. EÚ L 200, 7.6.2004, s. 1)

Zmenené a doplnené:

		Úradný vestník		
		Č.	Strana	Dátum
► M1	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009 zo 16. septembra 2009	L 284	43	30.10.2009
► M2	Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1244/2010 z 9. decembra 2010	L 338	35	22.12.2010
► M3	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 465/2012 z 22. mája 2012	L 149	4	8.6.2012

**NARIADENIE (ES) EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY
883/2004**

z 29. apríla 2004

o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia

(Text s významom pre EHP a Švajčiarsko)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, najmä na jej články 42 a 308,

so zreteľom na návrh Komisie predložený po konzultáciách so sociálnymi partnermi a správnu komisiou pre sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov ⁽¹⁾,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽²⁾,

konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy ⁽³⁾,

keďže:

- (1) pravidlá koordinácie vnútroštátnych systémov sociálneho zabezpečenia patria do rámca voľného pohybu osôb a mali by prispieť k zlepšeniu ich životnej úrovne a podmienok zamestnania;
- (2) zmluva neustanovuje právomoci iné ako tie, ktoré sú uvedené v článku 308 na prijatie primeraných opatrení v rámci oblasti sociálneho zabezpečenia osôb iných ako zamestnancov;
- (3) nariadenie Rady (EHS) 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a na ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva ⁽⁴⁾, bolo zmenené a doplnené a aktualizované viac krát, aby sa zohľadnil nielen vývoj na úrovni spoločenstva vrátane rozsudkov Súdneho dvora, ale tiež aby sa zohľadnili zmeny právnych predpisov na vnútroštátnej úrovni. Tieto faktory zohrali svoju úlohu v čase, keď sa koordináčne pravidlá spoločenstva stávali zložitými a príliš rozsiahlymi. Nahradenie a súčasne modernizovanie a zjednodušovanie týchto pravidiel je preto dôležité, aby sa dosiahol cieľ voľného pohybu osôb;
- (4) je potrebné rešpektovať osobitné vlastnosti vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia a vypracovať iba systém koordinácie;
- (5) je potrebné v rámci takejto koordinácie zaručiť v rámci rovnosti spoločenstva prístup pre dané osoby podľa rozličných vnútroštátnych právnych predpisov;

⁽¹⁾ Ú. v. ES C 38, 12.2.1999, s. 10.

⁽²⁾ Ú. v. ES C 75, 15.3.2000, s. 29.

⁽³⁾ Stanovisko Európskeho parlamentu z 3. septembra 2003 (zatiaľ neuverejnené v Úradnom vestníku). spoločné stanovisko Rady z 26. januára 2004 (Ú. v. EÚ C 79 E, 30.3.2004, s. 15) a stanovisko Európskeho parlamentu z 20. apríla 2004 (zatiaľ neuverejnené v Úradnom vestníku). Rozhodnutie Rady z 26. apríla 2004.

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 149, 5.7.1971, s. 2. Nariadenie v znení nariadenia (ES) 1386/2001 Európskeho parlamentu a Rady (Ú. v. ES L 187, 10.7.2001, s. 1).

▼B

- (6) úzky vzťah medzi právnymi predpismi v oblasti sociálneho zabezpečenia a tými zmluvnými ustanoveniami, ktoré dopĺňajú alebo nahrádzajú takéto právne predpisy a ktoré podliehali rozhodnutiu verejných orgánov, na základe ktorých sa stali povinnými alebo sa rozšíril ich rozsah pôsobnosti, môže vyžadovať podobnú ochranu vzhľadom na uplatňovanie týchto ustanovení na právne predpisy umožnené týmto nariadením. Ako prvý krok sa môže vyhodnotiť skúsenosť členských štátov, ktoré oznámili takéto systémy;
- (7) vzhľadom na veľké rozdiely existujúce medzi vnútroštátnymi právnymi predpismi z hľadiska osôb, na ktoré sa uplatňujú, uprednostňuje sa stanovenie zásady, že toto nariadenie sa má uplatňovať na štátnych príslušníkov členského štátu, osoby bez štátnej príslušnosti a utečencov s bydliskom na území členského štátu, ktorí podliehajú alebo podliehali právnym predpisom v oblasti sociálneho zabezpečenia jedného alebo viacerých členských štátov, ako aj na ich rodinných príslušníkov a pozostalých;
- (8) všeobecná zásada rovnakého zaobchádzania je mimoriadne dôležitá pre pracovníkov, ktorí nemajú bydlisko v členskom štáte ich zamestnania, vrátane cezhraničných pracovníkov;
- (9) Súdny dvor viac krát poskytol stanovisko o možnosti rovnakého zaobchádzania pri dávkach, príjme a faktoch; táto zásada by sa mala výslovne prijať a rozvíjať pri dodržaní podstaty a ducha právnych pravidiel;
- (10) zásada zaobchádzania s niektorými faktami alebo udalosťami, ku ktorým dochádza na území iného členského štátu, ako keby sa udiali na území členského štátu, ktorého právne predpisy sú uplatniteľné, by však nemala prekážať zásade spočítania dôb poistenia, zamestnania, samostatnej zárobkovej činnosti alebo bydliska ukončených podľa vnútroštátnych právnych predpisov iného členského štátu k takýmto dobám ukončeným podľa vnútroštátnych právnych predpisov príslušného členského štátu. Doby ukončené podľa právnych predpisov iného členského štátu by sa preto mali vziať do úvahy iba pri uplatňovaní zásady spočítania dôb;
- (11) prispôbenie faktov alebo udalostí, ku ktorým dochádza v jednom členskom štáte, nemôže v žiadnom prípade viesť k tomu, aby sa iný členský štát stal príslušným alebo jeho právne predpisy uplatniteľnými;
- (12) vzhľadom na proporcionalitu by sa mala venovať pozornosť tomu, aby sa zabezpečilo, že zásada prispôbenia faktov alebo udalostí nevedie k objektívne neopodstatneným výsledkom alebo k prekryvaniu dávok rovnakého druhu za tú istú dobu;
- (13) pravidlá koordinácie musia zaručiť, aby osoby, ktoré sa pohybujú v rámci spoločenstva, a osoby, ktoré sú od nich závislé, a ich pozostalí, si zachovali práva a výhody nadobudnuté a ktoré nadobúdajú;
- (14) tieto ciele sa musia dosiahnuť najmä spočítaním všetkých dôb, ktoré sa zohľadňujú podľa rôznych vnútroštátnych právnych predpisov na účely získania a udržania práva na dávky a výpočtu výšky príspevkov, rovnako ako sa musia dosiahnuť poskytovaním dávok na rôzne kategórie osôb, na ktoré sa uplatňuje toto nariadenie;

▼ B

- (15) je potrebné, aby osoby, ktoré sa pohybujú v rámci spoločenstva, podliehali systému sociálneho zabezpečenia iba jediného členského štátu, aby sa tak predišlo prekryvaniu uplatniteľných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov a komplikáciám, ktoré by z toho mohli vzniknúť;
- (16) v rámci spoločenstva neexistuje v zásade oprávnenie na to, aby práva na sociálne zabezpečenie záviseli na bydlisku danej osoby; v špecifických prípadoch, najmä pokiaľ ide o osobitné dávky späté s ekonomickým a sociálnym kontextom danej osoby, bydlisko by sa však malo zohľadniť;
- (17) vzhľadom na čo najefektívnejšie zaručenie rovnosti zaobchádzania so všetkými osobami pôsobiacimi na území členského štátu je vhodné ako všeobecné pravidlo určiť za uplatniteľné právne predpisy toho členského štátu, v ktorom daná osoba vykonáva svoju činnosť ako zamestnanec alebo ako samostatne zárobkovo činná osoba;

▼ M1

- (17a) Len čo sa právne predpisy členského štátu začnú uplatňovať na osobu na základe hlavy II tohto nariadenia, podmienky pridruženia a nároku na poberanie dávok by sa mali definovať právnymi predpismi príslušného členského štátu za súčasného dodržania práva Spoločenstva.

▼ B

- (18) v špecifických situáciách, v ktorých sú oprávnené iné kritériá uplatniteľnosti, je potrebné sa od tohto všeobecného pravidla odchýliť;

▼ M1

- (18a) Zásada jednotných uplatniteľných právnych predpisov má veľký význam a mala by sa posilniť. To by však nemalo znamenať, že poskytnutie samotnej dávky v súlade s týmto nariadením, ktorá zahŕňa platbu poistných príspevkov alebo poistné krytie príjemcu, má za následok, že sa právne predpisy členského štátu, ktorého inštitúcia túto dávku poskytla, stávajú uplatniteľnými na túto osobu.

▼ M3

- (18b) V prílohe III k nariadeniu Rady (EHS) č. 3922/91 zo 16. decembra 1991 o harmonizácii technických požiadaviek a správnych postupov v oblasti civilného letectva⁽¹⁾ sa vymedzuje pojem „domáca základňa“ pre členov letovej posádky a palubných sprievodcov ako miesto, ktoré členovi posádky určí prevádzkovateľ a z ktorého člen posádky bežne začína a končí službu alebo sériu služieb a kde prevádzkovateľ za normálnych podmienok nie je povinný zabezpečiť danému členovi posádky ubytovanie. Na uľahčenie uplatňovania hlavy II tohto nariadenia na členov letovej posádky a palubných sprievodcov je vhodné používať pojem „domáca základňa“ ako kritérium na určovanie právnych predpisov uplatniteľných na členov letovej posádky a palubných sprievodcov. Právne predpisy uplatniteľné na členov letovej posádky a palubných sprievodcov by však mali zostať stabilné a zásada domácej základne by nemala viesť k častým zmenám uplatniteľných právnych predpisov z dôvodu pracovných modelov tohto odvetvia alebo sezónnych potrieb.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 373, 31.12.1991, s. 4.

▼B

- (19) v niektorých prípadoch dávky v materstve a rovnocenné dávky v otcovstve môže využívať matka alebo otec a pokiaľ ide o dávky v otcovstve, tieto dávky sa odlišujú od rodičovských dávok a môžu sa prispôsobiť dávkam v materstve *strictu sensu* v tom, že sa poskytujú počas prvých mesiacov života novonarodeného dieťaťa, a je vhodné, aby sa dávky v materstve a rovnocenné dávky v otcovstve regulovali spoločne;
- (20) v oblasti dávok v chorobe a materstve a rovnocenných dávok v otcovstve, poisteným osobám ako aj ich rodinným príslušníkom, ktorí žijú alebo sa zdržiavajú v členskom štáte inom, ako je príslušný členský štát, by sa mala poskytnúť ochrana;
- (21) ustanovenia o dávkach v chorobe, materstve a rovnocenných dávok v otcovstve boli vypracované vzhľadom na judikatúru Súdneho dvora. Ustanovenia o predchádzajúcom oprávnení boli zdokonalené, pričom sa zohľadnili príslušné rozhodnutia Súdneho dvora;
- (22) špecifické postavenie žiadateľov o dôchodok a dôchodcov a ich rodinných príslušníkov vyvoláva potrebu prijať ustanovenia riadiace nemocenské poistenie upravené podľa tejto situácie;
- (23) vzhľadom na rozdiely medzi rôznymi vnútroštátnymi systémami je vhodné, aby členské štáty prípadne prijali ustanovenie o lekárskom ošetrovaní rodinných príslušníkov cezhraničných pracovníkov v členskom štáte, kde takýto pracovník vykonáva svoju činnosť;
- (24) je potrebné vypracovať špecifické ustanovenia regulujúce neprekrývanie sa nemocenských vecných dávok a nemocenských peňažných dávok, ktoré sú rovnakej povahy ako tie, ktoré podliehajú rozsudkom Súdneho dvora v prípade C-21.5/99 *Jauch* a C-160/95 *Molenaar*, ak sa tieto dávky vzťahujú na to isté riziko;
- (25) so zreteľom na dávky v súvislosti s pracovnými úrazmi a chorobami z povolania by sa mali ustanoviť pravidlá na účely poskytnutia ochrany, ktorá by riešila situáciu osôb, ktoré majú bydlisko alebo pobyt v členskom štáte inom, ako je príslušný členský štát;
- (26) na dávky v invalidite by sa mal vypracovať systém koordinácie, ktorý rešpektuje špecifické vlastnosti vnútroštátnych právnych predpisov, najmä pokiaľ ide o uznanie invalidity a ich spočítanie;
- (27) je potrebné vypracovať systém na udelenie dávok v starobe a pozostalostných dávok, ak daná osoba podliehala právnym predpisom jedného alebo viacerých členských štátov;
- (28) je nevyhnutné určiť výšku dôchodku, ktorá sa vypočíta v súlade s metódou používanou na spočítanie a pomerný výpočet a zaručiť ju prostredníctvom právneho systému spoločenstva tam, kde uplatňovanie vnútroštátnych právnych predpisov vrátane pravidiel týkajúcich sa zníženia, pozastavenia alebo odňatia dôchodku je menej výhodné ako uvedená metóda;

▼ B

- (29) aby sa chránili migrujúci pracovníci a ich pozostalí pred príliš príslym uplatňovaním pravidiel vnútroštátnych právnych predpisov o znížení pozastavení alebo odňatí, je potrebné začleniť ustanovenia, ktoré budú presne riadiť uplatňovanie takýchto pravidiel;
- (30) ako opakovane potvrdil Súdny dvor, Rada sa nepovažuje za príslušnú na schválenie pravidiel zavádzajúcich obmedzenie na prekryvanie dvoch alebo viacerých dôchodkov získaných v rôznych členských štátoch znížením výšky dôchodku získaného iba podľa vnútroštátnych právnych predpisov;
- (31) podľa Súdneho dvora takéto pravidlá má prijať vnútroštátny zákonodarný zbor so zohľadnením skutočnosti, že limity má ustanoviť zákonodarný zbor spoločenstva, v rámci ktorých sa majú uplatňovať ustanovenia vnútroštátnych právnych predpisov o znížení, pozastavení alebo odňatí;
- (32) aby sa podporila mobilita pracovníkov, je mimoriadne vhodné, aby sa umožnilo vyhľadávanie zamestnania v rôznych členských štátoch; preto je potrebné zabezpečiť užšiu a účinnejšiu koordináciu medzi systémami poistenia v nezamestnanosti a službami zamestnanosti všetkých členských štátov;
- (33) je potrebné zahrnúť povinné preddôchodkové systémy do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia a tak zaručiť rovnaké zaobchádzanie a možnosť exportu preddôchodkových dávok ako aj udelenia rodinných dávok a dávok zdravotnej starostlivosti danej osobe v súlade s ustanoveniami tohto nariadenia; pravidlo o sčítaní dôb by sa však nemalo zahrnúť, pretože iba veľmi obmedzený počet členských štátov má povinné preddôchodkové systémy;
- (34) pretože rodinné dávky majú veľmi široký rozsah, ktorý poskytuje ochranu v situáciách, ktoré možno opísať ako klasické, a tiež v iných situáciách, ktoré sú špecifické svojou povahou, pričom v týchto situáciách dávka podlieha rozsudkom Súdneho dvora v spojených prípadoch C-245/94 a C-312/94 *Hoever a Zachov* a v prípade C-275P96 *Kuusujärvi*, je potrebné všetky takéto dávky regulovať;
- (35) aby sa predišlo neoprávnenému prekryvaniu dávok, je nevyhnutné stanoviť pravidlá priority v prípade prekryvania práv na rodinné dávky podľa právnych predpisov príslušného členského štátu a podľa právnych predpisov členského štátu pobytu rodinných príslušníkov;
- (36) preddavky na prídavky na výživné sú spätne vymáhateľnými preddavkami určenými ako náhrada za neplnenie zákonnej povinnosti rodiča starať sa o svoje vlastné dieťa, čo je povinnosť odvodená z rodinného práva. Preto tieto preddavky by sa nemali považovať za priamu dávku kolektívnej podpory v prospech rodín. Vzhľadom na tieto zvláštnosti by sa pravidlá koordinácie nemali uplatňovať na takéto prídavky na výživné;

▼ B

- (37) ako Súdny dvor opakovanie vyhlásil, ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od zásady exportovateľnosti dávok sociálneho zabezpečenia, sa musia prísne vykladať. To znamená, že sa môžu uplatňovať iba na dávky, ktoré spĺňajú špecifikované podmienky. Preto kapitola 9 hlavy III tohto nariadenia sa môže uplatňovať iba na dávky, ktoré sú aj osobitné aj nepríspevkové a sú uvedené v prílohe X tohto nariadenia;
- (38) je potrebné vytvoriť správnu komisiu, ktorá bude zložená z predstaviteľov vlády každého členského štátu, ktorí budú konkrétne zodpovední najmä za riešenie všetkých správnych otázok alebo otázok výkladu ustanovení tohto nariadenia a za podporu ďalšej spolupráce medzi členskými štátmi;
- (39) ukázalo sa, že vytvorenie a používanie služieb, ktoré spracovávajú údaje na výmenu informácií, vyžaduje vytvorenie technickej komisie pod záštitou správnej komisie, so špecifickou zodpovednosťou v oblasti spracovania údajov;
- (40) použitie služieb spracovávajúcich údaje na výmenu údajov medzi inštitúciami vyžaduje ustanovenia, ktoré zaručia, že dokumenty vymenené alebo vystavené elektronickými prostriedkami sa prijímú ako rovnocenné papierovým dokumentom. Takéto výmeny sa vykonávajú v súlade s ustanoveniami spoločenstva o ochrane fyzických osôb so zreteľom na spracovanie a voľný pohyb osobných údajov;
- (41) je potrebné určiť osobitné ustanovenia, ktoré zodpovedajú osobitným vlastnostiam vnútroštátnych právnych predpisov, aby sa umožnilo uplatňovanie pravidiel koordinácie;
- (42) v súlade so zásadou proporcionality a s predpokladom o rozšírení tohto nariadenia na všetkých občanov Európskej únie a aby sa našlo riešenie, ktoré zohľadňuje všetky obmedzenia, ktoré môžu byť spojené s osobitnými vlastnosťami systémov založenými na bydlisku, osobitná odchýlka prostredníctvom položky „DÁNSKO“ v prílohe XI, obmedzená na nárok na sociálny dôchodok výhradne na novú kategóriu neaktívnych osôb, na ktoré sa toto nariadenie rozšírilo, sa považovala za primeranú vzhľadom na špecifické črty dánskeho systému a vzhľadom na to, že tieto dôchodky sú exportovateľné po 10 ročnom období pobytu podľa platných dánskych právnych predpisov (zákon o dôchodkoch);
- (43) v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa osobitná odchýlka prostredníctvom položky „FÍNSKO“ v prílohe XI, obmedzená na vnútroštátne dôchodky založené na bydlisku, považovala za primeranú vzhľadom na špecifické vlastnosti fínskych právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia, cieľom ktorej je zabezpečiť, aby výška vnútroštátneho dôchodku nebola nižšia ako výška vnútroštátneho dôchodku, vypočítaná, ako keby všetky poistné doby ukončené v akomkoľvek členskom štáte boli ukončené vo Fínsku;

▼B

- (44) je potrebné zaviesť nové nariadenie, ktoré zruší nariadenie (EHS) 1408/71. Je však potrebné, aby nariadenie (EHS) 1408/71 zostalo v účinnosti a naďalej malo právny účinok na účely niektorých aktov a dohôd spoločenstva, ktorých je spoločenstvo stranou, aby sa zabezpečila právna istota;
- (45) pretože cieľ navrhovaného opatrenia, a to koordinačné opatrenia na zaručenie toho, aby sa právo na voľný pohyb osôb mohlo účinne vykonávať, sa nemôže dostatočne dosiahnuť členskými štátmi, a vzhľadom na rozsah a účinky tohto opatrenia sa môže lepšie dosiahnuť na úrovni spoločenstva, spoločenstvo môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity, ako je ustanovená v článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality, ako je ustanovená v tomto článku, toto nariadenie nepresahuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

HLAVA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Definície

Na účely tohto nariadenia:

- a) „činnosť ako zamestnanec“ znamená každú činnosť alebo rovnocennú situáciu, ktorá sa za takú považuje na účely právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia členského štátu, v ktorom takáto činnosť alebo rovnocenná situácia existuje;
- b) „činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba“ znamená každú činnosť alebo rovnocennú situáciu, ktorá sa za takú považuje na účely právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia členského štátu, v ktorom takáto činnosť alebo rovnocenná situácia existuje;
- c) „poistenec“ vo vzťahu k odvetviám sociálneho zabezpečenia, na ktoré sa vzťahuje hlava III, kapitoly 1 a 3, znamená každú osobu, ktorá spĺňa podmienky požadované podľa právnych predpisov členského štátu príslušného podľa hlavy II, nároku na dávky, pri zohľadnení ustanovení tohto nariadenia;
- d) „štátny zamestnanec“ znamená osobu, ktorá sa za takú považuje, alebo ktorú za takú považuje členský štát, ktorého administratíva takúto osobu zamestnáva;
- e) „osobitný systém pre štátnych zamestnancov“ znamená každý systém sociálneho zabezpečenia, ktorý sa odlišuje o všeobecného systému sociálneho zabezpečenia uplatniteľného na zamestnancov v danom členskom štáte a ktorému všetky alebo určité kategórie štátnych zamestnancov podliehajú;

▼B

- f) „cezhraničný pracovník“ znamená každú osobu, ktorá vykonáva činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba v členskom štáte a ktorá má bydlisko v inom členskom štáte, do ktorého sa vracia spravidla denne alebo aspoň raz za týždeň;
- g) „utečenec“ znamená utečenca v zmysle definície uvedenej v článku 1 Dohovoru o postavení utečencov, podpísaného v Ženeve 28. júla 1951;
- h) „osoba bez štátnej príslušnosti“ znamená osobu bez štátnej príslušnosti v zmysle definície uvedenej v článku 1 Dohovoru o postavení osôb bez štátnej príslušnosti, podpísaného v New Yorku 28. septembra 1954;
- i) „rodinný príslušník“ znamená:
1. i) každú osobu definovanú alebo uznanú za rodinného príslušníka, alebo označenú za člena domácnosti právnymi predpismi, podľa ktorých sa poskytujú dávky;
 - ii) so zreteľom na vecné dávky podľa hlavy III, kapitola 1 o nemocenských dávkach, dávkach v materstve a rovnocenných dávkach v otcovstve, každú osobu definovanú alebo uznanú za rodinného príslušníka, alebo označenú za člena domácnosti podľa právnych predpisov členského štátu, v ktorom má daná osoba bydlisko;
 2. ak právne predpisy členského štátu, ktorá sú uplatniteľné podľa pododseku 1, nerozlišujú medzi rodinnými príslušníkmi a inými osobami, na ktoré sú uplatniteľné, manžel/manželka, neplnoleté deti a nezaopatrené deti, ktoré dosiahli vek plnoletosti, sa považujú za rodinných príslušníkov;
 3. ak podľa právnych predpisov, ktoré je uplatniteľná podľa pododsekov 1 a 2, osoba sa považuje za rodinného príslušníka alebo člena domácnosti iba vtedy, ak daná osoba žije v tej istej domácnosti ako poistenec alebo dôchodca, táto podmienka sa považuje za splnenú, ak daná osoba je závislá hlavne od poistenca alebo dôchodcu;
- j) „bydlisko“ znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva;
- k) „pobyt“ znamená prechodné bydlisko;
- l) „právne predpisy“ znamenajú v súvislosti s každým členským štátom zákony, nariadenia a iné povinné ustanovenia a všetky ostatné vykonávajúce opatrenia týkajúce sa odvetví sociálneho zabezpečenia, na ktoré sa uplatňuje článok 3 ods. 1;

Tento pojem vylučuje zmluvné ustanovenia iné ako tie, ktoré slúžia na vykonávanie poistných povinností vyplývajúcich zo zákonov a nariadení uvedených v predchádzajúcom pododseku, alebo ktoré podliehali rozhodnutiu verejných orgánov, podľa ktorého boli povinné alebo ktoré rozšírili jeho pôsobnosť, ak daný členský štát vykoná za týmto účelom vyhlásenie, ktoré oznámi predsedovi Európskeho parlamentu a predsedovi Rady Európskej únie. Takéto oznámenie sa uverejňuje v *Úradnom vestníku Európskej únie*;

▼B

- m) „príslušný orgán“ znamená v súvislosti s každým členským štátom ministra, ministrov alebo iné obdobné orgány zodpovedné za systémy sociálneho zabezpečenia na celom území alebo časti územia daného členského štátu;
- n) „správna Komisia“ znamená komisiu uvedenú v článku 71;
- o) „vykonávacie nariadenie“ znamená nariadenie uvedené v článku 89;
- p) „inštitúcia“ znamená v súvislosti s každým jednotlivým členským štátom úrad alebo úrad zodpovedný za uplatňovanie všetkých alebo niektorých právnych predpisov;
- q) „príslušná inštitúcia“ znamená:
- i) inštitúciu, v ktorej je daná osoba poistená v čase žiadosti o dávku; alebo
 - ii) inštitúciu, v ktorej je daná osoba oprávnená alebo by bola oprávnená nárokovať si dávky, ak táto osoba alebo jej rodinní príslušníci majú bydlisko na území členského štátu, v ktorom sa inštitúcia nachádza; alebo
 - iii) inštitúciu určenú príslušným orgánom daného členského štátu; alebo
 - iv) v prípade systému týkajúceho sa povinností zamestnávateľa v súvislosti s dávkami ustanovenými v článku 3 ods. 1, zamestnávateľ alebo daný poisťovateľ, alebo v prípade ich neplnenia úrad alebo orgán určený príslušným orgánom daného členského štátu;
- r) „inštitúcia miesta bydliska“ a „inštitúcia miesta pobytu“ znamená inštitúciu, ktorá je príslušná poskytovať dávky v mieste, kde má daná osoba bydlisko a inštitúciu, ktorá je príslušná poskytovať dávky v mieste, kde sa má daná osoba pobyť podľa právnych predpisov uplatňovaných touto inštitúciou, alebo, ak takáto inštitúcia neexistuje, inštitúciu určenú príslušným orgánom daného členského štátu;
- s) „príslušný členský štát“ znamená členský štát, na území ktorého sa príslušná inštitúcia nachádza;

▼B

- t) „doba poistenia“ znamená doby prispievania alebo doby zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti, ako ich definujú alebo uznávajú za doby poistenia právne predpisy, podľa ktorých sa dosiahli alebo sa považujú za dosiahnuté a všetky doby, ktoré sa za také považujú, ak ich uvedené právne predpisy považujú za rovnocenné dobám poistenia;
- u) „doba zamestnania“ alebo „doba samostatnej zárobkov činnosti“ znamená doby takto definované alebo uznávané právnymi predpismi, podľa ktorých sa dosiahli, a všetky doby, ktoré sa za také považujú, ak ich uvedené právne predpisy považujú za rovnocenné dobám zamestnania alebo dobám samostatnej zárobkovej činnosti;
- v) „doba bydliska“ znamená doby takto definované alebo uznávané právnymi predpismi, podľa ktorých sa dosiahli alebo sa považujú za dosiahnuté;

▼M1

- va) „vecné dávky“ sú:
 - i) v zmysle hlavy III kapitoly 1 (nemocenské dávky, dávky v materstve a rovnocenné dávky v otcovstve) vecné dávky ustanovené v právnych predpisoch členského štátu, ktoré sú určené na poskytnutie, sprístupnenie alebo priame zaplatenie zdravotnej starostlivosti a doplnkových výrobkov a služieb zdravotnej starostlivosti, alebo na preplatenie nákladov na zdravotnú starostlivosť; zahŕňajú aj vecné dávky dlhodobej starostlivosti;
 - ii) v zmysle hlavy III kapitoly 2 (pracovné úrazy a choroby z povolania) všetky vecné dávky v súvislosti s pracovnými úrazmi a chorobami z povolania, ako sa vymedzujú v bode i), ktoré sú ustanovené v rámci systémov členských štátov uplatňovaných v prípade pracovných úrazov a chorôb z povolania;

▼B

- w) „dôchodok“ sa vzťahuje nielen na dôchodky, ale tiež na paušálne dávky, ktoré ich môžu nahradiť a platby uskutočnené náhradou príspevkov a, s výhradou ustanovení hlavy III, valorizačné zvýšenia alebo doplnkové prídavky;
- x) „preddôchodková dávka“ znamená všetky peňažné dávky iné ako dávka v nezamestnanosti alebo dávka predčasného starobného dôchodku, poskytované od určitého veku pracovníkov, ktorí znížili, skončili alebo pozastavili svoju zárobkovú činnosť až do veku, v ktorom majú nárok na starobný dôchodok alebo predčasný dôchodok, pričom ich získanie sa nepodmieňuje tým, aby daná osoba bola k dispozícii službám zamestnanosti príslušného štátu; „dávka predčasného starobného dôchodku“ znamená dávku poskytovanú skôr, ako sa dosiahne normálny vek nároku na dôchodok, a ktorá sa poskytuje naďalej aj po dosiahnutí takéhoto veku, alebo sa nahradí inou starobnou dávkou;

▼B

- y) „podpora pri úmrtí“ znamená jednorazovú peňažnú platbu v prípade úmrtia s výnimkou paušálnych dávok uvedených pod písm. w;
- z) „rodinná dávka“ znamená všetky vecné alebo peňažné dávky, ktorú sú určené na pokrytie rodinných výdajov, okrem preddavkov na výživné a osobitné prídavky pri narodení dieťaťa a osvojení dieťaťa, ako sú uvedené v prílohe I.

*Článok 2***Osoby, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje**

1. Toto nariadenie sa vzťahuje na štátnych príslušníkov členského štátu, osoby bez štátnej príslušnosti a utečencov, ktorí majú bydlisko v členskom štáte a podliehajú alebo podliehali právnym predpisom jedného alebo viacerých členských štátov, ako aj na ich rodinných príslušníkov a ich pozostalých.

2. Okrem toho sa toto nariadenie vzťahuje aj na pozostalých po osobách, na ktoré sa vzťahovali právne predpisy jedného alebo viacerých členských štátov, bez ohľadu na štátnu príslušnosť takýchto osôb, keď sú ich pozostalí sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, alebo osobami bez štátnej príslušnosti alebo utečencami s bydliskom v jednom z členských štátov.

*Článok 3***Vecná pôsobnosť**

1. Toto nariadenie sa vzťahuje na všetky právne predpisy, ktoré sa týkajú týchto častí sociálneho zabezpečenia:

- a) nemocenské dávky;
- b) dávky v materstve a rovnocenné dávky v otcovstve;
- c) dávky v invalidite;
- d) dávky v starobe;
- e) pozostalostné dávky;
- f) dávky v súvislosti s pracovnými úrazmi a chorobami z povolania;
- g) podpora pri úmrtí;
- h) dávky v nezamestnanosti;
- i) preddôchodkové dávky;
- j) rodinné dávky.

2. Pokiaľ nie je ustanovené inak v prílohe XI, toto nariadenie sa uplatňuje na všeobecné a osobitné systémy sociálneho zabezpečenia, či už príspevkové alebo nepríspevkové, a na systémy týkajúce sa povinností zamestnávateľa alebo vlastníka lode.

3. Toto nariadenie sa tiež uplatňuje na osobitné nepríspevkové peňažné dávky, na ktoré sa vzťahuje článok 70

4. Ustanovenia hlavy III tohto nariadenia nemajú však vplyv na ustanovenia právnych predpisov žiadneho členského štátu týkajúce sa povinností vlastníka lode.

▼ M1

5. Toto nariadenie sa neuplatňuje na:
- a) sociálnu a zdravotnú pomoc alebo
 - b) dávky, kde členský štát preberá zodpovednosť za škody spôsobené osobám a poskytuje im odškodnenie, napr. v súvislosti s obeťami vojny a vojenskej akcie alebo ich dôsledkov; obeťami trestných činov, atentátov alebo teroristických činov; obeťami škody zapríčinené agentmi členských štátov počas plnenia ich povinností; alebo obeťami znevýhodňovaným z politických alebo náboženských dôvodov alebo z dôvodov pôvodu.

▼ B*Článok 4***Rovnosť zaobchádzania**

Pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak, osoby, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, poberajú tie isté dávky a majú tie isté povinnosti podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu ako štátni príslušníci daného členského štátu.

*Článok 5***Rovnocennosť zaobchádzania pri dávkach, príjmoch, faktoch alebo udalostiach**

Pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak a vzhľadom na osobitné vykonávacie ustanovenia, platí toto:

- a) ak podľa právnych predpisov príslušného členského štátu má poskytnutie dávok sociálneho zabezpečenia a iného príjmu určité právne účinky, príslušné ustanovenia takýchto právnych predpisov sa uplatňujú tiež na poskytnutie rovnocenných dávok získaných podľa právnych predpisov iného členského štátu, alebo na príjem získaný v inom členskom štáte;
- b) ak sú podľa právnych predpisov príslušného členského štátu právne účinky prisúdené výskytom určitých faktov alebo udalostí, takýto členský štát zohľadní podobné fakty alebo udalosti, ktoré sa vyskytli v ktoromkoľvek členskom štáte, ako keby sa stali na jeho vlastnom území.

*Článok 6***Sčítanie dôb**

Pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak, príslušná inštitúcia členského štátu, právne predpisy ktorého:

- nadobudnutie, zachovanie, trvanie alebo znovunadobudnutie práva na dávky,
- pokrytie právnymi predpismi, alebo
- prístup k alebo vyňatie z povinného, voliteľného nepretržitého alebo dobrovoľného poistenia,

podmieňujú ukončením dôb poistenia, zamestnania, samostatnej zárobkovej činnosti alebo bydliskom, zohľadní v potrebnom rozsahu doby poistenia, zamestnania, samostatnej zárobkovej činnosti alebo bydliska, dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek iného členského štátu, ako keby tieto doby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré táto inštitúcia uplatňuje.

▼B*Článok 7***Upustenie od pravidiel bydliska**

Pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak, peňažné dávky splatné podľa právnych predpisov jedného alebo viacerých členských štátov alebo podľa tohto nariadenia nepodliehajú žiadnemu zníženiu, zmenám a doplneniam, pozastaveniu, odňatiu alebo odobratiu na základe skutočnosti, že príjemca alebo jeho rodinní príslušníci majú bydlisko v členskom štáte inom, ako je štát, kde sa nachádza inštitúcia zodpovedná za poskytovanie dávok.

*Článok 8***Vzťahy medzi týmto nariadením a inými koordinačnými nástrojmi**

1. Toto nariadenie nahrádza všetky dohovory o sociálnom zabezpečení uplatniteľné medzi členskými štátmi, na ktoré sa vzťahuje rozsah pôsobnosti nariadenia. Niektoré ustanovenia dohovorov o sociálnom zabezpečení, ktoré uzavreli členské štáty pred dátumom uplatňovania tohto nariadenia, však naďalej zostávajú v platnosti, za predpokladu, že sú pre príjemcov výhodnejšie, alebo ak vyplývajú z určitých historických okolností a ich účinok je obmedzený časom. Aby tieto ustanovenia zostali v platnosti, zahrnú sa do prílohy II. Ak z objektívnych dôvodov nie je možné rozšíriť niektoré z týchto ustanovení na všetky osoby, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, toto treba určiť.

2. Dva alebo viacero členských štátov môžu podľa potreby uzavrieť dohovory medzi sebou založené na zásadách tohto nariadenia a pri zohľadnení ducha tohto nariadenia.

▼M3*Článok 9***Vyhlásenia členských štátov o rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia**

1. Členské štáty písomne oznámia Európskej komisii vyhlásenia vykonané v súlade s článkom 1 písm. 1), právne predpisy a systémy uvedené v článku 3, uzavreté dohovory uvedené v článku 8 ods. 2, minimálne dávky uvedené v článku 58 a skutočnosť, že neexistuje systém poistenia uvedený v článku 65a ods. 1, ako aj významné zmeny a doplnenia. V takýchto oznámeniach sa uvádza dátum, od ktorého sa toto nariadenie bude uplatňovať na systémy uvedené členskými štátmi v ich vyhláseniach.

2. Tieto oznámenia sa každoročne predkladajú Európskej komisii a v potrebnom rozsahu sa uverejňujú.

▼B*Článok 10***Zamedzenie súbehu dávok**

Pokiaľ nie je ustanovené inak, toto nariadenie nepriznáva ani nezachováva nárok na niekoľko dávok toho istého druhu za jednu a tú istú dobu povinného poistenia.

▼B*HLAVA II***URČENIE PRÍSLUŠNOSTI PRÁVNÝCH PREDPISOV***Článok 11***Všeobecné pravidlá**

1. Osoby, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, podliehajú právnym predpisom len jedného členského štátu. Tieto právne predpisy sa určia v súlade s touto hlavou.

2. Na účely tejto hlavy osoby, ktoré prijímajú peňažné dávky na základe ich činnosti ako zamestnanca alebo samostatne zárobkovo činnnej osoby, alebo ako dôsledok tejto činnosti, sa považujú za osoby, ktoré vykonávajú túto činnosť. Toto sa nevzťahuje na dôchodky v invalidite, starobné dôchodky alebo pozostalostné dôchodky alebo, na dôchodky v súvislosti s pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, alebo na nemocenské peňažné dávky vzťahujúce sa na ošetrovanie počas neobmedzenej doby.

3. S výhradou článkov 12 až 16:

- a) osoba vykonávajúca činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činnná osoba v členskom štáte podlieha právnym predpisom tohto členského štátu;
- b) štátny zamestnanec podlieha právnym predpisom členského štátu, ktorého správa ho zamestnáva;
- c) osoba prijímajúca dávku v nezamestnanosti v súlade s článkom 65 podľa právnych predpisov členského štátu bydliska podlieha právnym predpisom tohto členského štátu;
- d) osoba povolaná alebo opätovne povolaná na výkon služby v ozbrojených silách alebo civilnej službe členského štátu podlieha právnym predpisom tohto členského štátu;
- e) ktorákoľvek iná osoba, na ktorú sa písm. a) až d) nevzťahujú, podlieha právnym predpisom členského štátu bydliska bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia tohto nariadenia zaručujúce tejto osobe dávky podľa právnych predpisov jedného alebo viacerých členských štátov.

4. Na účely tejto hlavy činnosť zamestnanca alebo samostatne zárobkovo činnnej osoby zvyčajne vykonávanej na palube plavidla na mori plávajúceho pod vlajkou členského štátu sa považuje za činnosť vykonávanú v danom členskom štáte. Avšak osoba zamestnaná na palube plavidla plávajúceho sa pod vlajkou členského štátu a odmeňovaná za takúto činnosť podnikom alebo osobou, ktorej registrované sídlo alebo miesto podnikania je v inom členskom štáte, podlieha právnym predpisom tohto iného členského štátu, ak daná osoba má bydlisko v tomto štáte. Podnik alebo osoba, ktorá vypláca odmenu sa na účely týchto právnych predpisov považuje za zamestnávateľa.

▼M3

5. Činnosť člena letovej posádky alebo palubného sprievodcu, ktorý poskytuje služby v oblasti osobnej alebo nákladnej leteckej dopravy, sa má považovať za činnosť vykonávanú v členskom štáte, v ktorom sa nachádza domáca základňa, ako sa vymedzuje v prílohe III k nariadeniu (EHS) č. 3922/91.

▼B*Článok 12***Osobitné pravidlá****▼M3**

1. Osoba, ktorá ako zamestnanec vykonáva v členskom štáte činnosť v mene zamestnávateľa, ktorý tam zvyčajne vykonáva svoju činnosť a ktorá je týmto zamestnávateľom vyslaná do iného členského štátu, aby tam vykonávala prácu v mene tohto zamestnávateľa, naďalej podlieha právnym predpisom prvého členského štátu za predpokladu, že očakávané trvanie takejto práce nepresahuje 24 mesiacov a že táto osoba tam nie je vyslaná, aby nahradila inú vyslanú osobu.

▼B

2. Osoba, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v členskom štáte a ktorá chodíva do iného členského štátu vykonávať podobnú činnosť, naďalej podlieha právnym predpisom prvého členského štátu za predpokladu, že očakávané trvanie takejto činnosti nepresahuje 24 mesiacov.

*Článok 13***Vykonávanie činností v dvoch alebo viacerých členských štátoch****▼M3**

1. Osoba, ktorá ako zamestnanec zvyčajne vykonáva činnosť v dvoch alebo vo viacerých členských štátoch, podlieha:

- a) právnym predpisom členského štátu bydliska, ak podstatnú časť svojej činnosti vykonáva v tomto členskom štáte, alebo
- b) ak nevykonáva podstatnú časť svojej činnosti v členskom štáte bydliska:
 - i) právnym predpisom členského štátu, v ktorom sa nachádza registrované sídlo alebo miesto podnikania podniku alebo zamestnávateľa, ak je zamestnaná jedným podnikom alebo zamestnávateľom, alebo
 - ii) právnym predpisom členského štátu, v ktorom sa nachádza registrované sídlo alebo miesto podnikania podnikov alebo zamestnávateľov, ak je zamestnaná dvoma alebo viacerými podnikmi alebo zamestnávateľmi, ktorí majú svoje registrované sídlo alebo miesto podnikania len v jednom členskom štáte, alebo
 - iii) právnym predpisom členského štátu, v ktorom sa nachádza registrované sídlo alebo miesto podnikania podniku alebo zamestnávateľa, pričom nejde o členský štát jej bydliska, ak je zamestnaná v dvoch alebo vo viacerých podnikoch alebo u dvoch alebo viacerých zamestnávateľov, ktorí majú svoje registrované sídlo alebo miesto podnikania v dvoch členských štátoch, pričom jeden z nich je členským štátom bydliska, alebo
 - iv) právnym predpisom členského štátu bydliska, ak je zamestnaná v dvoch alebo vo viacerých podnikoch alebo u dvoch alebo viacerých zamestnávateľov, z ktorých aspoň dvaja majú registrované sídlo alebo miesto podnikania v rôznych členských štátoch, ktoré nie sú členským štátom bydliska.

▼B

2. Osoba, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v dvoch alebo viacerých členských štátoch, podlieha:

- a) právnym predpisom členského štátu bydliska, ak podstatnú časť svojej činnosti vykonáva v tomto členskom štáte; alebo

▼B

b) právnym predpisom členského štátu, v ktorom sa nachádza centrum jej záujmu, ak nemá bydlisko v jednom z členských štátov, v ktorých vykonáva podstatnú časť svojej činnosti.

3. Osoba, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch, podlieha právnym predpisom členského štátu, v ktorom vykonáva činnosť ako zamestnanec, alebo ak vykonáva takúto činnosť v dvoch alebo viacerých členských štátoch, právnym predpisom určeným v súlade s odsekom 1.

4. Osoba, ktoré je zamestnaná ako štátny zamestnanec niektorým členským štátom a vykonáva činnosť ako zamestnanec a/alebo ako samostatne zárobkovo činná osoba v jednom alebo vo viacerých členských štátoch, podlieha právnym predpisom členského štátu, ktorého správa ju zamestnáva.

5. Osoby uvedené v odsekoch 1 až 4 sa na účely právnych predpisov určených v súlade s týmito ustanoveniami považujú za osoby, ktoré vykonávajú všetky svoje činnosti ako zamestnanci alebo samostatne zárobkovo činné osoby a ktoré získavajú celý svoj príjem v danom členskom štáte.

*Článok 14***Dobrovoľné poistenie alebo voliteľné nepretržité poistenie**

1. Články 11 až 13 sa neuplatňujú na dobrovoľné poistenie ani na voliteľné pokračujúce poistenie, ak v súvislosti s jednou z častí uvedených v článku 3 ods. 1 existuje v členskom štáte iba systém dobrovoľného poistenia.

2. Ak na základe právnych predpisov členského štátu daná osoba podlieha povinnému poisteniu v tomto členskom štáte, táto osoba nemôže podliehať systému dobrovoľného poistenia alebo systému voliteľného nepretržitého poistenia v inom členskom štáte. Vo všetkých ostatných prípadoch, v ktorých pre danú časť existuje výber medzi niekoľkými systémami dobrovoľného poistenia alebo medzi niekoľkými systémami voliteľného nepretržitého poistenia, daná osoba vstúpi iba systému, ktorý si zvolí.

3. Avšak v súvislosti s dávkami v invalidite, dávkami v starobe a pozostalostnými dávkami daná osoba môže vstúpiť do systému dobrovoľného alebo voliteľného nepretržitého poistenia členského štátu, dokonca aj, ak povinne podlieha právnym predpisom iného členského štátu, za predpokladu, že táto osoba podliehala v niektorej etape svojej kariéry právnym predpisom prvého členského štátu na základe svojej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, alebo ako dôsledok činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba a ak takýto súbeh vyslovene alebo implicitne pripúšťajú právne predpisy prvého členského štátu.

▼M1

4. Ak právne predpisy členského štátu podmieňujú prístup k dobrovoľnému poisteniu alebo voliteľnému nepretržitému poisteniu bydliskom v tomto členskom štáte alebo predchádzajúcou činnosťou ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, článok 5 písm. b) sa uplatňuje iba na osoby, na ktoré sa už predtým vzťahovali právne predpisy tohto členského štátu na základe činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba.

▼ **B***Článok 15***► M1 Zmluvní zamestnanci ◀ Európskych spoločenstiev**

► **M1** Zmluvní zamestnanci ◀ Európskych spoločenstiev si môžu zvoliť, že sa budú na nich vzťahovať právne predpisy členského štátu, na území ktorého sú zamestnaní, právne predpisy členského štátu, ktoré sa na nich vzťahovali naposledy, alebo právne predpisy členského štátu, ktorého štátnymi príslušníkmi v súvislosti s ustanoveniami inými, ako ustanovenia súvisiace s rodinnými prídavkami, ktorých poskytovanie sa spravuje podmienkami zamestnávania uplatniteľnými na takýchto zamestnancov. Takéto právo voľby, ktoré sa môže uplatniť raz, nadobúda účinnosť dňom nástupu do zamestnania.

*Článok 16***Výnimky z článkov 11 až 15**

1. Dva alebo viac členských štátov, príslušné orgány týchto štátov alebo úrady určené týmito orgánmi môžu spoločnou dohodou upraviť výnimky z článkov 11 až 15 v záujme určitých osôb alebo určitých kategórií osôb.

2. Poberateľ dôchodku splatného podľa právnych predpisov členského štátu alebo dôchodkov splatných podľa právnych predpisov viacerých členských štátov, ktorý má bydlisko na území iného členského štátu, môže byť na základe vlastnej žiadosti vyňatý z pôsobnosti právnych predpisov tohto iného členského štátu za predpokladu, že nepodlieha týmto právnym predpisom na základe vykonávania činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba.

*HLAVA III***OSOBITNÉ USTANOVENIA SÚVISIACE S OSOBITNÝMI KATEGÓRIAMI DÁVOK****KAPITOLA 1****Nemocenské dávky, dávky v materstve a rovnocenné dávky v otcovstve****Oddiel 1****Poistenci a ich rodinní príslušníci, s výnimkou dôchodcov a ich rodinných príslušníkov***Článok 17***Bydlisko v inom členskom štáte inom, ako je príslušný štát**

Poistenc alebo jeho rodinní príslušníci s bydliskom v inom členskom štáte, ako je príslušný členský štát, poberajú v členskom štáte bydliska vecné dávky poskytované v mene príslušnej inštitúcie inštitúciou miesta bydliska v súlade s ustanoveniami právnych predpisov, ktoré uplatňuje, ako keby bola poistený podľa daných právnych predpisov.

▼ B*Článok 18***Pobyt v príslušnom členskom štáte, ak bydlisko je v inom členskom štáte – osobitné pravidlá pre rodinných príslušníkov cezhraničných pracovníkov**

1. Pokiaľ nie je ustanovené inak v odseku 2, poistenec a jeho rodinní príslušníci uvedení v článku 17 majú nárok na vecné dávky, pokiaľ majú pobyt v príslušnom členskom štáte. Vecné dávky poskytuje príslušná inštitúcia na vlastné náklady v súlade s ustanoveniami právnych predpisov, ktoré uplatňuje, ako keby dané osoby mali bydlisko v tomto členskom štáte.

▼ M1

2. Rodinní príslušníci cezhraničného pracovníka majú počas svojho pobytu v príslušnom členskom štáte nárok poberať vecné dávky.

Ak je však príslušný členský štát uvedený v prílohe III, rodinní príslušníci cezhraničného pracovníka s miestom bydliska v rovnakom členskom štáte ako cezhraničný pracovník majú nárok poberať vecné dávky v príslušnom členskom štáte výhradne za podmienok ustanovených v článku 19 ods. 1.

▼ B*Článok 19***Pobyt mimo príslušného členského štátu**

1. Pokiaľ nie je stanovené inak v odseku 2, poistenec a jeho rodinní príslušníci s pobytom v inom členskom štáte, ako je príslušný členský štát, majú nárok na vecné dávky, ktoré sú potrebné zo zdravotných dôvodov počas ich pobytu, pričom sa zohľadní povaha dávok a očakávaná dĺžka pobytu. Tieto dávky poskytuje v mene príslušnej inštitúcie inštitúcia miesta pobytu v súlade s ustanoveniami právnych predpisov, ktoré sa uplatňujú, ako keby dané osoby boli poistené podľa daných právnych predpisov.

2. Správna Komisia vytvorí zoznam vecných dávok, ktoré si z praktických dôvodov vyžadujú predchádzajúcu dohodu medzi príslušnou osobou a inštitúciou poskytujúcou starostlivosť, aby boli poskytované počas pobytu v inom členskom štáte.

*Článok 20***Cestovanie na účely poberania vecných dávok – oprávnenie dostať primerané ošetrovanie mimo členského štátu bydliska**

1. Pokiaľ nie je v tomto nariadení stanovené inak, poistenec cestujúci do iného členského štátu na účely poberania vecných dávok počas pobytu si vyžiada oprávnenie od príslušnej inštitúcie.

▼ B

2. Poistenec, ktorý je oprávnený príslušnou inštitúciou cestovať do iného členského štátu na účely ošetrovania primeraného podľa jeho stavu, dostane vecné dávky poskytnuté v mene príslušnej inštitúcie inštitúciou miesta pobytu v súlade s ustanoveniami právnych predpisov, ktoré uplatňuje, ako keby daná osoba bola poistená podľa daných právnych predpisov. Oprávnenie sa udelí, ak dané ošetrovanie je medzi dávkami určenými právnymi predpismi v členskom štáte, kde má daná osoba bydlisko a kde daná osoba nemôže dostať takéto ošetrovanie v časovom limite, ktorý je lekársky odôvodnený, pričom sa zohľadní jeho súčasný zdravotný stav a možný priebeh choroby.

3. Odseky 1 a 2 sa uplatňujú *mutatis mutandis* na rodinných príslušníkov poistenca.

4. Ak rodinní príslušníci poistenca majú bydlisko v členskom štáte inom ako členský štát, v ktorom má bydlisko poistenec a tento členský štát sa rozhodol pre náhradu na základe stanovených čiastok, náklady na vecné dávky uvedené v odseku 2 znáša inštitúcia bydliska rodinných príslušníkov. V tomto prípade na účely odseku 1 sa inštitúcia bydliska rodinných príslušníkov považuje za príslušnú inštitúciu.

Článok 21**Peňažné dávky**

1. Poistenec a jeho rodinní príslušníci, ktorí majú bydlisko v inom členskom štáte, ako je príslušný členský štát, majú nárok na peňažné dávky poskytované príslušnou inštitúciou v súlade s právnymi predpismi, ktoré uplatňuje. Na základe dohody medzi príslušnou inštitúciou a inštitúciou miesta bydliska alebo pobytu však takéto dávky môže poskytovať inštitúcia miesta bydliska alebo pobytu na náklady príslušnej inštitúcie v súlade s právnymi predpismi príslušného členského štátu.

2. Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy ustanovujú, že výpočet peňažných dávok má vychádzať z priemerného príjmu alebo priemerného príspevku, určí takýto priemerný príjem alebo príspevok výlučne odkazom na príjmy potvrdené ako vyplatené alebo príspevky zaplatené počas dôb dosiahnutých podľa uvedených právnych predpisov.

3. Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy ustanovujú, že výpočet peňažných dávok má vychádzať z paušálneho príjmu, zohľadní výlučne paušálny príjem, alebo prípadne priemer paušálnych príjmov za doby dosiahnuté podľa uvedených právnych predpisov.

▼B

4. Odsek 2 a 3 sa uplatňujú *mutatis mutandis* na prípady, v ktorých právne predpisy uplatňované príslušnou inštitúciou ustanovujú špeciickú referenčnú dobu, ktoré zodpovedá v danom prípade buď čiastočne alebo úplne dobám, ktoré dané osoba dosiahla podľa právnych predpisov jedného alebo viacerých členských štátov.

Článok 22

Žiadatelia o dôchodok

1. Poistenec, ktorý po predložení žiadosti o dôchodok alebo počas prešetrovania tejto žiadosti, prestane mať nárok na vecné dávky podľa právnych predpisov posledného príslušného členského štátu, zostáva oprávnený na vecné dávky podľa právnych predpisov členského štátu, v ktorom má bydlisko, ak žiadateľ o dôchodok spĺňa podmienky poisťenia právnych predpisov členského štátu uvedeného v odseku 2. Nárok na vecné dávky v členskom štáte bydliska sa tiež vzťahuje na rodinných príslušníkov žiadateľa o dôchodok.

2. Vecné dávky sú účtovateľné inštitúcii členského štátu, ktorý by sa v prípade priznania dôchodku stal príslušným podľa článkov 23 až 25.

Oddiel 2

Dôchodcovia a ich rodinní príslušníci

Článok 23

Právo na vecné dávky podľa právnych predpisov členského štátu miesta bydliska

Osoba, ktorá poberá dôchodok alebo dôchodky podľa právnych predpisov dvoch alebo viacerých členských štátov, v jednom z ktorých má bydlisko, a ktorá má nárok na vecné dávky podľa právnych predpisov tohto členského štátu, poberá so svojimi rodinnými príslušníkmi tieto vecné dávky od inštitúcie miesta bydliska a na náklady tejto inštitúcie, ako keby bola dôchodcom, ktorého dôchodok je splatný iba podľa právnych predpisov posledného menovaného členského štátu.

Článok 24

Neexistencia nároku na vecné dávky podľa právnych predpisov členského štátu bydliska

1. Osoba, ktorá poberá dôchodok alebo dôchodky podľa právnych predpisov jedného alebo viacerých členských štátov a ktorá nemá nárok na dávky podľa právnych predpisov členského štátu bydliska, napriek tomu poberá takéto dávky pre seba a svojich rodinných príslušníkov, pokiaľ by mala na ne nárok podľa právnych predpisov členského štátu alebo aspoň jedného z členských štátov príslušných v súvislosti s jej dôchodkami, keby by mala bydlisko v tomto členskom štáte. Vecné dávky poskytuje na náklady inštitúcie uvedenej v odseku 2 inštitúcia miesta bydliska, ako keby daná osoba bola mala nárok na dôchodok a vecné dávky podľa právnych predpisov tohto členského štátu.

▼B

2. V prípadoch, na ktoré sa vzťahuje odsek 1, náklady na vecné dávky znáša inštitúcia stanovená v súlade s týmito pravidlami:

- a) ak má dôchodca nárok na vecné dávky podľa právnych predpisov jediného členského štátu, náklady znáša príslušná inštitúcia tohto členského štátu;
- b) ak má dôchodca nárok na vecné dávky podľa právnych predpisov dvoch alebo viacerých členských štátov, tieto náklady znáša príslušná inštitúcia členského štátu, právnym predpisom ktorého daná osoba podliehala najdlhšie; ak by uplatnenie tohto pravidla malo za následok, že za náklady na dávky sú zodpovedné viaceré inštitúcie, náklady znáša inštitúcia uplatňujúca právne predpisy, ktorej daný dôchodca podliehal naposledy.

Článok 25

Dôchodcovia podľa právnych predpisov jedného alebo viacerých členských štátov iných ako štát bydliska, ak nárok na vecné dávky existuje v štáte bydliska

Ak osoba poberajúca dôchodok alebo dôchodky podľa právnych predpisov jedného alebo viacerých členských štátov, má miesto bydliska v členskom štáte, podľa právnych predpisov ktorého právo na vecné dávky nepodlieha podmienke poistenia alebo podmienke činnosti ako zamestnanca alebo samostatne zárobkovo činnnej osoby, a od tohto členského štátu sa nepoberá žiaden dôchodok, náklady na vecné dávky ktoré poberá táto osoba a jej rodinní príslušníci znáša inštitúcia jedného z členských štátov príslušná v súvislosti s jeho dôchodkami určenými v súlade s článkom 24 ods. 2, do rozsahu, že tento dôchodca a jeho rodinní príslušníci by mali nárok na takéto dávky, ak by mali bydlisko v tomto členskom štáte.

Článok 26

Bydlisko rodinných príslušníkov v inom členskom štáte inom, ako je štát, v ktorom má dôchodca bydlisko

Rodinní príslušníci osoby poberajúcej dôchodok alebo dôchodky podľa právnych predpisov jedného alebo viacerých členských štátov, ktorí majú bydlisko v členskom štáte inom, ako je členský štát bydliska dôchodcu, majú nárok na vecné dávky od inštitúcie miesta bydliska v súlade s ustanoveniami právnych predpisov, ktoré uplatňuje, pokiaľ tento dôchodca má nárok na vecné dávky podľa právnych predpisov členského štátu. Náklady znáša príslušná inštitúcia zodpovedná za náklady vecných dávok poskytnutých dôchodcovi v členskom štáte jeho bydliska.

Článok 27

Pobyt dôchodcu alebo jeho rodinných príslušníkov v inom členskom štáte, ako je členský štát, v ktorom má bydlisko – pobyt v príslušnom členskom štáte – oprávnenie na primerané zaobchádzanie mimo štátu bydliska

1. Článok 19 sa uplatňuje *mutatis mutandis* na osobu, ktorá poberá dôchodok alebo dôchodky podľa právnych predpisov jedného alebo

▼B

viacerých členských štátov a má nárok na vecné dávky podľa právnych predpisov jedného z členských štátov, ktoré poskytujú jeho dôchodok (dôchodky), alebo jeho rodinným príslušníkom, ktorí majú pobyt v členskom štáte inom, ako ten v ktorom majú bydlisko.

2. Článok 18 ods. 1 sa uplatňuje *mutatis mutandis* na osoby uvedené v odseku 1, ak majú pobyt v členskom štáte, kde sa nachádza príslušná inštitúcia zodpovedná za náklady na vecné dávky poskytované dôchodcovi v členskom štáte jeho bydliska a tento členský štát sa rozhodol pre toto a je uvedený v zozname v prílohe IV.

3. Článok 20 sa uplatňuje *mutatis mutandis* na dôchodcu a/alebo jeho rodinných príslušníkov, ktorí majú pobyt v inom členskom štáte, ako je členský štát bydliska, na účel lekárskeho ošetrovania primeraného ich stavu.

4. Pokiaľ nie je uvedené inak v odseku 5, náklady vecné dávky uvedené v odsekoch 1 až 3 znáša príslušná inštitúcia zodpovedná za náklady na vecné dávky poskytované dôchodcovi v členskom štáte jeho bydliska.

5. Náklady na vecné dávky uvedené v odseku 3 znáša inštitúcia miesta bydliska dôchodcu alebo jeho rodinných príslušníkov, ak tieto osoby majú bydlisko v členskom štáte, ktorý sa rozhodol pre náhradu na základe stanovených čiastok. V týchto prípadoch sa na účely odseku 3 inštitúcia miesta bydliska dôchodcu alebo jeho rodinných príslušníkov sa považuje za príslušnú inštitúciu.

Článok 28

Osobitné pravidlá pre cezhraničných pracovníkov v dôchodku

▼M1

1. Cezhraničný pracovník, ktorý odišiel do dôchodku z dôvodu veku alebo invalidity, má v prípade choroby nárok naďalej poberať vecné dávky v členskom štáte, kde naposledy vykonával činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, pokiaľ je toto pokračovaním liečby, ktorá sa začala v tomto členskom štáte. „Pokračovanie liečby“ znamená pokračujúce vyšetrenie, diagnostikovanie a liečenie choroby po celý čas jej trvania.

Prvý pododsek sa primerane uplatňuje na rodinných príslušníkov bývalého cezhraničného pracovníka, ak sa členský štát, v ktorom cezhraničný pracovník naposledy vykonával svoju činnosť, neuvádza v prílohe III.

▼B

2. Dôchodca, ktorý počas piatich rokov, ktoré predchádzajú dátumu účinnosti starobného alebo invalidného dôchodku, vykonával činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba aspoň po dobu dvoch rokov ako cezhraničný pracovník, má nárok na vecné dávky v členskom štáte, v ktorom vykonával takúto činnosť ako cezhraničný pracovník, ak tento členský štát a členský štát, v ktorom sa nachádza príslušná inštitúcia zodpovedná za náklady na vecné dávky poskytované tejto osobe v členskom štáte jej bydliska, sa pre toto rozhodli a obidva štáty sú uvedené v zozname v prílohe V.

3. Odsek 2 sa uplatňuje *mutatis mutandis* na rodinných príslušníkov cezhraničného pracovníka alebo jeho pozostalých, ak počas trvania dôb uvedených v odseku 2 mali nárok na vecné dávky podľa článku 18 ods. 2, dokonca aj keď cezhraničný pracovník umrel skôr, ako začal dôchodok poberať, za predpokladu, že tento cezhraničný pracovník vykonával činnosť ako zamestnanec osoba alebo samostatne zárobkovo činná osoba aspoň po dobu dvoch rokov v päťročnom období, ktoré predchádzalo jeho smrti.

4. Odseky 2 a 3 sa uplatňujú dovtedy, pokiaľ daná osoba nepodlieha právnym predpisom členského štátu na základe činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba.

5. Náklady na vecné dávky uvedené v odsekoch 1 až 3 znáša príslušná inštitúcia zodpovedná za náklady na vecné dávky poskytované dôchodcovi alebo jeho pozostalým v ich príslušných členských štátoch bydliska.

*Článok 29***Peňažné dávky pre dôchodcov**

1. Peňažné dávky sa vyplácajú osobe poberajúcej dôchodok alebo dôchodky podľa právnych predpisov jedného alebo viacerých členských štátov inštitúciou členského štátu, v ktorom sa nachádza príslušná inštitúcia zodpovedná za náklady na vecné dávky poskytované dôchodcovi v členskom štáte jeho bydliska. článok 21 sa uplatňuje *mutatis mutandis*.

2. Odsek 1 sa uplatňuje tiež na rodinných príslušníkov dôchodcu.

*Článok 30***Príspevky dôchodcov**

1. Inštitúcia členského štátu zodpovedná podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje na zrážky v súvislosti s príspevkami na nemocenské dávky, dávky v materstve a rovnocenné dávky v otcovstve, môže požiadať a späť získať takéto zrážky, vypočítané v súlade s právnymi predpismi, ktoré uplatňuje, iba v takom rozsahu, aby náklady na príspevky podľa článkov 23 až 26 má znášala inštitúcia uvedeného členského štátu.

▼B

2. Ak v prípadoch uvedených v článku 25 získanie nemocenských dávok, dávok v materstve a rovnocenných dávok v otcovstve podlieha platbám príspevkov alebo podobným platbám podľa právnych predpisov členského štátu, v ktorom má daný dôchodca bydlisko, tieto príspevky nie sú splatné na základe takéhoto bydliska.

Oddiel 3

Spoločné ustanovenia*Článok 31***Všeobecné ustanovenia**

Články 23 až 30 sa neuplatňujú na dôchodcu alebo jeho rodinných príslušníkov, ktorí majú nárok na dávky podľa právnych predpisov členského štátu na základe činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba. V takomto prípade daná osoba podlieha na účely tejto kapitoly článkom 17 až 21.

*Článok 32***Priority práva na vecné dávky – osobitné pravidlo o práve rodinných príslušníkov na dávky v členskom štáte bydliska**

1. Nezávislé právo na vecné dávky na základe právnych predpisov členského štátu alebo na základe tejto kapitoly má prednosť pred odvodeným právom na dávky pre rodinných príslušníkov. Odvodené právo na vecné dávky má však prednosť pred nezávislými právami, ak nezávislé právo v členskom štáte bydliska existuje priamo a výlučne na základe bydliska danej osoby v tomto členskom štáte.

2. Ak rodinní príslušníci poistenca majú bydlisko v členskom štáte, podľa právnych predpisov ktorého právo na vecné dávky nepodlieha podmienke poistenia ani činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, vecné dávky sa poskytujú na náklady príslušnej inštitúcie v členskom štáte, v ktorom majú bydlisko, ak manžel/manželka alebo osoba starajúca sa o deti poistenca vykonáva činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba v uvedenom členskom štáte, alebo poberá dôchodok od tohto členského štátu na základe činnosti ako zamestnanec osoba alebo samostatne zárobkovo činná osoba.

*Článok 33***Významné vecné dávky**

1. Poistenec alebo jeho rodinný príslušník, ktorý mal nárok na protézu, väčší prístroj alebo iné významné vecné dávky uznaný inštitúciou členského štátu skôr, ako došlo k poisteniu podľa právnych predpisov uplatňovaných inštitúciou iného členského štátu, dostane takéto dávky na náklady prvej inštitúcie, a to aj vtedy, ak boli poskytnuté po tom čo sa už daná osoba poistila podľa právnych predpisov uplatňovaných druhou inštitúciou.

2. Správna Komisia zostaví zoznam dávok, na ktoré sa vzťahuje odsek 1

▼B*Článok 34***Súbeh dávok dlhodobej starostlivosti**

1. Ak poberateľ peňažných dávok dlhodobej starostlivosti, ktoré sa musia považovať za nemocenské dávky, a preto sa poskytujú členským štátom príslušným na peňažné dávky podľa článkov 21 až 29, má súčasne a podľa tejto kapitoly nárok žiadať vecné dávky určené na ten istý účel od inštitúcie miesta bydliska alebo pobytu v inom členskom štáte, a od inštitúcie v prvom členskom štáte sa tiež požadujú, aby uhradila náklady na tieto vecné dávky podľa článku 35, uplatňuje sa všeobecné ustanovenie o zamedzení súbehu dávok uvedené v článku 10, iba s týmto obmedzením: ak daná osoba si nárokuje a poberá vecnú dávku, výška peňažnej dávky sa zníži o výšku vecnej dávky, na ktorú si nárokuje alebo by si mohla nárokovat' od inštitúcie prvého členského štátu, od ktorej sa požaduje, aby uhradila náklady.

2. Správna Komisia zostaví zoznam peňažných dávok a vecných dávok, na ktoré sa vzťahuje odsek 1

3. Dva alebo viac členských štátov, alebo ich príslušné orgány sa môžu dohodnúť o iných alebo dodatočných opatreniach, ktoré nesmú byť menej výhodné pre dané osoby, ako zásady uvedené v odseku 1.

*Článok 35***Náhrady medzi inštitúciami**

1. Vecné dávky poskytované inštitúciou členského štátu v mene inštitúcie iného členského štátu podľa tejto kapitoly sa nahradia v celom rozsahu.

2. Náhrady uvedené v odseku 1 sa určujú a uskutočňujú v súlade s postupom upraveným vykonávacím nariadením na základe preukázaných skutočných výdavkov, alebo na základe stanovených čiastok pre členské štáty, ktorých právne alebo správne štruktúry sú také, že použitie náhrady na základe skutočných výdavkov nie je primerané.

3. Dva alebo viac členských štátov a ich príslušné orgány môžu zabezpečiť iné metódy náhrady alebo vzdať sa všetkých náhrad medzi inštitúciami, ktoré podliehajú ich právomoci.

KAPITOLA 2

Dávky v súvislosti s pracovnými úrazmi a chorobami z povolania*Článok 36***Nárok na vecné dávky a peňažné dávky****▼M1**

1. Bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek iné priaznivejšie ustanovenia odsekov 2 a 2a tohto článku, článok 17, článok 18 ods. 1, článok 19 ods. 1 a článok 20 ods. 1 sa tiež uplatňujú na dávky týkajúce sa pracovných úrazov alebo chorôb z povolania.

▼B

2. Osoba, ktorá utrpela pracovný úraz, alebo si privodila chorobu z povolania a má bydlisko alebo pobyt v inom členskom štáte, ako je príslušný členský štát, má nárok na osobitné vecné dávky zo systému, uplatňovaného na pracovné úrazy a choroby z povolania, poskytované v mene príslušnej inštitúcie inštitúciou miesta bydliska alebo pobytu v súlade s právnymi predpismi, ktoré uplatňuje, ako keby daná osoba bola poistená podľa týchto právnych predpisov.

▼M3

2a. Príslušná inštitúcia nemôže odmietnuť udelenie oprávnenia ustanoveného v článku 20 ods. 1 osobe, ktorá utrpela pracovný úraz alebo u ktorej vznikla choroba z povolania a ktorá má nárok na dávky od tejto inštitúcie, ak jej v členskom štáte, v ktorom má bydlisko, nemôže byť poskytnutá liečba zodpovedajúca jej stavu v časovej lehote, ktorý je lekárske odôvodnený, pričom sa zohľadní jej súčasný zdravotný stav a možný priebeh choroby.

▼B

3. Článok 21 sa uplatňuje tiež na dávky, ktoré patria do tejto kapitoly.

*Článok 37***Náklady na dopravu**

1. Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy upravujú úhradu nákladov na dopravu osoby, ktorá utrpela pracovný úraz, alebo trpí chorobou z povolania, do miesta jej bydliska alebo do nemocnice, uhradza takéto náklady dopravy do zodpovedajúceho miesta v inom členskom štáte, kde má osoba bydliska za predpokladu, že táto inštitúcia vopred vydala povolenie na takýto prevoz, pričom riadne zohľadnila dôvody na jeho opodstatnenie. Takéto povolenie sa nevyžaduje v prípade cezhraničného pracovníka.

2. Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy upravujú náklady na prevoz telesných zostatkov osoby usmrtenej pri pracovnom úraze na miesto pohrebu, hradí v súlade s právnymi predpismi, ktorú uplatňuje, takéto náklady na prevoz do zodpovedajúceho miesta v inom členskom štáte, kde mala osoba bydlisko v čase úrazu.

*Článok 38***Dávky v súvislosti s chorobou z povolania v prípadoch, ak osoba, ktorá trpí takouto chorobou, bola vystavená rovnakému riziku vo viacerých členských štátoch**

Ak osoba, ktorá si privodila chorobu z povolania, vykonávala podľa právnych predpisov dvoch alebo viacerých členských štátov činnosť, ktorá svojou povahou môže spôsobiť túto chorobu, dávky, o ktoré môže žiadať táto osoba alebo jej pozostalí, sa priznávajú výlučne podľa právnych predpisov posledného z týchto členských štátov, ktorého podmienky sú splnené.

Článok 39

Zhoršenie stavu pri chorobe z povolania

Na prípad zhoršenia stavu pri chorobe z povolania, na základe ktorej osoba trpiaca touto chorobou, poberala alebo poberá dávky podľa právnych predpisov členského štátu, sa uplatňujú tieto pravidlá:

- a) ak daná osoba počas poberania dávky nevykonávala podľa právnych predpisov iného členského štátu ako zamestnanec osoba alebo samostatne zárobkovo činná osoba činnosť, ktorá by pravdepodobne viedla k vzniku alebo zhoršeniu stavu pri tejto chorobe, príslušná inštitúcia prvého členského štátu znáša náklady na dávky podľa ustanovení právnych predpisov, ktoré uplatňuje, so zohľadníím tohto zhoršenia;
- b) ak daná osoba počas poberania dávky vykonávala takúto činnosť podľa právnych predpisov iného členského štátu, príslušná inštitúcia prvého členského štátu znáša náklady na dávky podľa právnych predpisov, ktorú uplatňuje, bez toho, aby zohľadnila toto zhoršenie. Príslušná inštitúcia druhého členského štátu poskytuje danej osobe doplatok, ktorého výška sa rovná rozdielu medzi výškou dávky stanovenou po zhoršení a výškou určenou pred zhoršením podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje, ako keby takáto choroba nastala podľa právnych predpisov tohto členského štátu;
- c) pravidlá o znížení, pozastavení alebo odňatí ustanovené podľa právnych predpisov členského štátu sa nevzťahujú na osoby, ktoré poberajú dávky poskytované inštitúciami dvoch členských štátov v súlade s písm. b).

Článok 40

Pravidlá na zohľadnenie osobitostí určitých právnych predpisov

1. Pri absencii poistenia proti pracovným úrazom alebo chorobám z povolania v členskom štáte, v ktorom daná osoba má bydlisko alebo pobyt, alebo ak takéto poistenie existuje, ale neexistuje inštitúcia zodpovedná za poskytovanie vecných dávok, tieto dávky poskytuje inštitúcia miesta bydliska alebo pobytu zodpovedná za poskytovanie vecných dávok v prípade choroby.
2. Pri absencii poistenia proti pracovným úrazom alebo chorobám z povolania v príslušnom členskom štáte, ustanovenia tejto kapitoly týkajúce sa vecných dávok sa jednako vzťahujú na osobu, ktorá má nárok na takéto dávky v prípade choroby, materstva alebo rovnocenného otcovstva podľa právnych predpisov tohto členského štátu, ak táto osoba utrpí pracovný úraz alebo trpí chorobou z povolania počas bydliska alebo pobytu v inom členskom štáte. Náklady znáša inštitúcia, ktorá je príslušná na vecné dávky podľa právnych predpisov príslušného členského štátu.
3. Článok 5 sa uplatňuje na príslušnú inštitúciu v členskom štáte, pokiaľ ide o rovnocennosť pracovných úrazov a chorôb z povolania, ktoré sa vyskytli, alebo boli následne potvrdené podľa právnych

▼B

predpisov iného členského štátu pri posudzovaní stupňa práceneschopnosti, nároku na dávky alebo ich výšky, ak:

- a) nenáleží žiadne odškodnenie s ohľadom na pracovný úraz alebo chorobu z povolania, ktorá sa vyskytla alebo bola potvrdená predtým, podľa právnych predpisov, ktoré príslušná inštitúcia uplatňuje; a
- b) nenáleží žiadne odškodnenie s ohľadom na pracovný úraz alebo chorobu z povolania, ktoré sa vyskytli alebo boli potvrdené následne podľa právnych predpisov druhého členského štátu, za pôsobenia ktorých sa pracovný úrazu alebo choroba z povolania vyskytli alebo boli potvrdené.

*Článok 41***Náhrady medzi inštitúciami**

1. Článok 35 sa uplatňuje tiež na dávky, ktoré patria do tejto kapitoly a náhrady sa uskutočňujú na základe preukázania skutočných výdavkov.

2. Dva alebo viac členských štátov alebo príslušných orgánov týchto štátov môžu zabezpečiť iné metódy náhrad alebo upustiť od všetkých náhrad medzi inštitúciami patriacimi do ich právomoci.

KAPITOLA 3

Podpory pri úmrtí*Článok 42***Nárok na podporu pri úmrtí, ak smrť nastane inom členskom štáte, ako je príslušný štát, alebo ak oprávnená osoba má bydlisko v inom členskom štáte, ako je príslušný štát**

1. Ak poistenec alebo jeho rodinný príslušník zomrie v inom členskom štáte, ako je príslušný štát, za miesto úmrtia sa považuje územie príslušného štátu.

2. Príslušná inštitúcia je povinná priznať podporu pri úmrtí splatnú podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje, dokonca aj v prípade, ak oprávnená osoba má bydlisko v inom členskom štáte, ako je príslušný štát.

3. Odseky 1 a 2 sa tiež uplatňujú, ak smrť je dôsledkom pracovného úrazu alebo choroby z povolania.

*Článok 43***Poskytovanie dávok v prípade úmrtia dôchodcu**

1. V prípade úmrtia dôchodcu, ktorý má nárok na dôchodok podľa právnych predpisov jedného členského štátu, alebo na dôchodky podľa právnych predpisov dvoch alebo viacerých členských štátov, ak mal takýto dôchodca bydlisko v inom členskom štáte, ako je členský štát, ktorého inštitúcia zodpovedala za poskytovanie vecných dávok tomuto

▼B

dôchodcovi podľa článkov 24 a 25, poskytne táto inštitúcia podporu pri úmrtí splatnú podľa právnych predpisov, ktoré daná inštitúcia uplatňuje, na svoje náklady tak, ako keby daný dôchodca mal bydlisko v čase jeho smrti v členskom štáte tejto inštitúcie.

2. Odsek 1 sa uplatňuje *mutatis mutandis* na rodinných príslušníkov dôchodcu.

KAPITOLA 4

Dávky v invalidite

Článok 44

Osoby, na ktoré sa vzťahujú iba právne predpisy typu A

1. Na účely tejto kapitoly „právne predpisy typu A“ znamenajú právne predpisy, podľa ktorých výška dávok v invalidite nezávisí od trvania dôb poistenia alebo bydliska a ktoré sú výslovne zahrnuté príslušným členským štátom v prílohe VI. „Právne predpisy typu B“ znamenajú akékoľvek iné právne predpisy.

2. Osoba, na ktorú sa následne alebo striedavo vzťahovali právne predpisy dvoch alebo viacerých členských štátov a ktorá dosiahla doby poistenia alebo bydliska výlučne podľa právnych predpisov typu A, má nárok na dávky iba od inštitúcie členského štátu, ktorého právne predpisy sa uplatňovali v čase, kedy nastala práceneschopnosť nasledovaná invaliditou, pričom sa prípadne zohľadní článok 45 a takáto osoba dostáva dávky v súlade s týmito právnymi predpismi.

3. Osoba, ktorá nemá nárok na dávky podľa odseku 2, dostáva dávky, na ktoré má nárok podľa právnych predpisov iného členského štátu, pričom sa prípadne zohľadní článok 45

4. Ak právne predpisy uvedené v odseku 2 alebo 3 obsahujú pravidlá zníženia, pozastavenie alebo odňatia dávok v invalidite v prípade súbehu s iným príjmom alebo dávkami odlišného druhu v zmysle článku 53 ods. 2, článkov 53 ods. 3 a 55 ods. 3 sa uplatňujú *mutatis mutandis*.

Článok 45

Osobitné ustanovenia o sčítaní dôb

Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy podmieňujú nadobudnutie, zachovanie alebo znovunadobudnutie dávok dosiahnutím dôb poistenia alebo bydliska, uplatňuje v prípade potreby článok 51 ods. 1 *mutatis mutandis*.

Článok 46

Osoby, na ktoré sa vzťahujú iba právne predpisy typu B, alebo právne predpisy typu A a B

1. Osoba, na ktorú sa následne alebo striedavo vzťahovali právne predpisy dvoch alebo viacerých členských štátov, z ktorých aspoň jeden nie je typu A, má nárok na dávky podľa kapitoly 5, ktorá sa uplatňuje *mutatis mutandis* pri zohľadnení odseku 3.

▼B

2. Avšak ak u danej osoby, na ktorú sa predtým vzťahovali právne predpisy typu A nastane práceneschopnosť nasledovaná invaliditou, pričom sa na ňu vzťahujú právne predpisy typu A, dostáva dávky v súlade s článkom 44, ak:

- spĺňa podmienky výlučne týchto právnych predpisov, alebo iných právnych predpisov toho istého typu, pričom sa prípadne zohľadňuje článok 45, ale bez využitia dôb poistenia alebo bydliska dosiahnutý podľa právnych predpisov typu B, a
- neuplatňuje žiadne nároky na dávky v starobe, pri zohľadnení článku 50 ods. 1

3. Rozhodnutie inštitúcie členského štátu o stupni invalidity žiadateľa je záväzná pre inštitúciu všetkých dotknutých členských štátov, ak je v prílohe VII uvedená zhoda právnych predpisov týchto členských štátov takajúca sa podmienok vzťahujúcich sa na stupeň invalidity.

*Článok 47***Zvýšenie stupňa invalidity**

1. V prípade zvýšenia stupňa invalidity, za ktorú osoba poberá dávky podľa právnych predpisov jedného alebo viacerých členských štátov, sa použijú tieto ustanovenia, pričom sa zohľadní zvýšenie stupňa invalidity:

- a) dávky sa poskytujú v súlade s kapitolou 5 uplatňovanou *mutatis mutandis*.
- b) avšak ak sa na danú osobu vzťahovalo dva alebo viac právnych predpisov typu A a od poberania dávky sa na ňu nevzťahovali právne predpisy iného členského štátu, dávka sa poskytuje v súlade s článkom 44 ods. 2

2. Ak je celková výška dávky alebo dávok vyplácaných podľa odseku 1 nižšia ako výška dávky, ktorú daná osoba poberala na náklady inštitúcie, ktorá bola predtým príslušná na vyplácanie, vypláca jej takáto inštitúcia doplatok vo výške rozdielu medzi týmito dvomi sumami.

3. Ak daná osoba nemá nárok na dávky na náklady inštitúcie iného členského štátu, príslušná inštitúcia členského štátu, ktorá bola predtým príslušná poskytne príspevky v súlade s právnymi predpismi, ktoré uplatňuje, pričom sa zohľadní zvýšenie stupňa invalidity a prípadne článok 45.

*Článok 48***Zmena dávok v invalidite na dávky v starobe**

1. Dávky v invalidite sa, ak je to vhodné, menia na dávky v starobe podľa podmienok ustanovených právnym predpisom alebo právnymi predpismi, podľa ktorých sa poskytujú a v súlade s kapitolou 5.

2. Ak osoba poberajúca dávky v invalidite môže preukázať nárok na dávky v starobe podľa právnych predpisov jedného alebo viacerých

▼B

iných členských štátov v súlade s článkom 50, ktorákoľvek inštitúcia zodpovedná za poskytovanie dávok v invalidite podľa právnych predpisov členského štátu pokračuje v poskytovaní dávok v invalidite takejto osobe, na ktorú má nárok podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje, dovtedy, kým sa odsek 1 nestane uplatniteľným vo vzťahu k tejto inštitúcii, alebo dovtedy, kým daná osoba nespĺní podmienky nároku na takéto dávky.

3. Ak dávky v invalidite poskytované podľa právnych predpisov členského štátu v súlade s článkom 44 sa zmenia na dávky v starobe a ak daná osoba ešte nespĺňa podmienky ustanovené právnymi predpismi jedného alebo viacerých iných členských štátov na poberanie týchto dávok, daná osoba poberá od tohto alebo týchto členských štátov dávky v invalidite od dátumu zmeny.

4. Tieto dávky v invalidite poskytované podľa článku 44 sa opätovne vypočítajú v súlade s kapitolou 5, akonáhle príjemca splní požadované podmienky na dávky v invalidite ustanovené právnymi predpismi typu B, alebo akonáhle začne poberať dávky v starobe podľa právnych predpisov iného členského štátu.

*Článok 49***Osobitné ustanovenia pre štátnych zamestnancov**

Články 6, 44, 46, 47 a 48 a článok 60 ods. 2 a 3 sa uplatňujú *mutatis mutandis* na osoby, na ktoré sa vzťahuje osobitný systém pre štátnych zamestnancov.

KAPITOLA 5

Starobné dôchodky a pozostalostné dôchodky*Článok 50***Všeobecné ustanovenia**

1. Všetky príslušné inštitúcie ustanovia nárok na dávku podľa všetkých právnych predpisov členských štátov, ktoré sa uplatňovali na danú osobu, ak sa predloží žiadosť o priznanie, pokiaľ daná osoba výslovne nežiada o odloženie priznania dávok v starobe podľa právnych predpisov jedného alebo viacerých členských štátov.

2. Ak v danom čase daná osoba nespĺňa, alebo už viac nespĺňa podmienky ustanovené všetkými právnymi predpismi členských štátov, ktoré sa na ňu uplatňujú, inštitúcie uplatňujúce právne predpisy, ktorých podmienky boli splnené, nezohľadnia pri výpočte v súlade s článkom 52 ods. 1 písm. a) alebo b) doby dosiahnuté podľa právnych predpisov, podmienky ktorých ešte neboli splnené, alebo už nie sú viac splnené, ak toto vedie k nižšej výške dávky.

▼B

3. Odsek 2 sa uplatňuje *mutatis mutandis*, ak daná osoba výslovne požiadala o odloženie priznania dávok v starobe.
4. Nový výpočet sa vykoná automaticky, ak podmienky, ktoré sa majú splniť podľa iných právnych predpisov, sú splnené, alebo ak osoba požaduje o odloženie priznania dávky v starobe v súlade s odsekom 1, pokiaľ dosiahnuté doby podľa iných právnych predpisov ešte neboli zohľadnené na základe odseku 2 alebo 3.

*Článok 51***Osobitné ustanovenia o sčítaní dôb**

1. Ak právne predpisy členského štátu podmieňujú poskytovanie určitých dávok dohami poistenia, dosiahnutými iba vykonávaním špecifickej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, alebo v povolani, ktoré podlieha osobitnému systému pre zamestnancov alebo samostatne zárobkovo činné osoby, príslušná inštitúcia tohto členského štátu zohľadní dosiahnuté doby podľa právnych predpisov iných členských štátov, iba ak sú dosiahnuté podľa zodpovedajúceho systému, alebo ak to nie je možné, v tom istom povolani, alebo prípadne tej istej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba.

Ak po zohľadnení takto dosiahnutých dôb daná osoba nespĺňa podmienky na poberanie dávok osobitného systému, tieto doby sa zohľadnia na účely poskytovania dávok podľa všeobecného systému, alebo ak to nie je možné, podľa systému, ktorý sa týka manuálnych pracovníkov alebo úradníkov, podľa jednotlivých prípadov pod podmienkou, že daná osoba je účastníkom jedného alebo viacerých z týchto systémov.

2. Doby poistenia dosiahnuté podľa osobitného systému členského štátu sa započítajú na účely poskytovania dávok všeobecného systému, alebo ak to nie je možné, systému ktorý sa vzťahuje na manuálnych pracovníkov alebo úradníkov, podľa jednotlivých prípadov, iného členského štátu, pod podmienkou, že daná osoba je účastníkom jedného alebo viacerých z týchto systémov, a to aj vtedy, ak tieto doby sa už započítali v inom členskom štáte podľa osobitného systému.

▼M1

3. Ak právne predpisy alebo osobitný systém členského štátu podmieňujú nadobudnutie, zachovanie alebo znovunadobudnutie nároku na dávky tým, že daná osoba bola poistená v čase, keď vznikla poistná udalosť, táto podmienka sa považuje za splnenú, ak daná osoba bola predtým poistená podľa právnych predpisov alebo v rámci osobitného systému tohto členského štátu a v čase vzniku poistnej udalosti bola proti tomu istému riziku poistená podľa právnych predpisov iného členského štátu, alebo ak táto podmienka nie je splnená, ak existuje nárok na dávku podľa právnych predpisov iného členského štátu pre rovnaké riziká. Táto druhá podmienka sa však považuje za splnenú v prípadoch uvedených v článku 57.

▼B*Článok 52***Priznanie dávok**

1. Príslušná inštitúcia vypočíta výšku dávky, ktorá bude náležať:
- a) podľa právnych predpisov, ktoré táto inštitúcia uplatňuje, iba ak podmienky nároku na dávky boli splnené výlučne podľa vnútroštátneho práva (nezávislá dávka);

▼B

b) vypočítaním teoretickej výšky a následne skutočnej výšky (paušálna dávka) takto:

- i) teoretická výška dávky je rovná dávke, na ktorú by si daná osoba mohla uplatňovať nárok, ak by všetky doby poistenia a/alebo bydliska, ktoré boli dosiahnuté podľa právnych predpisov iných členských štátov, boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje deň priznania takejto dávky. Ak podľa týchto právnych predpisov výška nezávisí na trvaní dosiahnutých dôb, táto výška sa považuje za teoretickú výšku;
- ii) príslušná inštitúcia následne stanoví skutočnú výšku paušálnej dávky na základe teoretickej výšky podľa pomeru trvania dôb dosiahnutých pred vznikom poistnej udalosti podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje, k celkovému trvaniu dôb dosiahnutých pred vznikom poistného udalosti podľa právnych predpisov všetkých daných členských štátov.

2. Príslušná inštitúcia uplatňuje, tam kde je to vhodné, na výšku vypočítanú v súlade s ods. 1 písm. a) a b) všetky pravidlá týkajúce sa zníženia, pozastavenia alebo odňatia podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje, v rámci obmedzení ustanovených v článkoch 53 až 55.

3. Daná osoba má nárok na najvyššiu čiastku vypočítané v súlade s ods. 1 písm. a) a b) od príslušnej inštitúcie každého členského štátu.

▼M1

4. Ak výpočet podľa odseku 1 písm. a) v jednom členskom štáte vždy vedie k nezávislej dávke, ktorá sa rovná alebo je vyššia ako paušálna dávka vypočítaná v súlade s odsekom 1 písm. b), príslušná inštitúcia odstúpi od paušálneho výpočtu za predpokladu, že:

- i) takáto situácia sa uvádza v časti 1 prílohy VIII;
- ii) nie sú uplatniteľné žiadne právne predpisy obsahujúce pravidlá na zamedzenie súbehu, ako sa uvádzajú v článkoch 54 a 55, pokiaľ nie sú splnené podmienky stanovené v článku 55 ods. 2, a
- iii) článok 57 nie je uplatniteľný vo vzťahu k dobám dosiahnutým podľa právnych predpisov iného členského štátu v dôsledku špeciálnych okolností prípadu.

5. Bez ohľadu na ustanovenia odsekov 1, 2 a 3 sa paušálny výpočet neuplatňuje na systémy poskytujúce dávky, pri ktorých výpočte sa nezohľadňujú doby, pod podmienkou, že sa tieto systémy uvádzajú v časti 2 prílohy VIII. V týchto prípadoch má dotknutá osoba právo na výpočet dávky v súlade s právnymi predpismi dotknutého členského štátu.

▼B*Článok 53***Pravidlá na zamedzenie súbehu**

1. Každý súbeh dávok v invalidite, dávok v starobe a pozostalostných dávok, vypočítaných alebo poskytnutých na základe dôb poistenia a/alebo bydliska, ktoré dosiahla tá istá osoba sa považuje za súbeh dávok rovnakého druhu.

▼B

2. Súbeh dávok, ktoré sa nemôžu považovať za dávky rovnakého druhu v zmysle odseku 1, sa považuje za súbeh dávok rôzneho druhu.
3. Na účely pravidiel na predchádzanie súbehu ustanovených právnymi predpismi členského štátu sa v prípade súbehu dávky v invalidite, starobe alebo pozostalostnej dávky s dávkou rovnakého druhu alebo s dávkou rôzneho druhu, alebo s iným príjmom, uplatňujú tieto ustanovenia:
- a) príslušná inštitúcia zohľadní dávky alebo príjmy získané v inom členskom štáte iba, ak právne predpisy, ktoré uplatňuje, ustanovujú, aby sa dávky alebo príjem získaný v zahraničí, zohľadňovali;
 - b) príslušná inštitúcia zohľadní výšku dávok, ktoré má vyplatiť iný členský štát pred odpočítaním dane, príspevkov na sociálne zabezpečenie a iných jednotlivých platieb alebo zrážok, pokiaľ právne predpisy, ktoré uplatňuje, neustanovujú uplatňovanie pravidiel na zamedzenie súbehu sa po takýchto zrážkach, za podmienok a podľa postupov ustanovených vo vykonávacom nariadení;
 - c) príslušná inštitúcia nezohľadňuje výšku dávok získaných podľa právnych predpisov iného členského štátu na základe dobrovoľného poistenia alebo nepretržitého voliteľného poistenia;
 - d) ak jediný členský štát uplatňuje pravidlo na zamedzenie súbehu, pretože daná osoba poberá dávky rovnakého druhu alebo dávky rôzneho druhu podľa právnych predpisov iných členských štátov, alebo má príjem získavaný z iných členských štátov, splatná dávka sa môže znížiť iba o výšku takýchto dávok alebo takéhoto príjmu.

*Článok 54***Súbeh dávok rovnakého druhu**

1. Ak je súbeh dávok rovnakého druhu splatných podľa právnych predpisov dvoch alebo viacerých členských štátov, pravidlá na zamedzenie súbehu ustanovené právnymi predpismi členského štátu sa neuplatňujú na paušálnu dávku.
2. Pravidlá na zamedzenie súbehu sa uplatňujú na nezávislú dávku iba vtedy, ak daná dávka je:
- a) dávka, ktorej výška nezávisí na trvaní doby poistenia alebo bydliska,
alebo
 - b) dávka, ktorej výška je stanovená na základe priznanej doby, ktorá sa považuje za dosiahnutú medzi dátumom, kedy sa poistná udalosť nastala a neskorším dátumom, a ktorý sa prekrýva:
 - i) s dávkou rovnakého typu s výnimkou prípadu, ak sa uzavrela dohoda medzi dvomi alebo viacerými členskými štátmi, aby sa predišlo tomu, že rovnaká priznaná doba sa zohľadní viac ako raz, alebo
 - ii) s dávkou uvedenou v písm. a).

Dávky a dohody uvedené v písm. a) a b) sú uvedené v prílohe IX.

Článok 55

Súbeh dávok rôzneho druhu

1. Ak poberanie dávok rôzneho druhu alebo iného príjmu vyžaduje uplatňovanie pravidiel na zamedzenie súbehu ustanovených právnymi predpismi daného členského štátu sa týka:

a) dvoch alebo viacerých nezávislých dávok, príslušné inštitúcie vydedia výšku dávky alebo dávok alebo iného príjmu, ako keby sa zohľadnili, počtom dávok podliehajúcich daným pravidlám; uplatňovanie tohto písm.

nemôže danú osobu pozbaviť jej postavenia ako dôchodcu na účely ostatných kapítol tejto hlavy za podmienok a podľa postupov ustanovených vo vykonávacom nariadení;

b) jedného alebo viacerých paušálnych dávok, príslušné inštitúcie zohľadnia dávku alebo dávky alebo iný príjem a všetky prvky určené na uplatňovanie týchto pravidiel na zamedzenie súbehu, ako funkciu pomeru medzi dobami poistenia a/alebo bydliska stanoveného pre výpočet uvedený v článku 52 ods. 1 písm. b) ii);

c) jedného alebo dvoch nezávislých dávok a jednej alebo viacerých paušálnych dávok, príslušné inštitúcie uplatňujú *mutatis mutandis* písm. a), pokiaľ ide o nezávislé dávky a písm. b) pokiaľ ide o paušálne dávky.

2. Príslušná inštitúcia neuplatňuje delenie určené v súvislosti s nezávislými dávkami, ak právne predpisy, ktoré uplatňuje, ustanovujú zohľadnenie dávok rôzneho druhu a/alebo iných príjmov a všetkých ostatných prvkov na výpočet podielu ich výšky stanovenej ako funkciu pomeru medzi dobami poistenia a/alebo bydliska uvedeného v článku 52 ods. 1 písm. b) ii).

3. Odseky 1 a 2 sa uplatňujú *mutatis mutandis*, ak právne predpisy jedného alebo viacerých členských štátov ustanovujú, že nárok na dávku nie je možné nadobudnúť, ak daná osoba poberá dávku rôzneho druhu splatnú podľa právnych predpisov iného členského štátu, alebo má iný príjem.

Článok 56

Dodatočné ustanovenia pre výpočet dávok

1. Na výpočet teoretických a paušálnych čiastok uvedených v článku 52 ods. 1 písm. b) sa uplatňujú tieto pravidlá:

a) ak celková dĺžka dôb poistenia a/alebo bydliska dosiahnutých pred vznikom poistnej udalosti podľa právnych predpisov všetkých daných členských štátov je dlhšia ako maximálna doba požadovaná právnymi predpismi jedného z týchto členských štátov pre poberanie úplnej dávky, príslušná inštitúcia tohto členského štátu započíta túto maximálnu dobu namiesto celkovej dĺžky dosiahnutých dôb; táto metóda výpočtu nemá za následok uloženie povinnosti tejto inštitúciu uhradiť náklady na dávku, ktoré sú vyššie ako výška úplnej dávky ustanovená právnymi predpismi, ktoré táto inštitúcia uplatňuje. Toto ustanovenie sa neuplatňuje na dávky, ktorých výška nie je závislá na dĺžke poistenia;

▼B

- b) postup na započítanie súbehu dôb je ustanovený vo vykonávacom nariadení;
- c) ak právne predpisy členského štátu ustanovujú, že dávky sa vypočítavajú na základe príjmov, príspevkov, základov pre príspevky, zvýšení, zárobkov, iných čiastok alebo kombinácie viacerých ako jednej z týchto čiastok (priemerných, pomerných, pevných alebo priznaných), príslušná inštitúcia:
- i) určí základ na výpočet dávok iba podľa dôb poistenia dosiahnutých podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje;
 - ii) použije na stanovenie čiastky, ktorá sa má vypočítať v súlade s dobami poistenia a/alebo bydliska dosiahnutými podľa právnych predpisov ostatných členských štátov, rovnaké prvky stanovené alebo zaznamenané pre doby poistenia dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje;

►**MI** podľa potreby ◀ v súlade s postupmi ustanovenými v prílohe XI pre dané členské štáty;

▼MI

- d) v prípade, že nie je uplatniteľné písmeno c), pretože v právnych predpisoch členského štátu sa ustanovuje, že dávka sa má vypočítať na základe iných prvkov ako je dĺžka poistenia alebo bydlisko, ktoré nesúvisia s časom, príslušná inštitúcia vo vzťahu ku každej dobe poistenia alebo bydliska dosiahnutej podľa právnych predpisov iného členského štátu zohľadní výšku akumulovaného kapitálu, kapitálu, ktorý sa považuje za akumulovaný, alebo všetky ďalšie prvky dôležité pre výpočet podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje, pričom ich rozdelí podľa príslušných časových jednotiek v dotknutom dôchodkovom systéme.

▼B

2. Ustanovenia právnych predpisov členského štátu týkajúce sa valorizácie faktorov zohľadňovaných na výpočet dávok sa uplatňujú na faktory, ktoré príslušná inštitúcia tohto štátu zohľadňuje, v súlade s odsekom 1, v súvislosti s dobami poistenia alebo bydliska dosiahnutými podľa právnych predpisov iných členských štátov.

*Článok 57***Doby poistenia alebo bydliska kratšie ako jeden rok**

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 52 ods. 1 písm. b) inštitúcia členského štátu nemusí poskytovať dávky vo vzťahu k dobám dosiahnutým podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje a ktoré sa zohľadňujú v čase vzniku poistnej udalosti, ak:

— trvanie uvedených dôb je kratšie ako jeden rok;

a

— zohľadnením iba týchto dôb sa nezískava žiaden nárok podľa týchto právnych predpisov.

Na účely tohto článku „doby“ znamenajú všetky doby poistenia, zamestnania, samostatnej zárobkovej činnosti alebo bydliska, ktoré buď zakladajú nárok na danú dávku, alebo priamo zvyšujú danú dávku.

2. Príslušné inštitúcie všetkých daných členských štátov zohľadnia doby uvedené v odseku 1 na účely článku 52 ods. 1 písm. b) i).

▼B

3. Pokiaľ by uplatnenie odseku 1 malo za následok, že sa všetky inštitúcie daných členských štátov zbavili svojich povinností, dávky sa poskytnú výlučne podľa právnych predpisov posledného z uvedených štátov, ktorého podmienky sú splnené, akoby sa všetky doby poistenia a bydliska dosiahnuté a zohľadnené v súlade s článkami 6 a 51 ods. 1 a 2 dosiahli podľa právnych predpisov tohto štátu.

▼M1

4. Tento článok sa neuplatňuje na systémy uvedené v časti 2 prílohy VIII.

▼B*Článok 58***Priznanie doplatku**

1. Poberateľovi dávok, na ktorého sa vzťahuje táto kapitola, sa nemôže v členskom štáte bydliska a podľa právnych predpisov ktorého sa mu má vyplácať dávka, poskytnúť dávka nižšia ako minimálna dávka ustanovená týmito právnymi predpismi za doby poistenia alebo bydliska, ktoré sa rovnajú všetkým dobám zohľadneným pre vyplácanie dávky v súlade s touto kapitolou.

2. Príslušná inštitúcia tohto členského štátu vyplatí poberateľovi počas celej doby bydliska na území tohto štátu doplatok vo výške rozdielu medzi celkovou sumou dávok splatných podľa tejto kapitoly a výškou minimálnej dávky.

*Článok 59***Valorizácia a nový výpočet dávok**

1. Ak sa metóda určenia dávok alebo pravidiel na výpočet dávok zmenila podľa právnych predpisov členského štátu, alebo ak osobná situácia danej osoby sa zmenila tak, že podľa týchto právnych predpisov by to viedlo k úprave výšky dávky, vykoná sa nový výpočet v súlade s článkom 52.

2. Na druhej strane, ak z dôvodu zvýšenia životných nákladov alebo zmien úrovne príjmu, alebo z iných dôvodov úpravy sa dávky daného členského štátu zmenia o percento alebo pevnú čiastku, takéto percento alebo pevná čiastka sa uplatňuje priamo na dávky ustanovené v súlade s článkom 52 bez potreby nového výpočtu.

*Článok 60***Osobitné ustanovenia pre štátnych zamestnancov**

1. Články 6, 50, 51 ods. 3 a 52 až 59 sa uplatňujú *mutatis mutandis* na osoby, na ktoré sa vzťahuje osobitný systém pre štátnych zamestnancov.

2. Ak však právne predpisy príslušného členského štátu podmieňujú nadobudnutie, likvidáciu, zachovanie alebo znovunadobudnutie nároku na dávky podľa osobitného systému pre štátnych zamestnancov tým, že všetky doby poistenia sú dosiahnuté podľa jedného alebo viacerých osobitných systémov pre štátnych zamestnancov v tomto členskom štáte, alebo sú považované právnymi predpismi tohto členského štátu za rovnocenné takýmto dobám, príslušná inštitúcia tohto členského štátu zohľadní iba tie doby, ktoré sa môžu uznať podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje.

▼B

Ak po zohľadnení takto dosiahnutých dôb daná osoba nespĺňa podmienky na poberanie týchto dávok, tieto doby sa zohľadnia na priznanie dávok podľa všeobecného systému, alebo prípadne systému uplatniteľného na manuálnych pracovníkov alebo úradníkov.

3. Ak podľa právnych predpisov členského štátu sa dávky podľa osobitného systému pre štátnych zamestnancov vypočítavajú na základe posledného platu alebo plátov počas referenčnej doby, príslušná inštitúcia daného členského štátu zohľadní na účely výpočtu iba tieto platy, náležite opätovne prehodnotené, ktoré sa vyplácali počas doby alebo dôb, počas ktorých sa na danú osobu uplatňovali tieto právne predpisy.

KAPITOLA 6

Dávky v nezamestnanosti*Článok 61***Osobitné pravidlá o sčítaní dôb poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti**

1. Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy podmieňujú nadobudnutie, zachovanie, znovunadobudnutie alebo trvanie nároku na dávky dosiahnutím dôb poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti, v potrebnom rozsahu zohľadní doby poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu, ako keby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje.

Ak však uplatniteľné právne predpisy podmieňujú nárok na dávky dosiahnutím dôb poistenia, vtedy doby zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov iného členského štátu sa nezohľadnia, iba ak by sa takéto doby považovali za doby poistenia a boli dosiahnuté v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi.

2. S výnimkou prípadov uvedených v článku 65 ods. 5 písm. a) sa uplatňovanie odseku 1 tohto článku podmieňuje tým, že daná osoba bezprostredne ukončila v súlade s právnymi predpismi, podľa ktorých sa uplatňuje nárok na dávky:

- doby poistenia, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby poistenia,
- doby zamestnania, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby zamestnania, alebo
- doby samostatnej zárobkovej činnosti, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby samostatnej zárobkovej činnosti.

*Článok 62***Výpočet dávok**

1. Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy ustanovujú, že výpočet dávok na základe výšky predchádzajúceho platu alebo príjmu z vykonávania povolania, zohľadní výlučne plat alebo príjem z vykonávania povolania, ktorý daná osoba mala v súvislosti s jej poslednou činnosťou ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba podľa uvedených právnych predpisov.

▼ B

2. Odsek 1 sa uplatňuje tiež vtedy, ak právne predpisy vykonávané príslušnou inštitúciou ustanovujú špecifickú referenčnú dobu na určenie platu, ktorý slúži ako základ na výpočet dávok, a ak počas celej takejto doby alebo pre časť takejto doby sa nadanú osobu vzťahovali právne predpisy iného členského štátu.

3. Odchýlkou z odsekov 1 a 2, pokiaľ ide o ► **M1** nezamestnané osoby, na ktoré ◀ sa vzťahuje článok 65 ods. 5 písm. a), inštitúcia miesta bydliska zohľadní plat alebo príjem z vykonávania povolania danej osoby v členskom štáte, právne predpisy ktorého sa na danú osobu vzťahovali počas jej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, v súlade s vykonávacím nariadením.

▼ M3*Článok 63***Osobitné ustanovenia na upustenie od pravidiel bydliska**

Na účely tejto kapitoly sa článok 7 uplatňuje iba v prípadoch ustanovených v článkoch 64, 65 a 65a a v rámci obmedzení uvedených v týchto článkoch.

▼ B*Článok 64***Nezamestnané osoby, ktoré odídu do iného členského štátu**

1. Úplne nezamestnaná osoba, ktorá spĺňa podmienky právnych predpisov príslušného členského štátu na nárok na dávky a ktorá odíde do iného členského štátu, aby tam hľadala zamestnanie, si zachová svoj nárok na peňažné dávky v nezamestnanosti podľa týchto podmienok a v rámci týchto obmedzení:

- a) pred odchodom sa nezamestnaná osoba musí zaevidovať ako osoba hľadajúca prácu a musí byť k dispozícii pre služby zamestnanosti príslušného členského štátu najmenej štyri týždne po tom, čo sa stala nezamestnaná. Príslušné služby alebo inštitúcie zamestnanosti však môžu povoliť jej odchod pred uplynutím tejto doby;
- b) nezamestnaná osoba sa musí zaevidovať ako osoba hľadajúca prácu u služieb zamestnanosti členského štátu, do ktorého odišla, podrobiť sa tam systémovému kontrolnému postupu a dodržiavať podmienky ustanovené právnymi predpismi tohto členského štátu. Táto podmienka sa považuje za splnenú za dobu pred zaevidovaním sa, ak sa daná osoba zaevidovala do siedmich dní od dátumu, kedy prestala byť k dispozícii službám zamestnanosti členského štátu, z ktorého odišla. Vo výnimočných prípadoch môžu príslušné služby alebo inštitúcie túto dobu predĺžiť;
- c) nárok na dávky sa zachová počas doby troch mesiacov od dátumu, kedy nezamestnaná osoba prestala byť k dispozícii službám zamestnanosti členského štátu, z ktorého odišla, za predpokladu, že celkové trvanie poskytovania dávok nepresiahne celkové trvanie doby nároku na dávky podľa právnych predpisov tohto členského štátu; príslušné služby alebo inštitúcie môžu túto dobu troch mesiacov predĺžiť maximálne na 6 mesiacov;
- d) dávky poskytuje príslušná inštitúcia v súlade s právnymi predpismi, ktoré uplatňuje a na vlastné náklady.

▼B

2. Ak sa daná osoba vráti do príslušného členského štátu k dátumu uplynutí alebo pred uplynutím doby, počas ktorej má nárok na dávky podľa odseku 1 písm. c), naďalej má nárok na dávky podľa právnych predpisov tohto členského štátu. Daná osoba stratí všetky nároky na dávky podľa právnych predpisov príslušného členského štátu, ak sa do tohto členského štátu nevráti k dátumu alebo pred uplynutím uvedenej doby, pokiaľ ustanovenia týchto právnych predpisov nie sú výhodnejšie. Vo výnimočných prípadoch príslušné služby alebo inštitúcie môžu povoliť danej osobe, aby sa vrátila neskôr bez straty jej nároku.

3. Pokiaľ právne predpisy príslušného členského štátu nie sú výhodnejšie, medzi dvomi dobami zamestnania je maximálna celková doba, počas ktorej sa nárok na dávky zachová podľa odseku 1, tri mesiace; príslušné služby alebo inštitúcie môžu túto dobu predĺžiť maximálne na šesť mesiacov.

4. Dojednania o výmene informácií, spolupráci a vzájomnej pomoci medzi inštitúciami a službami príslušného členského štátu a štátu, do ktorého daná osoba odíde si hľadať prácu, sa ustanovia vo vykonávanom nariadení.

*Článok 65***Nezamestnané osoby, ktoré mali bydlisko v inom členskom štáte ako je príslušný štát**

1. Osoba, ktorá je čiastočne alebo prerušovane nezamestnaná a ktorá počas svojej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, mala bydlisko v členskom štáte inom, ako je príslušný štát, má byť k dispozícii svojmu zamestnávateľovi alebo službám zamestnanosti v príslušnom členskom štáte. Takáto osoba poberá dávky v súlade s právnymi predpismi príslušného členského štátu, ako keby mala bydlisko v tomto členskom štáte. Tieto dávky poskytuje inštitúcia príslušného členského štátu.

2. Úplne nezamestnaná osoba, ktorá počas svojej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, mala bydliska v členskom štáte inom, ako je príslušný štát a ktorá má naďalej bydliska v tomto štáte, alebo sa vráti do tohto štátu, má byť k dispozícii službám zamestnanosti v členskom štáte bydliska. Bez toho, aby bol dotknutý článok 64, úplne nezamestnaná osoba môže ako doplňujúci krok prihlásiť sa u služieb zamestnanosti členského štátu, v ktorom vykonávala svoju poslednú činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba.

Nezamestnaná osoba iná ako cezhraničný pracovník, ktorá sa nevráti do členského štátu svojho bydliska, sa dá k dispozícii službám zamestnanosti v členskom štáte, ktorého právne predpisy sa naposledy na ňu vzťahovali.

3. Nezamestnaná osoba uvedená v prvej vete odseku 2 sa zaeviduje ako osoba hľadajúca prácu u príslušných služieb zamestnanosti členského štátu jej bydliska, podlieha systémovému kontrolnému postupu a dodržiava podmienky ustanovené právnymi predpismi tohto štátu. Ak sa rozhodne, že sa zaeviduje ako osoba hľadajúca prácu tiež v členskom štáte, v ktorom vykonávala svoju poslednú činnosť ako zamestnanec osoba alebo samostatne zárobkovo činná osoba, musí spĺňať povinnosti uplatniteľné v tomto štáte.

▼B

4. Vykonávanie druhej vety odseku 2 a druhej vety odseku 3 ako aj dojednaní o výmene informácií, o spolupráci a vzájomnej pomoci medzi inštitúciami a službami členského štátu bydliska a členského štátu, v ktorom daná osoba vykonávala svoje posledné povolanie, sa ustanovia vo vykonávacom nariadení.

5. a) Nezamestnaná osoba uvedená v prvej a druhej vete odseku 2 poberá dávky v súlade s právnymi predpismi členského štátu bydliska, ako keby sa na ňu vzťahovali tieto právne predpisy počas jej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba. Tieto dávky poskytuje inštitúcia miesta bydliska.

b) Ak však pracovník iný ako cezhraničný pracovník, ktorý poberal dávky na náklady príslušnej inštitúcie členského štátu, ktorého právnym predpisom podliehal naposledy, poberá najprv pri jeho návrate do členského štátu bydliska dávky v súlade s článkom 64, pričom sa poberanie dávok v súlade s písm. a) pozastaví na dobu, počas ktorej poberá dávky podľa právnych predpisov, ktoré sa na neho vzťahovali naposledy.

6. Dávky poskytované inštitúciou miesta bydliska podľa odseku 5 sú naďalej poskytované na jej náklady. S výhradou odseku 7 však príslušná inštitúcia členského štátu, právne predpisy ktorého sa na danú osobu vzťahovali naposledy, nahradí inštitúcii miesta bydliska plnú výšku dávok poskytovaných touto inštitúciou počas prvých troch mesiacov. Výška náhrady počas tejto doby nemôže byť vyššia, ako je splatná výška v prípade nezamestnanosti podľa právnych predpisov príslušného členského štátu. V prípade uvedenom v odseku 5 písm. b) doba, počas ktorej sa dávky poskytujú podľa článku 64, sa odpočíta od doby uvedenej v druhej vete tohto odseku. Dojednania o náhrade sa ustanovia vo vykonávacom nariadení.

7. Doba náhrady uvedená v odseku 6 sa však predĺži na päť mesiacov, ak daná osoba počas predchádzajúcich 24 mesiacov dosiahla doby zamestnania alebo samostatne zárobkovo činného zamestnania aspoň 12 mesiacov v členskom štáte, právne predpisy ktorého sa na ňu vzťahovali naposledy, ak takéto doby by zakladali nárok na dávky v nezamestnanosti.

8. Na účely odsekov 6 a 7 môžu dva alebo viaceré členské štáty alebo ich príslušné orgány určiť iné metódy náhrady, alebo upustiť od všetkých náhrad medzi inštitúciami, ktoré podliehajú pod ich právomoc.

▼M3*Článok 65a*

Osobitné ustanovenia pre samostatne zárobkovo činných cezhraničných pracovníkov, ktorí sa stali úplne nezamestnanými, ak v členskom štáte bydliska neexistuje pre samostatne zárobkovo činné osoby žiadny systém dávok v nezamestnanosti

1. Odchylné od článku 65 úplne nezamestnaná osoba, ktorá ako cezhraničný pracovník nedávno dosiahla doby poistenia ako samostatne zárobkovo činná osoba alebo doby vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti uznané na účely priznania dávok v nezamestnanosti v inom členskom štáte, ako je členský štát bydliska, a ktorej členský štát bydliska predložil oznámenie, že v tomto členskom štáte pre žiadnu

▼ M3

kategóriu samostatne zárobkovo činných osôb nie je možnosť, aby sa na ňu vzťahoval jeho vlastný systém dávok v nezamestnanosti, sa zaeviduje v službách zamestnanosti a je im k dispozícii, a to v členskom štáte, v ktorom naposledy vykonávala svoju činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba, a v prípade, ak žiada o priznanie dávok, naďalej dodržiava podmienky ustanovené právnymi predpismi tohto členského štátu. Úplne nezamestnaná osoba môže vykonať doplňujúci krok, a to prihlásiť sa v službách zamestnanosti členského štátu bydliska.

2. Dávky úplne nezamestnanej osobe uvedenej v odseku 1 poskytuje členský štát, ktorého právne predpisy sa na danú osobu naposledy vzťahovali, v súlade s právnymi predpismi, ktoré tento členský štát uplatňuje.

3. Ak si úplne nezamestnaná osoba uvedená v odseku 1 neželá byť alebo zostať k dispozícii službám zamestnanosti členského štátu, v ktorom naposledy vykonávala činnosť po tom, ako sa tam zaevidovala, a chce si hľadať prácu v členskom štáte bydliska, uplatňuje sa primerane článok 64 s výnimkou jeho odseku 1 písm. a). Príslušná inštitúcia môže obdobie uvedené v článku 64 ods. 1 písm. c) prvej vete predĺžiť až do konca obdobia nároku na dávky.

▼ B

KAPITOLA 7

Preddôchodkové dávky*Článok 66***Dávky**

Ak uplatniteľné právne predpisy podmieňujú nárok na preddôchodkové dávky dosiahnutím dôb poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti, článok 6 sa neuplatňuje.

KAPITOLA 8

Rodinné dávky*Článok 67***Rodinní príslušníci s bydliskom v inom členskom štáte**

Osoba má nárok na rodinné dávky v súlade s právnymi predpismi príslušného členského štátu, vrátane jej rodinných príslušníkov s bydliskom v inom členskom štáte, ako keby mali bydliská v takomto príslušnom štáte. Avšak dôchodca má nárok na rodinné dávky v súlade s právnymi predpismi členského štátu príslušného pre jeho dôchodok.

*Článok 68***Pravidlá prednosti v prípade súbehu**

1. Ak sa počas rovnakého obdobia a pre tých istých rodinných

▼B

príslušníkov dávky poskytujú podľa právnych predpisov viac ako jedného členského štátu, uplatňujú sa tieto pravidlá prednosti:

- a) v prípade dávok splatných viacerými ako jedným členským štátom na rozličných základoch, je poradie prednosti takéto: po prvé, nároky vznikajúce na základe činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba; po druhé, nároky vznikajúce na základe poberania dôchodku, a napokon nároky vznikajúce na základe bydliska;
- b) v prípade dávok splatných viac ako jedným členským štátom na rovnakom základe, poradie prednosti sa stanoví s odkazom na tieto pomocné kritériá:
 - i) v prípade nárokov, ktoré existujú na základe činnosti ako zamestnanec osoba alebo samostatne zárobkovo činná osoba: miesto bydliska detí, za podmienky, že existuje takáto činnosť, a prípadne navyše najvyššia čiastka dávok poskytovaných podľa protichodných právnych predpisov. V takomto prípade sa náklady na dávky delia v súlade s kritériami ustanovenými vo vykonávacom nariadení;
 - ii) v prípade nárokov, ktoré existujú na základe poberania dôchodkov: miesto bydliska detí, ak takýto dôchodok je splatný podľa jeho právnych predpisov a prípadne navyše najdlhšia doba poisťenia alebo bydliska podľa protichodných právnych predpisov;
 - iii) v prípade nárokov získaných na základe bydliska: miesto bydliska detí.

2. V prípade súbehu nárokov, rodinné dávky sa poskytujú v súlade s právnymi predpismi určenými za prednostné právne predpisy v súlade s odsekom 1. Nároky na rodinné dávky na základe iného protichodného právneho predpisu alebo právnych predpisov sa pozastavia až do výšky poskytovanej podľa prvých právnych predpisov a rozdielový doplatok sa v prípade potreby poskytne v sume, ktorá prevyšuje túto čiastku. Rozdielový doplatok však sa nemusí poskytovať na deti s bydliskom v inom členskom štáte, ak nárok na danú dávku je založený iba na bydlisku.

3. Ak sa podľa článku 67 predloží žiadosť na rodinné dávky príslušnej inštitúcii členského štátu, ktorého právne predpisy sú uplatniteľné, ale nie na základe prednostného nároku v súlade s odsekmi 1 a 2 tohto článku:

- a) táto inštitúcia bezodkladne postúpi žiadosť príslušnej inštitúcii členského štátu, ktorého právne predpisy sú uplatniteľné podľa poradia prednosti, informuje danú osobu a bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia vykonávacieho nariadenia o predbežnom priznaní dávok poskytne v prípade potreby rozdielový doplatok uvedený v odseku 2;
- b) príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy sú uplatniteľné podľa poradia prednosti rieši túto žiadosť, ako keby bola predložená priamo jej a dátum predloženia takejto žiadosti prvej inštitúcii sa považuje za dátum nároku predloženého inštitúcii s prednosťou.

▼ M1*Článok 68a***Poskytovanie dávok**

V prípade, že osoba, ktorej sa majú rodinné dávky poskytovať, tieto dávky nevyužíva na vyživovanie rodinných príslušníkov, príslušná inštitúcia splní svoje právne záväzky tým, že na požiadanie a prostredníctvom inštitúcie v členskom štáte ich bydliska alebo inštitúcie či orgánu určeného na tento účel príslušným úradom členského štátu ich bydliska poskytne tieto dávky fyzickým alebo právnickým osobám, ktoré v skutočnosti vyživujú týchto rodinných príslušníkov.

▼ B*Článok 69***Dodatočné ustanovenia**

1. Ak podľa právnych predpisov ustanovených na základe článkov 67 a 68 sa nenadobudol žiaden nárok na vyplatenie dodatočných alebo osobitných rodinných dávok pre siroty, takéto dávky sa vyplatia štandardne a navyše k iným rodinným dávkam nadobudnutým v súlade s vyššie uvedenými právnymi predpismi podľa právnych predpisov členského štátu, ktoré sa na zosnulého pracovníka vzťahovali najdlhšiu dobu, za predpokladu, že sa nárok nadobudol podľa týchto právnych predpisov. Ak sa podľa týchto právnych predpisov nenadobudol žiaden nárok, skúmajú sa podmienky na nadobudnutie takéhoto nároku podľa právnych predpisov iných členských štátov v poradí podľa klesajúcej dĺžky dôb poistenia alebo dôb bydliska dosiahnutých podľa právnych predpisov týchto členských štátov.

2. Dávky vyplatené vo forme dôchodkov alebo doplatkov k dôchodkom sa poskytujú a vypočítavajú v súlade s kapitolou 5.

KAPITOLA 9

Osobitné nepríspevkové peňažné dávky*Článok 70***Všeobecné ustanovenia**

1. Tento článok sa vzťahuje na osobitné nepríspevkové peňažné dávky, ktoré sa poskytujú podľa právnych predpisov, ktorých osobný rozsah, ciele a/alebo podmienky na priznanie nároku majú znaky právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia podľa článku 3 ods. 1 ako aj v oblasti sociálnej pomoci.

2. Na účely tejto kapitoly „osobitné nepríspevkové peňažné dávky“ sú dávky, ktoré:

a) sú určené:

- i) na poskytovanie doplnkového, náhradného alebo pridruženého krytia proti rizikám na ktoré sa vzťahujú časti sociálneho zabezpečenia uvedené v článku 3 ods. 1 a ktoré zaručujú daným osobám príjem na úrovni životného minima so zreteľom na hospodársku a sociálnu situáciu v danom členskom štáte;

alebo

▼B

- ii) len ako osobitná ochrana pre osoby so zdravotným postihnutím a sú úzko späté so sociálnym prostredím uvedenej osoby v danom členskom štáte,
 - a
 - b) sú financované výhradne z povinných daní určených na krytie všeobecných verejných výdavkov a ktorých podmienky na poskytovanie a výpočet dávok nezávisia od akýchkoľvek príspevkov vo vzťahu k poberateľom dávok. Avšak dávky poskytnuté ako doplnok k príspevkovým dávkam sa nepovažujú z tohto jediného dôvodu za príspevkové dávky,
 - a
 - c) ktoré sú uvedené v prílohe X.
3. Článok 7 a ostatné kapitoly tejto hlavy sa neuplatňujú na dávky uvedené v odseku 2 tohto článku.
4. Dávky uvedené v odseku 2 sa poskytujú výhradne v členskom štáte, v ktorom má daná osoba bydlisko a podľa právnych predpisov tohto štátu. Takéto dávky poskytuje inštitúcia miesta bydliska na vlastné náklady.

*HLAVA IV***SPRÁVNA KOMISIA A PORADNÝ VÝBOR***Článok 71***Zloženie a pracovné metódy správnej komisie**

1. Správna Komisia pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „správna Komisia“) pôsobí pri ►**M3** Európskej komisii ◀, je zložená zo zástupcov vlády každého členského štátu, ktorým pomáhajú, ak je to potrebné odborní poradcovia. Zástupca ►**M3** Európskej komisie ◀ sa zúčastňuje na zasadnutiach správnej komisie vo funkcii poradcu.

▼M3

2. Správna komisia sa uznáva kvalifikovanou väčšinou, ako sa vymedzuje v zmluvách, okrem prípadu, ak sa prijímajú jej stanovky, ktoré sa vypracujú na základe vzájomnej dohody medzi jej členmi.

Rozhodnutia o otázkach výkladu uvedených v článku 72 písm. a) sa v potrebnom rozsahu uverejňujú.

▼B

3. Sekretariát pre správnu komisiu zabezpečuje ►**M3** Európska komisia ◀.

*Článok 72***Úlohy správnej komisie**

Správna Komisia:

- a) sa zaoberá všetkými správnymi otázkami a otázkami výkladu, ktoré vznikajú z ustanovení tohto nariadenia, alebo ustanovení vykonávacieho nariadenia, alebo z ktorejkoľvek dohody alebo dojednania

▼B

dohodnutých v ich rámci bez toho, aby boli dotknuté práva daných orgánov, inštitúcií a osôb obrátiť sa na súd v zmysle právnych predpisov členských štátov, tohto nariadenia alebo zmluvy;

- b) umožňuje jednotné uplatňovanie práva spoločenstva, najmä podporou výmeny skúseností a najlepšej administratívnej praxe;
- c) posilňuje a rozvíja spoluprácu medzi členskými štátmi a ich inštitúciami v oblasti sociálneho zabezpečenia, aby sa *inter alia* zohľadnili konkrétne otázky týkajúce sa určitých kategórií osôb; umožňuje realizáciu opatrení pre cezhraničnú spoluprácu v oblasti koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia;
- d) čo najviac podporuje využívanie nových technológií, aby sa umožnil voľný pohyb osôb, najmä modernizáciou postupov pre výmenu informácií a úpravou informačného toku medzi inštitúciami na účely výmeny informácií elektronickými prostriedkami, pričom sa zohľadňuje vývoj spracovania údajov v jednotlivých členských štátoch; správna Komisia prijme spoločné štrukturálne pravidlá pre služby spracovania údajov, najmä o bezpečnosti a používaní noriem, a stanoví ustanovenia pre fungovanie spoločnej časti týchto služieb;
- e) preberá všetky ďalšie funkcie patriace do jej pôsobnosti podľa tohto nariadenia a vykonávacieho nariadenia alebo z akejkoľvek dohody alebo dojednania dohodnutých v rámci tohto nariadenia alebo vykonávacieho nariadenia;
- f) predkladá akékoľvek príslušné návrhy ►**M3** Európskej komisii ◀ o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia s cieľom zlepšiť a zmodernizovať *acquis* spoločenstva navrhovaním následných nariadení alebo prostredníctvom iných nástrojov ustanovených zmluvou;
- g) určuje faktory, ktoré treba vziať do úvahy pri zriaďovaní účtov súvisiacich s nákladmi znášanými inštitúciami členských štátov podľa tohto nariadenia a schvaľuje ročné vyúčtovania medzi týmito inštitúciami na základe správy Rady audítorov ustanovenej v článku 74.

Článok 73

Technická Komisia pre spracovanie údajov

1. Technická Komisia pre spracovanie údajov (ďalej len „technická Komisia“) pôsobí pri správnej komisii. Technická Komisia navrhuje správnej komisii spoločné pravidlá architektúry pre služby spracovania údajov, najmä so zreteľom na bezpečnosť a používanie noriem; predkladá správy a zdôvodnené stanoviská pre prijímanie rozhodnutí správnu komisiou podľa článku 72 písm. d). Zloženie a pracovné metódy technickej komisie stanoví správna Komisia.

2. Na tento účel technická Komisia:

- a) zhromažďuje príslušnú technickú dokumentáciu a vykonáva štúdie a iné práce potrebné na uskutočnenie jej úloh;

▼B

- b) predkladá správnej komisii správy a zdôvodnené stanoviská uvedené v odseku 1;
- c) vykonáva všetky ostatné úlohy a štúdie o záležitostiach, ktoré jej predloží správna Komisia;
- d) zabezpečuje riadenie pilotných projektov spoločenstva s použitím služieb spracovania údajov a na strane spoločenstva operačné systémy používajúce služby spracovania údajov.

*Článok 74***Rada audítorov**

1. Rada audítorov pôsobí pri správnej komisii. Zloženie a pracovné metódy Rady audítorov určí správna Komisia.

Rada audítorov:

- a) overuje spôsob určenia a výpočtu ročných priemerných nákladov, ako ich predkladajú členské štáty;
- b) zbiera potrebné údaje a vykonáva výpočty požadované na stanovenie ročného výkazu uplatňovania nárokov jednotlivých členských štátov;
- c) predkladá správnej komisii periodické vyúčtovanie výsledkov vykonávania tohto nariadenia a vykonávacieho nariadenia, najmä pokiaľ ide o finančné aspekty;
- d) poskytuje údaje a správy potrebné pre rozhodnutia, ktoré má správna Komisia prijať podľa článku 72 písm. g);
- e) predkladá správnej komisii príslušné návrhy, ktoré prípadne má, vrátane návrhov týkajúcich sa tohto nariadenia, v súvislosti s písm. a), b) a c);
- f) vykonáva všetky práce, štúdie alebo zadania v súvislosti so záležitosťami, ktoré jej predkladá správna Komisia.

*Článok 75***Poradný výbor pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia**

1. Týmto sa zriaďuje Poradný výbor pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „Poradný výbor“). Poradný výbor je zložený z týchto zástupcov každého jednotlivého členského štátu:

- a) jeden zástupca vlády;
- b) jeden zástupca odborov;
- c) jeden zástupca organizácií zamestnávateľov.

Pre každú z vyššie uvedených kategórií sa vymenuje za každý členský štát náhradník.

Členov Poradného výboru a ich náhradníkov vymenúva Rada. Poradnému výboru predsedá zástupca ► **M3** Európskej komisie ◀. Poradný výbor vypracuje svoj rokovací poriadok.

▼B

2. Poradný výbor má právomoc, na požiadanie ►**M3** Európskej komisie ◀, správnej komisie alebo z vlastnej iniciatívy:

- a) preskúmať všeobecné otázky alebo principiálne otázky a problémy vznikajúce v súvislosti s vykonávaním ustanovení spoločenstva o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, najmä so zreteľom na niektoré kategórie osôb;
- b) formulovať stanoviská o takýchto záležitostiach pre správnu komisiu a návrhy na revíziu uvedených ustanovení.

*HLAVA V***RÔZNE USTANOVENIA***Článok 76***Spolupráca**

1. Príslušné orgány členských štátov sa vzájomne informujú o všetkom, čo sa týka:

- a) opatrení uskutočnených na vykonávanie tohto nariadenia;
- b) zmien ich právnych predpisov, ktoré môžu ovplyvniť vykonávanie tohto nariadenia.

2. Na účely vykonávania tohto nariadenia si poskytnú orgány a inštitúcie členských štátov svoje služby a konajú tak, akoby vykonávali svoje vlastné právne predpisy. správna pomoc poskytnutá uvedenými orgánmi a inštitúciami je zvyčajne bezplatná. Správna Komisia však určí povahu náhrady výdavkov a ich obmedzenia, nad ktoré je úhrada splatná.

3. Orgány a inštitúcie členských štátov môžu na účely vykonávania tohto nariadenia komunikovať medzi sebou a zahrnutými osobami alebo ich zástupcami priamo.

4. Inštitúcie a osoby, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, majú povinnosť vzájomného informovania a spolupráce, aby sa zabezpečilo riadne vykonávanie tohto nariadenia.

Inštitúcie v súlade s princípmi dobrej administratívy odpovedajú na všetky otázky v rámci primeranej doby a v tejto súvislosti poskytujú daným osobám všetky informácie potrebné na uplatňovanie práv, ktoré im udeľuje toto nariadenie.

Dané osoby musia čo najskôr informovať inštitúcie príslušného členského štátu a členského štátu bydliska o všetkých zmenách v ich osobnej alebo rodinnej situácii, ktoré ovplyvňujú ich nárok na dávky podľa tohto nariadenia.

5. Nerešpektovanie povinnosti informovať, podľa tretieho pododseku odseku 4, môže viesť k uplatňovaniu pomerných opatrení v súlade s vnútroštátnym právom. Tieto opatrenia však musia byť rovnocenné opatreniam uplatniteľným na podobné situácie podľa domáceho práva a nesmú oprávneným osobám znemožňovať, ani neprimerane prakticky sťažovať uplatňovanie práv, ktoré im udeľuje toto nariadenie.

▼B

6. V prípade ťažkostí pri výklade alebo uplatňovaní tohto nariadenia, ktoré by mohlo ohroziť práva osoby, na ktorú sa vzťahuje, inštitúcia príslušného členského štátu alebo členského štátu bydliska danej osoby kontaktuje inštitúciu (inštitúcie) daného členského štátu (členských štátov). Ak sa nemôže nájsť riešenie v rámci primeranej doby, dané orgány môžu prizvať správnu komisiu, aby zasiahla.

7. Orgány, inštitúcie a sudy jedného členského štátu nesmú odmietnuť žiadosti ani iné dokumenty z toho dôvodu, že sú predložené v úradnom jazyku iného členského štátu, uznaného ako úradný jazyk inštitúcií spoločenstva v súlade s článkom 290 zmluvy.

*Článok 77***Ochrana osobných údajov**

1. Ak podľa tohto nariadenia alebo vykonávacieho nariadenia oznamujú orgány alebo inštitúcie členského štátu osobné údaje orgánom alebo inštitúciám iného členského štátu, takéto oznamovanie podlieha právnym predpisom o ochrane údajov členského štátu, ktorý ich prenáša. Akékoľvek oznamovanie zo strany orgánu alebo inštitúcie prijímajúceho členského štátu, rovnako ako skladovanie, menenie a ničenie údajov poskytnutých týmto členským štátom podlieha právnym predpisom o ochrane údajov prijímajúceho členského štátu.

2. Údaje požadované na uplatňovanie tohto nariadenia a vykonávacieho nariadenia sa prenášajú z jedného členského štátu inému členského štátu v súlade s ustanoveniami spoločenstva o ochrane fyzických osôb, pokiaľ ide o spracovanie a voľný pohyb osobných údajov.

*Článok 78***Spracovanie údajov**

1. Členské štáty progresívne používajú nové technológie na výmenu, prístup a spracovanie údajov požadovaných na uplatňovanie tohto nariadenia a vykonávacieho nariadenia. ►**M3** Európska komisia ◀ poskytne svoju podporu činnostiam spoločného záujmu, len čo členské štáty zriadia takéto služby spracovania údajov.

2. Všetky členské štáty sú zodpovedné za riadenie svojej vlastnej časti služieb spracovania údajov v súlade s ustanoveniami spoločenstva o ochrane fyzických osôb, pokiaľ ide o spracovanie a voľný pohyb osobných údajov.

3. Elektronický dokument zaslaný alebo vystavený inštitúciou v zhode s týmto nariadením a vykonávacím nariadením nemôže orgán alebo inštitúcia iného členského štátu odmietnuť z dôvodu, že bol prijatý elektronickým spôsobom, ak prijímajúca inštitúcia vyhlásila, že môže prijímať elektronické dokumenty. Reprodukcia a zaznamenávanie takýchto dokumentov sa považuje za presnú a riadnu reprodukciu originálneho dokumentu alebo záznam informácií, ktorých sa týka, pokiaľ neexistuje dôkaz o opaku.

▼B

4. Elektronický dokument sa považuje za platný, ak počítačový systém, v ktorom je dokument zaznamenaný, obsahuje bezpečnostné prvky potrebné na zabránenie akejkoľvek zmeny, zverejnenia alebo neoprávneného prístupu k záznamu. Zaznamenaná informácia sa musí dať kedykoľvek reprodukovať v bezprostredne čitateľnej forme. Ak sa elektronický dokument prenáša z jednej inštitúcie sociálneho zabezpečenia do inej, musia sa prijať primerané bezpečnostné opatrenia v súlade s ustanoveniami spoločenstva o ochrane fyzických osôb, pokiaľ ide o spracovanie a voľný pohyb osobných údajov.

*Článok 79***Financovanie činností v oblasti sociálneho zabezpečenia**

V súvislosti s týmto nariadením a vykonávacím nariadením môže ►**M3** Európska komisia ◀ financovať úplne alebo čiastočne:

- a) činnosti zamerané na zlepšenie výmeny informácií medzi orgánmi a inštitúciami sociálneho zabezpečenia členských štátov, najmä na elektronickú výmenu údajov;
- b) akékoľvek iné činnosti zamerané na poskytovanie informácií iným osobám, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie a ich zástupcom, o povinnostiach a právach odvodených od tohto nariadenia, za použitia najprimeranejších prostriedkov.

*Článok 80***Výnimky**

1. Všetky výnimky alebo zníženia daní, kolkových poplatkov, notárskych poplatkov alebo registračných poplatkov stanovených podľa právnych predpisov jedného členského štátu v súvislosti s certifikátmi alebo dokumentmi, ktoré sa musia predložiť pri uplatňovaní právnych predpisov tohto členského štátu, sa rozšíria na podobné certifikáty alebo dokumenty, ktoré sa musia predložiť pri uplatňovaní právnych predpisov iného členského štátu alebo tohto nariadenia.

2. Všetky vyhlásenia, dokumenty a certifikáty akéhokoľvek druhu, ktoré sa musia predložiť pri uplatňovaní tohto nariadenia, sa oslobodzujú od overovania diplomatickými alebo konzulárnymi orgánmi.

*Článok 81***Nároky, vyhlásenia alebo odvolania**

Každý nárok, vyhlásenie alebo odvolanie, ktoré sa má predložiť pri uplatňovaní právnych predpisov jedného členského štátu v rámci špecifikovaného obdobia orgánu, inštitúcii alebo súdu tohto členského štátu, sú prípustné, ak sa predložia v rámci toho istého obdobia zodpovedajúcemu orgánu, inštitúcii alebo súdu iného členského štátu. V takomto prípade orgán, inštitúcia alebo súd, ktorý prijal nárok, vyhlásenie alebo odvolanie, ho bezodkladne predloží príslušnému orgánu, inštitúcii alebo súdu prvého členského štátu buď priamo alebo prostredníctvom príslušných orgánov daného členského štátu. Dátum, kedy boli takéto nároky, vyhlásenia alebo odvolania predložené orgánu, inštitúcii alebo súdu druhého členského štátu, sa považuje za dátum predloženia príslušnému orgánu, inštitúcii alebo súdu.

▼B*Článok 82***Lekárske vyšetrenia**

Lekárske vyšetrenia ustanovené právnymi predpismi jedného členského štátu sa môžu vykonať na žiadosť príslušnej inštitúcie v inom členskom štáte inštitúciou miesta bydliska alebo miesta pobytu žiadateľa alebo osoby s nárokom na dávky, za podmienok určených vo vykonávacom nariadení alebo za podmienok dohodnutých medzi príslušnými orgánmi daných členských štátov.

*Článok 83***Vykonávanie právnych predpisov**

Osobitné ustanovenia na vykonávanie právnych predpisov niektorých členských štátov sú uvedené v prílohe XI.

*Článok 84***Výber príspevkov a nový výpočet dávok**

1. Výber príspevkov splatných inštitúcii jedného členského štátu a spätné vymáhanie dávok poskytnutých inštitúciou jedného členského štátu, ale nie splatných, sa môže realizovať v inom členskom štáte v súlade s postupmi a zárukami a výsadami uplatniteľnými na výber príspevkov splatných zodpovedajúcej inštitúcii druhého členského štátu a na spätné vymáhanie dávok poskytnutých, ale nie splatných.

2. Vymáhateľné rozhodnutia súdnych a správnych orgánov týkajúcich sa výberu príspevkov, úrokov a akýchkoľvek iných poplatkov alebo vymáhania dávok poskytnutých, ale nie splatných podľa jedného členského štátu, sa uznáva a uskutočňuje na žiadosť príslušnej inštitúcie v inom členskom štáte v rámci obmedzení a v súlade s postupmi ustanovenými právnymi predpismi a inými postupmi uplatniteľnými na podobné rozhodnutia druhého členského štátu. Takéto rozhodnutia sa vyhlásia za vymáhateľné v tomto členskom štáte, pokiaľ tak vyžadujú právne predpisy a akékoľvek iné postupy tohto členského štátu.

3. Nároky inštitúcie jedného členského štátu pri konaniach vymáhania, bankrotu alebo vyrovnania v inom členskom štáte majú rovnaké výsady ako nárokom rovnakého druhu priznávajú právne predpisy druhého členského štátu.

4. Postupy vykonávania tohto článku, vrátane úhrady nákladov, riadi vykonávacie nariadenie, alebo prípadne a ako dopĺňujúce opatrenie prostredníctvom dohôd medzi členskými štátmi.

*Článok 85***Práva inštitúcií**

1. Ak osoba poberá dávky podľa právnych predpisov jedného členského štátu v súvislosti s úrazom vyplývajúcim z okolností, ku ktorým

▼B

došlo v inom členskom štáte, všetky práva inštitúcie zodpovednej za poskytovanie dávok voči tretej strane zodpovednej za poskytnutie odškodnenia úrazu sa riadia týmito pravidlami:

- a) ak inštitúcia zodpovedná za poskytovanie dávok podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje, preberá práva, ktoré poberateľ má voči tretej strane, takúto subrogáciu uznávajú všetky členské štáty;
- b) ak inštitúcia zodpovedná za poskytovanie dávok má priame právo voči tretej strane, všetky členské štáty takéto práva uznávajú.

2. Ak osoba poberá dávky podľa právnych predpisov jedného členského štátu v súvislosti s úrazom, ktorý vyplýva z okolností, ku ktorým došlo v inom členskom štáte, na spomenutú osobu alebo príslušnú inštitúciu sa uplatňujú ustanovenia týchto právnych predpisov, ktoré určujú prípady, v ktorých sa občiansko-právna zodpovednosť zamestnávateľov alebo ich zamestnancov má vylúčiť.

Odsek 1 sa uplatňuje tiež na akékoľvek práva inštitúcie zodpovednej za poskytovanie dávok voči zamestnávateľom alebo ich zamestnancom v prípadoch, kedy ich zodpovednosť nie je vylúčená.

3. Ak v súlade s článkom 35 ods. 3 a/alebo článkom 41 ods. 2 dva alebo viac členských štátov alebo ich príslušných orgánov uzavreli dohodu o upustení od náhrady medzi inštitúciami podľa ich jurisdikcie alebo ak náhrada nezávisí od výšky dávok skutočne poskytnutých, všetky práva vyplývajúce voči zodpovednej tretej strane sa riadia týmito pravidlami:

- a) ak inštitúcia členského štátu bydliska alebo pobytu priznáva dávky osobe v súvislosti so zranením utrpeným na jej území, táto inštitúcia v súlade s ustanoveniami právnych predpisov, ktoré uplatňuje, uplatňuje právo subrogácie alebo priameho opatrenia voči tretej strane zodpovednej za poskytovanie odškodnenia úrazu;
- b) na účely uplatňovania písm. a):
 - i) sa osoba poberajúca dávky považuje za poistenú inštitúciou miesta bydliska alebo miesta pobytu,
 - a
 - ii) táto inštitúcia sa považuje za inštitúciu zodpovednú za poskytovanie dávok;
- c) odseky 1 a 2 zostávajú uplatniteľné vo vzťahu ku každej dávke, na ktorú sa nevzťahuje dohoda o upustení od náhrady ani náhrada, ktorá nezávisí od výšky dávok skutočne poskytnutých.

*Článok 86***Bilaterálne dohody**

Pokiaľ ide o vzťahy medzi Luxemburskom na jednej strane a Francúzskom, Nemeckom a Belgickom na strane druhej, uplatňovanie a trvanie doby uvedenej v článku 65 ods. 7 podlieha uzatvoreniu bilaterálnych dohôd.

▼B*HLAVA VI***PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA***Článok 87***Prechodné ustanovenia**

1. Podľa tohto nariadenia nevznikajú žiadne nároky na obdobie pred dátumom uplatňovania tohto nariadenia.
2. Všetky doby poistenia a prípadne všetky doby zamestnania, samostatnej zárobkovej činnosti alebo bydliska dosiahnuté podľa právnych predpisov členského štátu pred dátumom uplatňovania tohto nariadenia v danom členskom štáte sa zohľadnia na určenie nárokov nadobudnutých podľa tohto nariadenia.
3. S výhradou odseku 1 sa nadobúda nárok podľa tohto nariadenia, dokonca aj keď sa týka poistnej udalosti, ku ktorej došlo pred dátumom uplatňovania tohto nariadenia v danom členskom štáte.
4. Každá dávka, ktorá nebola priznaná, alebo ktorá bola odňatá z dôvodu štátnej príslušnosti alebo miesta bydliska danej osoby sa na žiadosť tejto osoby poskytne alebo obnoví s účinnosťou od dátumu uplatňovania tohto nariadenia v daných členských štátoch, za predpokladu, že práva na dávky priznané predtým neboli vyrovnané paušálnou platbou.
5. Práva osoby, ktorá poberala dôchodok pred dátumom uplatňovania tohto nariadenia v členskom štáte, sa môžu na žiadosť danej osoby preskúmať so zohľadnením tohto nariadenia.
6. Ak sa žiadosť uvedená v odseku 4 alebo 5 predloží do dvoch rokov od dátumu uplatňovania tohto nariadenia v členskom štáte, nároky nadobudnuté podľa tohto nariadenia sú účinné od tohto dátumu a právne predpisy ktoréhokoľvek členského štátu týkajúce sa zániku alebo premlčania práv sa voči daným osobám nemôžu uplatniť.
7. Ak žiadosť uvedená v odseku 4 alebo 5 sa predloží po uplynutí dvojročnej lehoty po dátume uplatňovania tohto nariadenia v danom členskom štáte práva, ktoré nezanikli alebo nebolo premlčané sú účinné od dátumu predloženia žiadosti pokiaľ sa neuplatňujú výhodnejšie ustanovenia právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu.

▼M1

8. Ak sa v dôsledku uplatňovania tohto nariadenia na osobu vzťahujú právne predpisy iného členského štátu, ako je členský štát určený v súlade s hlavou II nariadenia (EHS) č. 1408/71, budú sa tieto právne predpisy naďalej uplatňovať, pokiaľ sa daná situácia nezmení, a to nie dlhšie než 10 rokov od dátumu začatia uplatňovania tohto nariadenia, ak dotknutá osoba nepožiada, aby sa na ňu vzťahovali právne predpisy uplatniteľné podľa tohto nariadenia. Ak sa na dotknutú osobu majú vzťahovať právne predpisy členského štátu podľa tohto nariadenia odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia, podá táto osoba žiadosť príslušnej inštitúcii tohto členského štátu do troch mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia. Ak sa žiadosť podá po uplynutí uvedenej lehoty, zmena uplatniteľných právnych predpisov sa uskutoční v prvý deň nasledujúceho mesiaca.

▼ B

9. Článok 55 tohto nariadenia sa uplatňuje iba na dôchodky, ktoré nepodliehajú článku 46c nariadenia (EHS) č. 1408/71 k dátumu uplatňovania tohto nariadenia.

10. Ustanovenia druhých viet článku 65 ods. 2 a 3 sa uplatňujú na Luxembursko najneskôr dva roky po dátume uplatňovania tohto nariadenia.

▼ M1

10a. Záznamy v prílohe III zodpovedajúce Estónsku, Španielsku, Taliansku, Litve, Maďarsku a Holandsku strácajú účinnosť štyri roky od dátumu uplatňovania tohto nariadenia.

10b. Na základe správy správnej komisie sa zoznam uvedený v prílohe III prehodnotí najneskôr do 31. októbra 2014. Táto správa bude obsahovať hodnotenie vplyvu uplatňovania ustanovení prílohy III týkajúce sa významu, frekvencie, rozsahu a nákladov tak v absolútnom, ako aj v relatívnom vyjadrení. Správa bude tiež obsahovať možné dôsledky zrušenia týchto ustanovení pre tie členské štáty, ktoré budú naďalej uvedené v uvedenej prílohe aj po dátume uvedenom v odseku 10a. V nadväznosti na túto správu Komisia rozhodne, či v súvislosti s preskúmaním zoznamu predloží návrh, v zásade s cieľom jeho zrušenia, ak sa v správe správnej komisie neuvedú závažné dôvody na jeho nezrušenie.

▼ B

11. Členské štáty zabezpečia, aby sa poskytovali primerané informácie týkajúce sa zmien práv a povinností zavedených týmto nariadením a vykonávacím nariadením.

▼ M3*Článok 87a***Prechodné ustanovenie na uplatňovanie nariadenia (EÚ) č. 465/2012**

1. Ak sa v dôsledku nadobudnutia účinnosti nariadenia (EÚ) č. 465/2012 na určitú osobu v súlade s hlavou II tohto nariadenia vzťahujú právne predpisy iného členského štátu ako toho, ktorého právne predpisy sa na ňu vzťahovali pred nadobudnutím účinnosti, právne predpisy členského štátu uplatniteľné pred týmto dátumom sa naďalej na ňu uplatňujú počas prechodného obdobia tak dlho, pokiaľ sa príslušná situácia nezmení, a v každom prípade najviac desať rokov od dátumu nadobudnutia účinnosti nariadenia (EÚ) č. 465/2012. Takáto osoba môže požiadať, aby sa prechodné obdobie na ňu viac neuplatňovalo. Takáto žiadosť sa predloží inštitúcii určenej príslušným orgánom členského štátu bydliska. Predpokladá sa, že žiadosti podané do 29. septembra 2012 nadobudnú účinok 28. júna 2012. Žiadosti podané od 29. septembra 2012 nadobudnú účinok prvým dňom mesiaca nasledujúceho po ich podaní.

2. Správna komisia najneskôr 29. júna 2014 zhodnotí vykonávanie ustanovení uvedených v článku 65a tohto nariadenia a predloží správu

▼M3

o ich uplatňovaní. Európska komisia môže na základe tejto správy podľa potreby predložiť návrhy na zmenu a doplnenie týchto ustanovení.

▼B*Článok 88***Aktualizácia príloh**

Prílohy tohto nariadenia sa pravidelne revidujú.

*Článok 89***Vykonávacie nariadenie**

Ďalšie nariadenie ustanoví postup na vykonávanie tohto nariadenia.

*Článok 90***Zrušenie**

1. Nariadenie Rady (EHS) 1408/71 sa zrušuje od dátumu uplatňovania tohto nariadenia.

Avšak nariadenie (EHS) č. 1408/71 zostáva v platnosti a naďalej má právny účinok na účely:

- a) nariadenia Rady (ES) č. 859/2003 zo 14. mája 2003, ktoré rozširuje ustanovenia nariadenia (EHS) 1408/71 a nariadenia (EHS) č. 574/72 na štátnych príslušníkov tretích krajín, na ktorých sa už nevzťahujú tieto ustanovenia výlučne z dôvodu ich štátnej príslušnosti ⁽¹⁾, pokiaľ toto nariadenie nebolo zrušené alebo upravené;
- b) nariadenia Rady (EHS) č. 1661/85 z 13. júna 1985, ktoré ustanovuje technické úpravy pravidiel spoločenstva o sociálnom zabezpečení pre migrujúcich pracovníkov v súvislosti s Grónskom ⁽²⁾, pokiaľ toto nariadenie nebolo zrušené alebo upravené;
- c) dohody o Európskom hospodárskom priestore ⁽³⁾ a dohody medzi Európskym spoločenstvom a jeho členmi na strane jednej a Švajčiarskou konfederáciou na strane druhej o voľnom pohybe osôb ⁽⁴⁾ a ostatných dohôd, ktoré obsahujú odkaz na nariadenie (EHS) 1408/71, pokiaľ tieto dohody neboli upravené vzhľadom na toto nariadenie.

2. Odkazy na nariadenie (EHS) 1408/71 v smernici Rady 98/49/ES z 29. júna 1998 o zabezpečení doplnkových dôchodkových práv zamestnancov a samostatne zárobkovo činných osôb, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva ⁽⁵⁾ sa vykladajú v spojitosti s týmto nariadením.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s.1.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 160, 20.6.1985, s. 7.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 1, 3.1.1994, s. 1.

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 114, 30.4.2002, s. 6. Dohoda v znení rozhodnutia 2/2003 o výbere EÚ a Švajčiarska (Ú. v. EÚ L 187, 26.7.2003, s. 55).

⁽⁵⁾ Ú. v. ES L 209, 25.7.1998, s. 46.

▼B

Článok 91

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa po dátume nadobudnutia účinnosti vykonávacieho nariadenia.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

▼ B

PRÍLOHA I

**PREDDAVKY NA VÝŽIVNÉ A OSOBITNÉ PRÍDAVKY PRI NARODENÍ
A ADOPCII DIEŤAŤA**

(Článok 1 písm. z))

I. Preddavky na výživné

▼ M1

BELGICKO

▼ B

Preddavky na prídavky na výživné podľa zákona z 21. februára 2003, ktorý ustanovuje agentúra pre platby výživného v rámci federálnej verejnej služby, finančné oddelenie.

▼ M1

BULHARSKO

Výživné, ktoré vypláca štát podľa článku 92 zákona o rodine.

DÁNSKO

▼ B

Preddavková platba podpory na dieťa určená v zákone o detských dávkach.

Preddavková platba podpory na dieťa v úplnom znení zákona č. 765 z 11. septembra 2002.

▼ M1

NEMECKO

▼ B

Preddavky na platby výživného podľa nemeckého zákona o preddavkoch na platby výživného (*Unterhaltsvorschussgesetz*) z 23. júla 1979.

▼ M1

ESTÓNSKO

Prídavky na výživné podľa zákona o výživnom z 21. februára 2007.

ŠPANIELSKO

Preddavky na prídavky na výživné podľa kráľovskej vyhlášky 1618/2007 zo 7. decembra 2007.

FRANCÚZSKO

▼ B

Prídavok na podporu rodiny vyplácaný na dieťa, ktorého jeden rodič alebo obidvaja rodičia si neplnia, alebo si nemôžu plniť svoje vyživovacie povinnosti, alebo platby výživného ustanovené rozhodnutím súdu.

▼ M1

LITVA

Dávky z fondu výživného pre deti podľa zákona o fonde výživného pre deti.

LUXEMBURSKO

Preddavky na výživné a znovunadobudnutie nároku na výživné v zmysle zákona z 26. júla 1980.

RAKÚSKO

▼ B

Preddavky na platby výživného podľa federálneho zákona o poskytnutí preddavkov na detské výživné (*Unterhaltsvorschussgesetz* 1985 – UVG).

▼ M1

POESKO

Dávky z fondu výživného podľa zákona o pomoci osobám, ktoré majú nárok na poberanie výživného.

PORTUGALSKO

▼ B

Preddavky na platby výživného (zákon č. 75/98, 19. november, o záruke výživného pre maloletých).

▼ M1

SLOVINSKO

Náhradné výživné v súlade so zákonom z 25. júla 2006 o Verejnom záručnom a podpornom fonde Slovinskej republiky.

SLOVENSKO

Dávka náhradného výživného (vyplácanie náhradného výživného) podľa zákona č. 452/2004 Z. z. o náhradnom výživnom v znení neskorších predpisov.

FÍNSKO

▼ B

Prídavok na výživné podľa zákona o zabezpečení detského výživného (671/1998).

▼ M1

ŠVÉDSKO

▼ B

Prídavky na výživné podľa zákona o podpore výživného (1996:1030).

II. Osobitné prídavky pri narodení a osvojení dieťaťa

▼ M1

BELGICKO

▼ B

Prídavok pri narodení dieťaťa a podpora pri osvojení dieťaťa.

▼ M1

BULHARSKO

Paušálny prídavok v materstve (zákon rodinných prídavkoch na deti).

ČESKÁ REPUBLIKA

Príspevok pri narodení dieťaťa.

ESTÓNSKO

a) Príspevok pri narodení dieťaťa.

b) Príspevok pri adopcii dieťaťa.

ŠPANIELSKO

Jednorazové podpory pri narodení dieťaťa a adopcii.

FRANCÚZSKO

▼ B

Prídavky pri narodení alebo osvojení dieťaťa ako časť „dávky pre malé deti“ ► **M1** s výnimkou prípadov, keď sa vyplácajú osobe, na ktorú sa naďalej vzťahujú právne predpisy Francúzska podľa článku 12 alebo článku 16 ◀.

▼ M1

LOTYŠSKO

a) Príspevok pri narodení dieťaťa.

b) Príspevok pri adopcii dieťaťa.

▼ **M1**

LITVA

Paušálny príspevok na dieťa.

LUXEMBURSKO

▼ **B**

Prídavky pred narodením dieťaťa.

Prídavky pri narodení dieťaťa.

▼ **M1**

MAĎARSKO

Materský príspevok.

POESKO

Jednorázový príspevok pri narodení dieťaťa (zákon o rodinných dávkach).

RUMUNSKO

a) Príspevok pri narodení dieťaťa.

b) Výbava pre novonarodené deti.

SLOVINSKO

Príspevok pri narodení dieťaťa.

SLOVENSKO

a) Príspevok pri narodení dieťaťa.

b) Príplatok k príspevku pri narodení dieťaťa.

FÍNSKO

▼ **B**

Balíček podpory v materstve, jednorázová podpora v materstve a jednorázová pomoc určená na náhradu nákladov na medzinárodné osvojenie podľa zákona o podpore v materstve.

▼ **M1***PRÍLOHA II***USTANOVENIA DOHovorov, ktorÉ ZOSTÁVAJÚ V PLATNOSTI
A KTORÉ, AK SÚ UPLATNITEĽNÉ, SÚ OBMEDZENÉ NA OSOBY,
NA KTORÉ SA VZŤAHUJÚ**

(článok 8 ods. 1)

Všeobecné poznámky

Je potrebné uviesť, že v tejto prílohe sa neuvádzajú ustanovenia dvojstranných dohovorov, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia a ktoré pre členské štáty zostávajú v platnosti. To zahŕňa aj povinnosti členských štátov voči sebe navzájom, ktoré vyplývajú z dohovorov obsahujúcich napríklad ustanovenia týkajúce sa sčítania dôb poistenia dosiahnutých v tretej krajine.

Ustanovenia dohovorov o sociálnom zabezpečení, ktoré sa naďalej uplatňujú:

BELGICKO – NEMECKO

Články 3 a 4 záverečného protokolu zo 7. decembra 1957 k všeobecnému dohovoru z toho istého dňa, ako sa uvádza v doplnkovom protokole z 10. novembra 1960 (započítanie dôb poistenia dosiahnutých v niektorých pohraničných oblastiach pred, počas alebo po druhej svetovej vojne).

BELGICKO – LUXEMBURSKO

Dohovor z 24. marca 1994 o sociálnom zabezpečení cezhraničných pracovníkov (týka sa doplnkovej paušálnej náhrady).

BULHARSKO – NEMECKO

Článok 28 ods. 1 písm. b) dohovoru o sociálnom zabezpečení zo 17. decembra 1997 (zachovanie platnosti dohovorov uzavretých medzi Bulharskom a bývalou Nemeckou demokratickou republikou vo vzťahu k osobám, ktoré poberali dôchodok už pred rokom 1996).

BULHARSKO – RAKÚSKO

Článok 38 ods. 3 dohovoru o sociálnom zabezpečení zo 14. apríla 2005 (započítanie dôb poistenia dosiahnutých do 27. novembra 1961); uplatňovanie tohto ustanovenia sa naďalej obmedzuje na osoby, na ktoré sa vzťahuje tento dohovor.

BULHARSKO – SLOVINSKO

Článok 32 ods. 2 dohovoru o sociálnom zabezpečení z 18. decembra 1957 (započítanie dôb poistenia dosiahnutých do 31. decembra 1957).

ČESKÁ REPUBLIKA – NEMECKO

Článok 39 ods. 1 písm. b) a c) dohovoru o sociálnom zabezpečení z 27. júla 2001 (zachovanie platnosti dohody uzavretej medzi bývalou Československou republikou a bývalou Nemeckou demokratickou republikou vo vzťahu k osobám, ktoré poberali dôchodok už pred rokom 1996; započítanie dôb poistenia, ktoré v jednom zo zmluvných štátov dosiahli osoby, ktoré poberali dôchodok za tieto doby už k 1. septembru 2002 z druhého zmluvného štátu, pričom súčasne mali bydlisko na jeho území).

ČESKÁ REPUBLIKA – CYPRUS

Článok 32 ods. 4 zmluvy o sociálnom zabezpečení z 19. januára 1999 (ktorým sa určujú právomoci pre výpočet dôb zamestnania dosiahnutých podľa príslušného dohovoru z roku 1976); uplatňovanie tohto ustanovenia sa naďalej obmedzuje na osoby, na ktoré sa vzťahuje.

ČESKÁ REPUBLIKA – LUXEMBURSKO

Článok 52 ods. 8 zmluvy o sociálnom zabezpečení zo 17. novembra 2000 (započítanie dôb dôchodkového poistenia politických utečencov).

ČESKÁ REPUBLIKA – RAKÚSKO

Článok 32 ods. 3 zmluvy o sociálnom zabezpečení z 20. júla 1999 (započítanie dôb poistenia dosiahnutých do 27. novembra 1961); uplatňovanie tohto ustanovenia sa naďalej obmedzuje na osoby, na ktoré sa vzťahuje.

▼ **M1**

ČESKÁ REPUBLIKA – SLOVENSKO

Články 12, 20 a 33 zmluvy o sociálnom zabezpečení z 29. októbra 1992 (v článku 12 sa určujú oprávnenia na poskytovanie pozostalostných dávok; v článku 20 sa určujú oprávnenia na výpočet dôb zabezpečenia dosiahnutých ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej federatívnej republiky; v článku 33 sa určujú oprávnenia na výplatu dôchodkov priznaných pred dátumom rozdelenia Českej a Slovenskej federatívnej republiky).

DÁNSKO – FÍNSKO

Článok 7 Nordického dohovoru o sociálnom zabezpečení z 18. augusta 2003 (o úhrade mimoriadnych cestovných nákladov, ak si ochorenie počas pobytu v inej severskej krajine vyžiada zvýšenie nákladov na návrat do štátu bydliska).

DÁNSKO – ŠVÉDSKO

Článok 7 Nordického dohovoru o sociálnom zabezpečení z 18. augusta 2003 (o úhrade mimoriadnych cestovných nákladov, ak si ochorenie počas pobytu v inej severskej krajine vyžiada zvýšenie nákladov na návrat do štátu bydliska).

NEMECKO – ŠPANIELSKO

Článok 45 ods. 2 dohovoru o sociálnom zabezpečení zo 4. decembra 1973 (zastúpenie diplomatickými a konzulárnymi orgánmi).

NEMECKO – FRANCÚZSKO

- a) Dodatková dohoda č. 4 z 10. júla 1950 k všeobecnému dohovoru z toho istého dňa, ako sa uvádza v doplnkovej dohode č. 2 z 18. júna 1955 (započítanie dôb poistenia dosiahnutých od 1. júla 1940 do 30. júna 1950).
- b) Hlava I doplnkovej dohody č. 2 (započítanie dôb poistenia dosiahnutých do 8. mája 1945).
- c) Body 6, 7 a 8 všeobecného protokolu z 10. júla 1950 k všeobecnému dohovoru z toho istého dňa (správne opatrenia).
- d) Hlavy II, III a IV dohody z 20. decembra 1963 (sociálne zabezpečenie v spolkovej krajine Sársko).

NEMECKO – LUXEMBURSKO

Články 4, 5, 6 a 7 dohovoru z 11. júla 1959 (započítanie dôb poistenia dosiahnutých od septembra 1940 do júna 1946).

NEMECKO – MAĎARSKO

Článok 40 ods. 1 písm. b) dohovoru o sociálnom zabezpečení z 2. mája 1998 (zachovanie platnosti dohovoru uzavretého medzi bývalou Nemeckou demokratickou republikou a Maďarskom vo vzťahu k osobám, ktoré poberali dôchodok už pred rokom 1996).

NEMECKO – HOLANDSKO

Články 2 a 3 dodatkovej dohody č. 4 z 21. decembra 1956 k dohovoru z 29. marca 1951 (uspokojenie nárokov, ktoré nadobudli holandskí pracovníci v rámci nemeckého systému sociálneho zabezpečenia v období od 13. mája 1940 do 1. septembra 1945).

NEMECKO – RAKÚSKO

- a) Článok 1 ods. 5 a článok 8 dohovoru o poistení pre prípad nezamestnanosti z 19. júla 1978 a článok 10 záverečného protokolu k tomuto dohovoru (priznanie dávok v nezamestnanosti cezhraničným pracovníkom od predchádzajúceho štátu zamestnania) sa aj naďalej uplatňujú na osoby, ktoré k 1. januáru 2005 alebo v predchádzajúcich obdobiach vykonávali činnosť ako cezhraniční pracovníci a pred 1. januárom 2011 sa stanú nezamestnanými.
- b) Článok 14 ods. 2 písm. g), h), i) a j) dohovoru o sociálnom zabezpečení zo 4. októbra 1995 (o rozdelení právomocí medzi oba štáty so zreteľom na staršie prípady týkajúce sa poistenia a dosiahnutých dôb poistenia); uplatňovanie tohto ustanovenia sa naďalej obmedzuje na osoby, na ktoré sa vzťahuje.

▼ **MI****NEMECKO – POĽSKO**

- a) Dohovor z 9. októbra 1975 o ustanoveniach týkajúcich sa starobného dôchodku a pracovných úrazov, na ktoré sa vzťahujú podmienky a rozsah pôsobnosti vymedzené v článku 27 ods. 2 až 4 dohovoru o sociálnom zabezpečení z 8. decembra 1990 (zachovanie – na základe dohovoru z roku 1975 – právneho postavenia osôb, ktoré si zriadili bydlisko na území Nemecka alebo Poľska do 1. januára 1991 a ktoré tam naďalej bývajú).
- b) Článok 27 ods. 5 a článok 28 ods. 2 dohovoru o sociálnom zabezpečení z 8. decembra 1990 (zachovanie nároku na dôchodok vyplácaný na základe dohovoru z roku 1957, ktorý uzavreli bývalá Nemecká demokratická republika a Poľsko; započítanie dôb poistenia, ktoré poľskí zamestnanci dosiahli podľa dohovoru z roku 1988 uzavretého medzi bývalou Nemeckou demokratickou republikou a Poľskom).

NEMECKO – RUMUNSKO

Článok 28 ods. 1 písm. b) dohovoru o sociálnom zabezpečení z 8. apríla 2005 (zachovanie platnosti dohovoru uzavretého medzi bývalou Nemeckou demokratickou republikou a Rumunskom vo vzťahu k osobám, ktoré poberali dôchodok už pred rokom 1996).

NEMECKO – SLOVINSKO

Článok 42 dohovoru o sociálnom zabezpečení z 24. septembra 1997 (uspokojenie nárokov nadobudnutých pred 1. januárom 1956 v rámci systému sociálneho zabezpečenia druhého zmluvného štátu); uplatňovanie tohto ustanovenia sa naďalej obmedzuje na osoby, na ktoré sa vzťahuje.

NEMECKO – SLOVENSKO

Článok 29 ods. 1 druhý a tretí pododsek zmluvy z 12. septembra 2002 (zachovanie platnosti dohody uzavretej medzi bývalou Československou republikou a bývalou Nemeckou demokratickou republikou vo vzťahu k osobám, ktoré poberali dôchodok už pred rokom 1996; započítanie dôb poistenia, ktoré v jednom zo zmluvných štátov dosiahli osoby, ktoré poberali dôchodok za tieto doby už k 1. decembru 2003 od jedného zo zmluvných štátov, pričom súčasne mali bydlisko na jeho území).

NEMECKO – SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO

- a) Článok 7 ods. 5 a 6 dohovoru o sociálnom zabezpečení z 20. apríla 1960 (právne predpisy uplatniteľné na civilné osoby zamestnané v ozbrojených silách).
- b) Článok 5 ods. 5 a 6 dohovoru o poistení pre prípad nezamestnanosti z 20. apríla 1960 (právne predpisy uplatniteľné na civilné osoby zamestnané v ozbrojených silách).

ÍRSKO – SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO

Článok 19 ods. 2 dohody zo 14. decembra 2004 o sociálnom zabezpečení (ktoré sa týka prenosu a započítania určitých odvodov pre prípad zdravotného postihnutia).

ŠPANIELSKO – PORTUGALSKO

Článok 22 všeobecného dohovoru z 11. júna 1969 (export dávok v nezamestnanosti). Táto položka zostane v platnosti počas dvoch rokov od dátumu, keď sa začne uplatňovať toto nariadenie.

TALIANSKO – SLOVINSKO

- a) Dohoda o predpisoch týkajúcich sa vzájomných záväzkov oboch štátov v oblasti sociálneho poistenia s odvolaním sa na odsek 7 prílohy XIV mierovej zmluvy uzavretej na základe výmeny nôt z 5. februára 1959 (započítanie dôb poistenia dosiahnutých do 18. decembra 1954); uplatňovanie tohto ustanovenia sa naďalej obmedzuje na osoby, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda.
- b) Článok 45 ods. 3 dohovoru o sociálnom zabezpečení zo 7. júla 1997 týkajúci sa bývalej zóny B slobodného územia Terstu (započítanie dôb poistenia dosiahnutých do 5. októbra 1956); uplatňovanie tohto ustanovenia sa naďalej obmedzuje na osoby, na ktoré sa vzťahuje tento dohovor.

▼ M1**LUXEMBURSKO – PORTUGALSKO**

Dohoda z 10. marca 1997 (o uznávaní rozhodnutí týkajúcich sa stavu invalidity žiadateľov o dôchodky, ktoré prijali inštitúcie jednej zmluvnej strany, inštitúciami druhej zmluvnej strany).

LUXEMBURSKO – SLOVENSKO

Článok 50 ods. 5 zmluvy o sociálnom zabezpečení z 23. mája 2002 (započítanie dôb dôchodkového poistenia v prípade politických utečencov).

MAĎARSKO – RAKÚSKO

Článok 36 ods. 3 dohovoru o sociálnom zabezpečení z 31. marca 1999 (započítanie dôb poistenia dosiahnutých do 27. novembra 1961); uplatňovanie tohto ustanovenia sa naďalej obmedzuje na osoby, na ktoré sa vzťahuje.

MAĎARSKO – SLOVINSKO

Článok 31 dohovoru o sociálnom zabezpečení zo 7. októbra 1957 (započítanie dôb poistenia dosiahnutých do 29. mája 1956); uplatňovanie tohto ustanovenia sa naďalej obmedzuje na osoby, na ktoré sa vzťahuje.

MAĎARSKO – SLOVENSKO

Článok 34 ods. 1 zmluvy o spolupráci na poli sociálnej politiky z 30. januára 1959 (v článku 34 ods. 1 zmluvy sa ustanovuje, že doby poistenia priznané pred dátumom podpisu zmluvy sú dobami poistenia zmluvného štátu, na ktorého území mala oprávnená osoba bydlisko); uplatňovanie tohto ustanovenia sa naďalej obmedzuje na osoby, na ktoré sa vzťahuje.

RAKÚSKO – POĽSKO

Článok 33 ods. 3 dohovoru o sociálnom zabezpečení zo 7. septembra 1998 (započítanie dôb poistenia dosiahnutých do 27. novembra 1961); uplatňovanie tohto ustanovenia sa naďalej obmedzuje na osoby, na ktoré sa vzťahuje.

RAKÚSKO – RUMUNSKO

Článok 37 ods. 3 dohody o sociálnom zabezpečení z 28. októbra 2005 (započítanie dôb poistenia dosiahnutých do 27. novembra 1961); uplatňovanie tohto ustanovenia sa naďalej obmedzuje na osoby, na ktoré sa vzťahuje.

RAKÚSKO – SLOVINSKO

Článok 37 dohovoru o sociálnom zabezpečení z 10. marca 1997 (započítanie dôb poistenia dosiahnutých do 1. januára 1956); uplatňovanie tohto ustanovenia sa naďalej obmedzuje na osoby, na ktoré sa vzťahuje.

RAKÚSKO – SLOVENSKO

Článok 34 ods. 3 zmluvy z 21. decembra 2001 o sociálnom zabezpečení (započítanie dôb poistenia získaných pred 27. novembrom 1961); uplatňovanie tohto ustanovenia sa naďalej obmedzuje na osoby, na ktoré sa vzťahuje.

FÍNSKO – ŠVÉDSKO

Článok 7 Nordického dohovoru o sociálnom zabezpečení z 18. augusta 2003 (o úhrade mimoriadnych cestovných nákladov, ak si ochorenie počas pobytu v inej severskej krajine vyžiada zvýšenie nákladov na návrat do štátu bydliska).

▼ **M1**

PRÍLOHA III

**OBMEDZENIA OPRÁVNENIA NA VECNÉ DÁVKY RODINNÝCH
PRÍSLUŠNÍKOV CEZHRANIČNÉHO PRACOVNÍKA**

(podľa článku 18 ods. 2)

DÁNSKO

ESTÓNSKO (táto položka bude platná počas doby uvedenej v článku 87 ods. 10a)

ÍRSKO

ŠPANIELSKO (táto položka bude platná počas doby uvedenej v článku 87 ods. 10a)

TALIANSKO (táto položka bude platná počas doby uvedenej v článku 87 ods. 10a)

LITVA (táto položka bude platná počas doby uvedenej v článku 87 ods. 10a)

MAĎARSKO (táto položka bude platná počas doby uvedenej v článku 87 ods. 10a)

HOLANDSKO (táto položka bude platná počas doby uvedenej v článku 87 ods. 10a)

FÍNSKO

ŠVÉDSKO

SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO

▼ B

PRÍLOHA IV

**VIAC PRÁV PRE DŮCHODCOV, KTORÍ SA VRÁTIA DO
PRÍSLUŠNÉHO ČLENSKÉHO ŠTÁTU**

(Článok 27 ods. 2)

BELGICKO

▼ M1

BULHARSKO

ČESKÁ REPUBLIKA

▼ B

NEMECKO

GRÉCKO

ŠPANIELSKO

FRANCÚZSKO

▼ M1

CHIPRE

▼ B

LUXEMBURSKO

▼ M1

MAĎARSKO

HOLANDSKO

▼ B

RAKÚSKO

▼ M1

POĽSKO

SLOVINSKO

▼ B

ŠVÉDSKO

▼B

PRÍLOHA V

**VIAC PRÁV PRE BÝVALÝCH CEZHRANIČNÝCH PRACOVNÍKOV,
KTORÍ SA VRÁTIA DO ČLENSKÉHO ŠTÁTU ICH PREDCHÁDZA-
JÚCEJ ČINNOSTI AKO ZAMESTNANEC ALEBO SAMOSTATNE
ZÁROBKOVO ČINNÁ OSOBA (UPLATNITEĽNÉ IBA VTEDY, AK JE
ČLENSKÝ ŠTÁT, V KTOROM JE PRÍSLUŠNÁ INŠTITÚCIA ZODPO-
VEDNÁ ZA NÁKLADY NA VECNÉ DÁVKY POSKYTOVANÉ
DÔCHODCOVI V ČLENSKOM ŠTÁTE JEHO BYDLISKA, TIEŽ
UVEDENÝ V ZOZNAME)**

(Článok 28 ods. 2)

BELGICKO

NEMECKO

ŠPANIELSKO

FRANCÚZSKO

LUXEMBURSKO

RAKÚSKO

PORTUGALSKO

▼B*PRÍLOHA VI***IDENTIFIKOVANIE TYPU PRÁVNÝCH PREDPISOV, NA KTORÉ BY SA MALA UPLATŇOVAŤ OSOBITNÁ KOORDINÁCIA**

(Článok 44 ods. 1)

▼M1

ČESKÁ REPUBLIKA

Plný invalidný dôchodok pre osoby, ktorých úplná invalidita nastala skôr, ako dosiahli vek osemnásť rokov, a ktorých doba poistenia nedosahovala požadovanú dĺžku (§ 42 zákona č. 155/1995 Zb. o dôchodkovom poistení).

ESTÓNSKO

- a) Invalidné dôchodky priznané pred 1. aprílom 2000 podľa zákona o štátnych dávkach, ktoré sa zachovávajú podľa zákona o štátnom dôchodkovom poistení.
- b) Štátom priznané dôchodky na základe invalidity podľa zákona o štátnom dôchodkovom poistení.
- c) Invalidné dôchodky priznané podľa zákona o službe v obranných silách, zákona o policajnej službe, zákona o prokuratúre, zákona o postavení sudcov, zákona o platoch, dôchodkoch a iných typoch sociálneho zabezpečenia členov parlamentu Riigikogu a zákona o oficiálnych dávkach prezidenta republiky.

ÍRSKO

Časť 2 kapitola 17 zákona o sociálnej starostlivosti z roku 2005 (v úplnom znení).

GRÉCKO

▼B

Právne predpisy týkajúce sa poľnohospodárskeho poisťovacieho systému (OGA) podľa zákona č. 4169/1961.

▼M1

LOTYŠSKO

Invalidné dôchodky (tretia skupina) podľa článku 16 ods. 1 a 2 zákona o štátnych dôchodkoch z 1. januára 1996.

FÍNSKO

Štátne dôchodky pre osoby, ktoré sa narodili so zdravotným postihnutím alebo sa stali osobami so zdravotným postihnutím v mladosti (zákon 568/2007 o štátnych dôchodkoch).

Invalidné dôchodky určené v súlade s prechodnými pravidlami a priznané pred 1. januárom 1994 (zákon 569/2007 o vykonávaní zákona o štátnych dôchodkoch).

ŠVÉDSKO

▼B

Nemocenské dávky súvisiace s príjmom a náhrada činnosti (zákon 1962:381 v znení zákona 2001:1489).

▼M1

SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO

▼B

- a) Veľká Británia

Oddiely 30A ods. 5, 40, 41 a 68 zákona o príspevkoch a dávkach z roku 1992.
- b) Severné Írsko

Oddiely 30A ods. 5, 40, 41 a 68 zákona o príspevkoch a dávkach (Severné Írsko) z roku 1992.

PRÍLOHA VII

ZHODA MEDZI PRÁVNymi PREDPISMI ČLENSKÝCH ŠTÁTOV O PODMIENKACH VZŤAHUJÚCICH SA NA STUPEŇ INVALIDITY

(Článok 46 ods. 3 nariadenia)

BELGICKO

Členský štát	Systémy uplatňované inštitúciami členských štátov, ktoré sa rozhodli uznať stupeň invalidity	Systémy uplatňované belgickými inštitúciami, ktorých rozhodnutie je v prípade zhody záväzné				
		Všeobecný systém	Systém pre baníkov		Všeobecná invalidita	Invalidita pri chorobách z povolania
			Systém pre námorníkov	Ossom		
FRAN- CÚZSKO	1. Všeobecný systém:					
	— Skupina III (trvalá starostlivosť)	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	— Skupina II	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	— Skupina I	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	2. Systém v poľno-hospodárstve					
	— Úplná všeobecná invalidita	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	— Dvojtretinová všeobecná invalidita	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	— Trvalá starostlivosť	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	3. Systém pre baníkov					
	— Čiastočná všeobecná invalidita	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Rozpor
— Trvalá starostlivosť	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Zhoda	Rozpor	
— Invalidita pri chorobách z povolania	Rozpor	Rozpor	Zhoda	Rozpor	Rozpor	

▼ **B**

Členský štát	Systémy uplatňované inštitúciami členských štátov, ktoré sa rozhodli uznať stupeň invalidity	Systémy uplatňované belgickými inštitúciami, ktorých rozhodnutie je v prípade zhody záväzné				
		Všeobecný systém	Systém pre baníkov		Všeobecná invalidita	Invalidita pri chorobách z povolania
			Systém pre námorníkov	Ossom		
	4. Systém pre námorníkov: — Všeobecná invalidita — Trvalá starostlivosť — Invalidity pri chorobách z povolania	Zhoda Zhoda Rozpor	Zhoda Zhoda Rozpor	Zhoda Zhoda Rozpor	Zhoda Zhoda Rozpor	Rozpor Rozpor Rozpor
TALIANSKO	1. Všeobecný systém — Invalidita – manuálni pracovníci — Invalidita – úradníci 2. Systém pre námorníkov — Neschopnosť práce na mori	Rozpor Rozpor Rozpor	Zhoda Zhoda Rozpor	Zhoda Zhoda Rozpor	Zhoda Zhoda Rozpor	Rozpor Rozpor Rozpor
▼ M1						

FRANCÚZSKO

Členský štát	Systémy uplatňované inštitúciami členských štátov, ktoré rozhodli uznať stupeň invalidity	Systémy uplatňované francúzskymi inštitúciami, pre ktoré je rozhodnutie v prípade zhody záväzné											
		Všeobecný systém			Systém pre poľnohospodárstvo			Systém pre baníkov			Systém pre námorníkov		
		Skupina I	Skupina II	Skupina III Trvalá starostlivosť	Dvojtretinová invalidita	Úplná invalidita	Trvalá starostlivosť	Dvojtretinová všeobecná invalidita	Trvalá starostlivosť	Invalidita pri chorobách z povolania	Dvojtretinová všeobecná invalidita	Úplná invalidita pri chorobách z povolania	Trvalá starostlivosť
BELGICKO	1. Všeobecný systém	Zhoda	Rozpor	Rozpor	Zhoda	Rozpor	Rozpor	Zhoda	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor
	2. Banický systém												
	— čiastočná všeobecná invalidita	invalidita	Zhoda	Rozpor	Rozpor	Zhoda	Rozpor	Rozpor	Zhoda	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor
	— Rozpor	invalidita pri chorobách z povolania	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor (2) Zhoda			
3. Systém pre námorníkov	Zhoda (1)	Rozpor	Rozpor	Zhoda (1)	Rozpor	Rozpor	Zhoda (1)	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	
TALIANSKO	1. Všeobecný systém												
	— invalidita – manuálni pracovníci	Zhoda	Rozpor	Rozpor	Zhoda	Rozpor	Rozpor	Zhoda	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor
	— invalidita – úradníci	Zhoda	Rozpor	Rozpor	Zhoda	Rozpor	Rozpor	Zhoda	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor

▼ **B**

Členský štát	Systémy uplatňované inštitúciami členských štátov, ktoré rozhodli uznať stupeň invalidity	Systémy uplatňované francúzskymi inštitúciami, pre ktoré je rozhodnutie v prípade zhody záväzné											
		Všeobecný systém			Systém pre poľnohospodárstvo			Systém pre baníkov			Systém pre námorníkov		
		Skupina I	Skupina II	Skupina III Trvalá starostlivosť	Dvojtretinová invalidita	Úplná invalidita	Trvalá starostlivosť	Dvojtretinová všeobecná invalidita	Trvalá starostlivosť	Invalidita pri chorobách z povolania	Dvojtretinová všeobecná invalidita	Úplná invalidita pri chorobách z povolania	Trvalá starostlivosť
	2. Systém pre námorníkov — neschopnosť práce na mori	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor	Rozpor
▼ M1													

▼ **B**

(¹) Pokiaľ invalidita uznaná belgickými inštitúciami je všeobecnou invaliditou.

(²) Iba ak belgická inštitúcia uznala, že pracovník nie je schopný práce pod zemou ani na povrchu zeme.

► **M1** ◀

▼ B

TALIANSKO

Členský štát	Systémy uplatňované inštitúciami členských štátov, ktoré sa rozhodli uznať stupeň invalidity	Systémy uplatňované talianskymi inštitúciami, ktorých rozhodnutie je v prípadoch zhody záväzné		
		Všeobecný systém		Úradníci
		Námorníci neschopní služby na mori	Manuálni pracovníci	
BELGICKO	1. Všeobecný systém	Rozpor	Rozpor	Rozpor
	2. Systém pre baníkov			
	— čiastočná všeobecná invalidita	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	— invalidita pri chorobách z povolania	Rozpor	Rozpor	Rozpor
3. Systém pre námorníkov	Rozpor	Rozpor	Rozpor	
FRAN-CÚZSKO	1. Všeobecný systém			
	— Skupina III (trvalá starostlivosť)	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	— Skupina II	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	— Skupina I	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	2. Systém pre poľnohospodárov			
	— úplná všeobecná invalidita	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	— čiastočná všeobecná invalidita	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	— trvalá starostlivosť	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	3. Systém pre baníkov			
	— čiastočná všeobecná invalidita	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	— trvalá starostlivosť	Zhoda	Zhoda	Rozpor
	— invalidita pri chorobách z povolania	Rozpor	Rozpor	Rozpor
	4. Systém pre námorníkov			
	— čiastočná všeobecná invalidita	Rozpor	Rozpor	Rozpor
— trvalá starostlivosť	Rozpor	Rozpor	Rozpor	
— invalidita pri chorobách z povolania				

▼ M1

▼ **M1***PRÍLOHA VIII***PRÍPADY, V KTORÝCH SA OD PAUŠÁLNEHO VÝPOČTU
ODSTUPUJE ALEBO SA PAUŠÁLNY VÝPOČET NEUPLATŇUJE**

(článok 52 ods. 4 a 5)

Časť 1: Prípady, v ktorých sa od paušálneho výpočtu odstupuje podľa článku 52 ods. 4

DÁNSKO

Všetky žiadosti o dôchodky uvedené v zákone o sociálnych dôchodkoch okrem dôchodkov uvedených v prílohe IX.

ÍRSKO

Všetky žiadosti o štátny dôchodok (prechodný), štátny dôchodok (príspevkový), vdovský (príspevkový) dôchodok a vdovecký (príspevkový) dôchodok.

CYPRUS

Všetky žiadosti o starobný, invalidný, vdovský a vdovecký dôchodok.

LOTYŠSKO

a) Všetky žiadosti o invalidný dôchodok (zákon o štátnych dôchodkoch z 1. januára 1996).

b) Všetky žiadosti o pozostalostný dôchodok (zákon o štátnych dôchodkoch z 1. januára 1996; zákon o dôchodkoch financovaných štátom z 1. júla 2001).

LITVA

Všetky žiadosti o pozostalostné dôchodky zo štátneho sociálneho poistenia vypočítané zo základnej sumy pozostalostného dôchodku (zákon o dôchodkoch zo štátneho sociálneho poistenia).

HOLANDSKO

Všetky žiadosti o starobné dôchodky podľa zákona o všeobecnom starobnom poistení (AOW).

RAKÚSKO

a) Všetky žiadosti o dávky podľa spolkového zákona o všeobecnom sociálnom poistení – ASVG z 9. septembra 1955, spolkového zákona o sociálnom poistení osôb vykonávajúcich samostatnú zárobkovú obchodnú a podnikateľskú činnosť – GSVG z 11. októbra 1978, spolkového zákona o sociálnom poistení samostatne hospodáriacich poľnohospodárov – BSVG z 11. októbra 1978 a spolkového zákona o sociálnom poistení osôb v slobodnom povolani – FSVG z 30. novembra 1978.

b) Všetky žiadosti o invalidné dôchodky z dôchodkových účtov podľa všeobecného zákona o dôchodkoch (APG) z 18. novembra 2004.

c) Všetky žiadosti o pozostalostné dôchodky z dôchodkových účtov podľa všeobecného zákona o dôchodkoch (APG) z 18. novembra 2004, ak sa nemá uplatňovať žiadne zvýšenie dávok, pokiaľ ide o dodatočné mesiace poistenia podľa článku 7 ods. 2 všeobecného zákona o dôchodkoch (APG).

d) Všetky žiadosti o invalidné a pozostalostné dôchodky Rakúskej spolkovej komory všeobecných lekárov (Landesärztekammer) podľa základného ustanovenia (základná a doplnková dávka alebo základný dôchodok).

e) Všetky žiadosti o stálu podporu v súvislosti s invaliditou pri chorobe z povolania a podpora pozostalých z dôchodkového fondu Rakúskej komory veterinárnych lekárov.

f) Všetky žiadosti o dávky v súvislosti s invaliditou pri chorobe z povolania, vdovské a sirotské dôchodky podľa časti A stanov inštitúcií sociálneho zabezpečenia rakúskych združení právnikov.

POĽSKO

Všetky žiadosti o invalidné dôchodky, starobné dôchodky v systéme so stanoveným dôchodkom a pozostalostné dôchodky.

▼ M2

PORTUGALSKO

Všetky žiadosti o invalidné, starobné a pozostalostné dôchodky okrem prípadov, keď sa celkové doby poistenia dosiahnuté podľa právnych predpisov viac ako jedného členského štátu rovnajú alebo sú dlhšie ako 21 kalendárnych rokov, ale vnútroštátne doby poistenia sa rovnajú alebo sú kratšie ako 20 rokov a výpočet sa vykonáva podľa článku 32 a 33 vyhlášky č. 187/2007 z 10. mája 2007.

▼ M1

SLOVENSKO

- a) Všetky žiadosti o pozostalostný dôchodok (vdovský, vdovecký a sirotsky dôchodok) vypočítaný podľa právnych predpisov platných pred 1. januárom 2004, ktorého výška je odvodená z dôchodku predtým vyplácaného zosnulému.
- b) Všetky žiadosti o dôchodok vypočítané podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

ŠVÉDSKO

Všetky žiadosti o zaručený dôchodok vo forme starobného dôchodku (zákon 1998:702) a starobný dôchodok vo forme doplnkového dôchodku (zákon 1998:674).

SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO

Všetky žiadosti o starobný dôchodok, vdovské dávky a dávky pri úmrtí blízkej osoby s výnimkou tých, pre ktoré počas daňového roka začínajúceho 6. apríla 1975 alebo neskôr:

- i) dotknutá strana dosiahla doby poistenia, zamestnania alebo bydliska podľa právnych predpisov Spojeného kráľovstva a iného členského štátu; a jeden (alebo viac) daňových rokov sa nepovažovali za kvalifikačný rok v zmysle právnych predpisov Spojeného kráľovstva;
- ii) doby poistenia dosiahnuté podľa právnych predpisov platných v Spojenom kráľovstve pre doby pred 5. júlom 1948 by sa zohľadnili na účely článku 52 ods. 1 písm. b) nariadenia vzhľadom na uplatnenie dôb poistenia, zamestnania alebo bydliska podľa právnych predpisov iného členského štátu.

Všetky žiadosti o doplnkový dôchodok podľa oddielu 44 zákona o príspevkoch a dávkach sociálneho zabezpečenia z roku 1992 a oddielu 44 zákona o príspevkoch a dávkach sociálneho zabezpečenia (Severné Írsko) z roku 1992.

Časť 2: Prípady, v ktorých sa uplatňuje článok 52 ods. 5

BULHARSKO

Starobné dôchodky z povinného doplnkového dôchodkového poistenia podľa hlavy II časti II zákonníka sociálneho poistenia.

ESTÓNSKO

Povinný starobný dôchodkový kapitalizačný systém.

FRANCÚZSKO

Základné alebo doplnkové systémy, v ktorých sa starobné dávky vypočítavajú na základe dôchodkových bodov.

LOTYŠSKO

Starobné dôchodky (zákon o štátnych dôchodkoch z 1. januára 1996; zákon o dôchodkoch financovaných štátom z 1. júla 2001).

MAĎARSKO

Dôchodkové dávky na základe členstva v súkromných dôchodkových fondoch.

RAKÚSKO

- a) Starobné dôchodky z dôchodkových účtov podľa všeobecného zákona o dôchodkoch (APG) z 18. novembra 2004.
- b) Povinné dávky podľa článku 41 spolkového zákona z 28. decembra 2001, BGBI I č. 154 o všeobecnom mzdovom fonde rakúskych farmaceutov (Pharmazeutische Gehaltskasse für Österreich).

▼ M1

- c) Starobné dôchodky a predčasné starobné dôchodky Rakúskej spolkovej komory všeobecných lekárov podľa základného ustanovenia (základná a doplnková dávka alebo základný dôchodok) a všetky dôchodkové dávky Rakúskej spolkovej komory všeobecných lekárov podľa dodatočného ustanovenia (dodatočný alebo individuálny dôchodok).
- d) Podpora v starobe z dôchodkového fondu Rakúskej komory veterinárnych lekárov.
- e) Dávky podľa častí A a B stanov inštitúcií sociálneho zabezpečenia rakúskych združení právnikov s výnimkou žiadostí o invalidné dávky, vdovské a sirotské dôchodky podľa časti A stanov inštitúcií sociálneho zabezpečenia rakúskych združení právnikov.
- f) Dávky vyplácané inštitúciami sociálneho zabezpečenia Spolkovej komory architektov a stavebných inžinierov podľa rakúskeho zákona o komore stavebných inžinierov (Ziviltechnikerkammergesetz) z roku 1993 a stanov inštitúcií sociálneho zabezpečenia s výnimkou dávok v invalidite pri chorobách z povolania a pozostalostných dávok, ktoré sa od dávok v invalidite pri chorobách z povolania odvodzujú.
- g) Dávky v súlade so stanovami inštitúcie sociálneho zabezpečenia spolkovej komory profesionálnych účtovníkov a daňových poradcov podľa rakúskeho zákona o profesionálnych účtovníkoch a daňových poradcoch (Wirtschaftstreuhänderberufsgesetz).

POĽSKO

Starobné dôchodky v systéme so stanoveným dôchodkom.

▼ M2

PORTUGALSKO

Doplnkové dôchodky priznané podľa vyhlášky č. 26/2008 z 22. februára 2008 (verejný kapitalizačný systém).

▼ M1

SLOVINSKO

Dôchodok z povinného doplnkového dôchodkového poistenia.

SLOVENSKO

Povinné starobné dôchodkové sporenie.

ŠVÉDSKO

Dôchodok závislý od príjmu a povinné dôchodkové sporenie (zákon 1998:674).

SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO

Odstupňované dôchodkové dávky vyplácané podľa oddielov 36 a 37 zákona o národnom poistení z roku 1965 a oddielov 35 a 36 zákona o národnom poistení (Severné Írsko) z roku 1966.

▼ B

PRÍLOHA IX

DÁVKY A DOHODY, KTORÉ UMOŽŇUJÚ UPLATŇOVANIE ČLÁNKU 54**I. Dávky uvedené v článku 54 ods. 2 písm. a) nariadenia, ktorých výška nezávisí od dĺžky dosiahnutých dôb poistenia alebo bydliska****▼ M1**

BELGICKO

▼ B

Dávky týkajúce sa všeobecného invalidného systému, osobitného invalidného systému pre baníkov a osobitného systému pre námorníkov obchodného loďstva.

Dávky na poistenie pre samostatne zárobkovo činné osoby proti práceneschopnosti.

Dávky týkajúce sa invalidity v zámorskom systéme sociálneho poistenia a invalidného systému pre bývalých zamestnancov Belgického Konga a Rwanda-Urundi.

▼ M1

DÁNSKO

▼ B

Úlný dánsky národný starobný dôchodok získaný po 10 rokoch bydliska osôb, ktorým sa priznal dôchodok pred 1. októbrom 1989.

▼ M1

ÍRSKO

Invalidný dôchodok typu.

GRÉCKO

▼ B

Dávky podľa zákona č. 4169/1961 týkajúceho sa poľnohospodárskeho poistovacieho systému (OGA).

▼ M1

ŠPANIELSKO

▼ B

Pozostalostné dôchodky priznané podľa všeobecného a osobitného systému s výnimkou osobitného systému pre štátnych zamestnancov.

▼ M1

FRANCÚZSKO

▼ B

Invalidný dôchodok podľa všeobecného systému sociálneho zabezpečenia alebo podľa systému pre poľnohospodárskych pracovníkov.

Invalidný dôchodok vdov a podľa všeobecného systému sociálneho zabezpečenia alebo podľa systému pre poľnohospodárskych pracovníkov, vypočítany na základe invalidného dochodku po zosnulom manželovi/manželke v súlade s článkom 52 ods. 1 písm. a)

▼ M1

LOTYŠSKO

Invalidné dôchodky (tretia skupina) podľa článku 16 ods. 1 bodu 2 zákona z 1. januára 1996 o štátnych dôchodkoch.

 HOLANDSKO
▼ M2

Zákon o invalidnom poistení z 18. februára 1966 v znení zmien a doplnení (WAO)

Zákon o poistení samostatne zárobkovo činných osôb pre prípad pracovnej neschopnosti z 24. apríla 1997 v znení zmien a doplnení (WAZ)

▼ M2

Zákon o všeobecnom poistení pozostalých z 21. decembra 1995 (ANW)

Zákon o práci a príjme podľa pracovnej schopnosti z 10. novembra 2005 (WIA)

▼ M1

FÍNSKO

Štátne dôchodky pre osoby, ktoré sa narodili so zdravotným postihnutím alebo sa stali osobami so zdravotným postihnutím v mladosti (zákon 568/2007 o štátnych dôchodkoch).

Štátne dôchodky a vdovské/vdovecké dôchodky vypočítané podľa prechodných pravidiel a priznané pred 1. januárom 1994 (zákon 569/2007 o vykonávaní zákona o štátnych dôchodkoch).

Doplňkový sirotsky dôchodok pri výpočte nezávislej dávky podľa zákona o štátnom dôchodku (zákon 568/2007 o štátnom dôchodku).

ŠVÉDSKO

Švédska nemocenská náhrada súvisiaca s príjmom a náhrada súvisiaca s činnosťou (zákon 1962:381).

Švédsky zaručený dôchodok a zaručená náhrada, ktoré nahradili plné švédske štátne dôchodky poskytované podľa právnych predpisov o štátnych dôchodkoch, ktoré sa uplatňovali pred 1. januárom 1993, a plný štátny dôchodok priznaný podľa prechodných pravidiel k právnym predpisom uplatňovaným od uvedeného dátumu.

▼ B

- II. **Dávky uvedené v článku 54 ods. 2 písm. b) nariadenia, ktorých výška je určená s odkazom na priznanú dobu, ktorá sa považuje za dosiahnutú medzi dátumom, kedy nastala poistná udalosť a neskorším dátumom**

▼ M1

NEMECKO

▼ B

Invalidné a pozostalostné dôchodky, pri zohľadnení doplnkovej doby. Starobné dôchodky, pri zohľadnení doplnkovej doby už nadobudnutej.

▼ M1

ŠPANIELSKO

▼ B

Penzijný dôchodok alebo dôchodok z dôvodu trvalého zdravotného postihnutia (invalidity) podľa osobitného systému pre štátnych zamestnancov, splatné podľa hlavy I úplného znenia zákona o štátnych dôchodkoch, ak v čase poistnej udalosti bol poberateľ aktívnym štátnym zamestnancom alebo sa za takého považoval; podpory pri úmrtí a pozostalostné dôchodky (vdovské, vdovecké, sirotské a rodičovské) splatné podľa hlavy I úplného znenia zákona o štátnych dôchodkoch, ak v čase smrti bol štátny zamestnanec aktívny alebo sa za takého považoval.

▼ M1

TALIANSKO

▼ B

Talianske dôchodky pre celkovú práceneschopnosť (*inabilità*).

▼ M1

LOTYŠSKO

Pozostalostný dôchodok vypočítaný na základe predpokladaných dôb poistenia (článok 23 ods. 8 zákona o štátnych dôchodkoch z 1. januára 1996).

LITVA

- a) Štátne dôchodky zo sociálneho poistenia pre prípad práceneschopnosti vyplácané podľa zákona o štátnych dôchodkoch zo sociálneho poistenia.
- b) Štátne pozostalostné a sirotské dôchodky zo sociálneho poistenia, vypočítané na základe dôchodku pre prípad práceneschopnosti zosnulého podľa zákona o štátnych dôchodkoch zo sociálneho poistenia.

▼ M1

LUXEMBURSKO

▼ B

Invalidné dôchodky a pozostalostné dôchodky.

▼ M1

SLOVENSKO

- a) Slovenský invalidný dôchodok a z neho odvodený pozostalostný dôchodok.
- b) Invalidný dôchodok osoby, ktorá sa stala invalidnou ako závislé dieťa a ktorá sa naďalej považuje za osobu spĺňajúcu požadované doby poistenia (§ 70 ods. 2, § 72 ods. 3 a § 73 ods. 3 a 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov).

FÍNSKO

▼ B

Zamestnanecké dôchodky, pri ktorých sa zohľadňujú budúce doby podľa vnútroštátnych právnych predpisov.

▼ M1

ŠVÉDSKO

▼ B

Nemocenská dávka a náhrada činnosti vo forme zaručenej dávky (zákon 1962:381).

Pozostalostný dôchodok vypočítaný na základe predpokladaných poistných dôb (zákon 2000:461 a 2000:462).

Starobná dôchodok vo forme zaručeného dôchodku vypočítaného na základe predpokladaných dôb predtým započítaných (zákon 1998:702).

III. Dohody uvedené v článku 54 ods. 2 písm. b) i) nariadenia určené na zamedzenie tomu, aby sa rovnaká priznaná doba zohľadnila dva alebo viac krát

Dohoda o sociálnom zabezpečení z 28. apríla 1997 medzi Fínskou republikou a Spolkovou republikou Nemecko.

Dohoda o sociálnom zabezpečení z 10. novembra 2000 medzi Fínskou republikou a Luxemburským veľkovoľvodstvom.

▼ M1

Nordický dohovor o sociálnom zabezpečení z 18. augusta 2003.

▼ **M1***PRÍLOHA X***OSOBITNÉ NEPRÍSPEVKOVÉ PEŇAŽNÉ DÁVKY**

[článok 70 ods. 2 písm. c)]

BELGICKO

- a) Dávka nahrádzajúca príjem (zákon z 27. februára 1987).
- b) Zaručený príjem pre staršie osoby (zákon z 22. marca 2001).

BULHARSKO

Sociálny starobný dôchodok (článok 89 zákonníka o sociálnom poistení).

ČESKÁ REPUBLIKA

Sociálna podpora (zákon č. 117/1995 Zb. o štátnej sociálnej podpore).

DÁNSKO

Výdavky na bývanie pre dôchodcov (zákon o podpore samostatného bývania, konsolidované znenie zákona č. 204 z 29. marca 1995).

NEMECKO

- a) Príjem na základné životné potreby pre staršie osoby a osoby so zníženou zárobkovou schopnosťou podľa kapitoly 4 knihy XII sociálneho zákonníka.
- b) Dávky na základné životné potreby podľa základných ustanovení pre osoby uchádzajúce sa o zamestnanie, ak so zreteľom na tieto dávky nie sú splnené požiadavky na vznik nároku na dočasný doplnok pri poberaní dávok v nezamestnanosti (článok 24 ods. 1 knihy II sociálneho zákonníka).

ESTÓNSKO

- a) Dávka pre plnoleté osoby so zdravotným postihnutím (zákon z 27. januára 1999 o sociálnych dávkach pre osoby so zdravotným postihnutím).
- b) Štátna dávka v nezamestnanosti (zákon z 29. septembra 2005 o službách na trhu práce a jeho podpore).

ÍRSKO

- a) Dávka pre osoby uchádzajúce sa o zamestnanie (konsolidované znenie zákona o sociálnej starostlivosti z roku 2005, časť 3 kapitola 2).
- b) Štátny dôchodok (nepríspevkový) (konsolidované znenie zákona o sociálnej starostlivosti z roku 2005, časť 3 kapitola 4).
- c) Vdovský dôchodok (nepríspevkový) a vdovecký dôchodok (nepríspevkový) (konsolidované znenie zákona o sociálnej starostlivosti z roku 2005, časť 3 kapitola 6).
- d) Dávka za zdravotné postihnutie (konsolidované znenie zákona o sociálnej starostlivosti z roku 2005, časť 3 kapitola 10).
- e) Príspevok na zabezpečenie mobility (zákon o zdravotníctve z roku 1970, oddiel 61).
- f) Dôchodok pre nevidiacich (konsolidované znenie zákona o sociálnej starostlivosti z roku 2005, časť 3 kapitola 5).

GRÉCKO

Osobitné dávky pre staršie osoby (zákon 1296/82).

ŠPANIELSKO

- a) Zaručený minimálny príjem (zákon č. 13/82 zo 7. apríla 1982).
- b) Peňažné dávky na pomoc starším osobám a invalidným osobám, ktoré nie sú schopné pracovať (kráľovská vyhláška č. 2620/81 z 24. júla 1981).
- c) i) Nepríspevkové invalidné dôchodky a starobné dôchodky podľa článku 38 ods. 1 konsolidovaného znenia všeobecného zákona o sociálnom zabezpečení schváleného kráľovskou legislatívnou vyhláškou č. 1/1994 z 20. júna 1994; a

▼ **M1**

ii) dávky, ktoré sú prídavkom k uvedeným dôchodkom, ako sa ustanovuje v právnych predpisoch autonómnych oblastí Comunidades Autónomas, a zaručujú minimálny príjem na základné životné potreby so zreteľom na hospodársku a sociálnu situáciu v dotknutých autonómnych oblastiach Comunidades Autónomas.

d) Dávky na podporu mobility a kompenzáciu nákladov na dopravu (zákon č. 13/1982 zo 7. apríla 1982).

FRANCÚZSKO

a) Doplnkové dávky:

i) z osobitného fondu pre invaliditu a

ii) z fondu solidarity v starobe vo vzťahu k nadobudnutým právam

(zákon z 30. júna 1956 kodifikovaný v knihe VIII zákonníka sociálneho zabezpečenia).

b) Prídavok pre plnoleté osoby so zdravotným postihnutím (zákon z 30. júna 1975 kodifikovaný v knihe VIII zákonníka o sociálnom zabezpečení).

c) Osobitný prídavok (zákon z 10. júla 1952 kodifikovaný v knihe VIII zákonníka o sociálnom zabezpečení) vo vzťahu k nadobudnutým právam.

d) Prídavok solidarity v starobe (vyhláška z 24. júna 2004 kodifikovaná v knihe VIII zákonníka o sociálnom zabezpečení) k 1. januáru 2006.

TALIANSKO

a) Sociálne dôchodky pre osoby bez prostriedkov (zákon č. 153 z 30. apríla 1969).

b) Dôchodky a prídavky pre civilné zdravotne postihnuté osoby alebo invalidné osoby (zákon č. 118 z 30. marca 1971, č. 18 z 11. februára 1980 a č. 508 z 23. novembra 1988).

c) Dôchodky a prídavky pre nemé a nepočujúce osoby (zákon č. 381 z 26. mája 1970 a č. 508 z 23. novembra 1988).

d) Dôchodky a prídavky pre civilné nevidiace osoby (zákon č. 382 z 27. mája 1970 a č. 508 z 23. novembra 1988).

e) Doplnkové dávky k minimálnym dôchodkom (zákon č. 218 zo 4. apríla 1952, č. 638 z 11. novembra 1983 a č. 407 z 29. decembra 1990).

f) Doplnkové dávky k prídavkom pre zdravotne postihnuté osoby (zákon č. 222 z 12. júna 1984).

g) Sociálny prídavok (zákon č. 335 z 8. augusta 1995).

h) Sociálny príspevok (článok 1 ods. 1 a 12 zákona č. 544 z 29. decembra 1988 a ďalšie zmeny a doplnenia).

CYPRUS

a) Sociálny dôchodok [zákon o sociálnych dôchodkoch z roku 1995 (zákon 25(I)/95) v znení zmien a doplnení].

b) Prídavok pri závažnom stupni obmedzenia pohyblivosti (rozhodnutia rady ministrov č. 38210 zo 16. októbra 1992, č. 41370 z 1. augusta 1994, č. 46183 z 11. júna 1997 a č. 53675 zo 16. mája 2001).

c) Osobitný príspevok pre nevidiace osoby [zákon o osobitných príspevkoch z roku 1996 (zákon 77(I)/96) v znení zmien a doplnení].

LOTYŠSKO

a) Dávky štátneho sociálneho zabezpečenia (zákon o štátnych sociálnych dávkach z 1. januára 2003).

b) Prídavok na kompenzáciu dopravných nákladov pre osoby so zdravotným postihnutím s obmedzenou pohyblivosťou (zákon o štátnych sociálnych dávkach z 1. januára 2003).

▼ M1

LITVA

- a) Dôchodok sociálnej pomoci (článok 5 zákona o štátnych sociálnych príspevkoch z roku 2005).
- b) Podporný príspevok (článok 15 zákona o štátnych sociálnych príspevkoch z roku 2005).
- c) Náhrada na dopravu pre osoby so zdravotným postihnutím, ktoré majú problémy s pohyblivosťou (článok 7 zákona o náhrade na dopravu z roku 2000).

LUXEMBURSKO

Príjem pre osoby so závažným zdravotným postihnutím (článok 1 ods. 2 zákona z 12. septembra 2003) s výnimkou osôb uznaných za pracovníkov so zdravotným postihnutím a zamestnaných na všeobecnom trhu práce alebo na chránenom pracovisku.

MAĎARSKO

- a) Renta v invalidite [vyhláška rady ministrov č. 83/1987 (XII 27) o rente v invalidite].
- b) Nepríspevkové prídavky v starobe [zákon III o sociálnej správe a sociálnych dávkach z roku 1993].
- c) Príspevok na dopravu [vládna vyhláška č. 164/1995 (XII 27) o príspevkoch na dopravu pre osoby so závažným telesným postihnutím].

MALTA

- a) Doplnkový príspevok [oddiel 73 zákona o sociálnom zabezpečení (kapitola 318) 1987].
- b) Starobný dôchodok [zákon o sociálnom zabezpečení (kapitola 318) 1987].

HOLANDSKO

▼ M3

- a) Zákon z 24. apríla 1997 o podpore pri práci a zamestnaní pre mladé osoby so zdravotným postihnutím (Wet Wajong).

▼ M1

- b) Zákon o doplnkových dávkach zo 6. novembra 1986 (TW).

RAKÚSKO

Kompenzačný príspevok (spolkový zákon z 9. septembra 1955 o všeobecnom sociálnom poistení – ASVG, spolkový zákon z 11. októbra 1978 o sociálnom poistení osôb zamestnaných v obchodnom sektore – GSVG a spolkový zákon z 11. októbra 1978 o sociálnom poistení pracovníkov v poľnohospodárstve – BSVG).

POĽSKO

Sociálny dôchodok (zákon z 27. júna 2003 o sociálnych dôchodkoch).

PORTUGALSKO

- a) Nepríspevkový štátny starobný a invalidný dôchodok (zákonná vyhláška č. 464/80 z 13. októbra 1980).
- b) Nepríspevkové vdovské/vdovecké dôchodky (vykonávacía vyhláška č. 52/81 z 11. novembra 1981).
- c) Príplatok solidarity pre staršie osoby (zákonná vyhláška č. 232/2005 z 29. decembra 2005, zmenená a doplnená zákonnou vyhláškou č. 236/2006 z 11. decembra 2006).

SLOVINSKO

- a) Štátny dôchodok (zákon o dôchodkovom a invalidnom poistení z 23. decembra 1999).
- b) Podpora príjmu dôchodcov (zákon o dôchodkovom a invalidnom poistení z 23. decembra 1999).
- c) Príspevok na výživu (zákon o dôchodkovom a invalidnom poistení z 23. decembra 1999).

▼ M1

SLOVENSKO

- a) Úprava dôchodku priznaného pred 1. januárom 2004, ktorý je jediným zdrojom príjmu.
- b) Sociálny dôchodok, ktorý bol priznaný pred 1. januárom 2004.

FÍNSKO

- a) Príspevok na bývanie pre dôchodcov (zákon 571/2007 o príspevku na bývanie pre dôchodcov).
- b) Podpora trhu práce (zákon 1290/2002 o dávkach v nezamestnanosti).
- c) Osobitná pomoc prisťahovalcom (zákon 1192/2002 o osobitnej pomoci prisťahovalcom).

ŠVÉDSKO

- a) Príspevky na bývanie osobám, ktoré poberajú dôchodok (zákon 2001:761).
- b) Finančná podpora starších osôb (zákon 2001:853).

SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO

- a) Štátny dôchodkový príspevok [zákon o štátnom dôchodkovom príspevku z roku 2002 a zákon o štátnom dôchodkovom príspevku (Severné Írsko) z roku 2002].
- b) Prídavky pre uchádzačov o zamestnanie na základe príjmu [zákon o uchádzačoch o zamestnanie z roku 1995 a nariadenie o uchádzačoch o zamestnanie (Severné Írsko) z roku 1995].

▼ M3**▼ M1**

- d) Prídavok na mobilitu k príspevku na bývanie pre osoby so zdravotným postihnutím [zákon o príspevkoch a dávkach sociálneho zabezpečenia z roku 1992 a zákon o príspevkoch a dávkach sociálneho zabezpečenia (Severné Írsko) z roku 1992].

▼ M3

- e) Zamestnanecký a podporný príspevok vypočítaný z príjmu [zákon o reforme sociálneho zabezpečenia z roku 2007 a zákon o reforme sociálneho zabezpečenia z roku 2007 (Severné Írsko)].

▼ **M1**

PRÍLOHA XI

OSOBITNÉ USTANOVENIA NA UPLATŇOVANIE PRÁVNÝCH PREDPISOV ČLENSKÝCH ŠTÁTOV

(článok 51 ods. 3, článok 56 ods. 1 a článok 83)

BULHARSKO

Článok 33 ods. 1 bulharského zákona o zdravotnom poistení sa týka všetkých osôb, pre ktoré je Bulharsko príslušným členským štátom podľa hlavy III kapitoly 1 tohto nariadenia.

ČESKÁ REPUBLIKA

Na účely vymedzenia pojmu rodinný príslušník podľa článku 1 písm. i) „manžel“/„manželka“ znamená aj registrovaných partnerov vymedzených v českom zákone č. 115/2006 Zb. o registrovanom partnerstve.

DÁNSKO

1. a) Na účely vypočítania dôchodku podľa zákona o sociálnom dôchodku „lov om social pension“ sa doby činnosti, ktoré cezhraničný pracovník alebo pracovník, ktorý prišiel do Dánska vykonávať prácu sezónnej povahy, odpracoval ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba podľa dánskych právnych predpisov, považujú za doby bydliska pozostaleho(-ej) manžela(-ky) v Dánsku, pokiaľ počas týchto dôb pozostalý(-á) manžel(-ka) žil(-a) s uvedeným pracovníkom v manželskom zväzku bez súdneho odlúčenia alebo odlúčenia *de facto* na základe nezlučiteľnosti a pod podmienkou, že počas týchto dôb mal(-a) manžel(-ka) bydlisko na území iného členského štátu. Na účely tohto bodu „práca sezónnej povahy“ je práca, ktorá sa vzhľadom na to, že závisí od striedania ročných období, automaticky znovu opakuje každý rok.
 - b) Na účely vypočítania dôchodku podľa zákona o sociálnom dôchodku „lov om social pension“ sa doby činnosti, ktoré ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba odpracovala podľa dánskych právnych predpisov pred 1. januárom 1984 osoba, na ktorú sa nevzťahuje bod 1 písm. a), považujú za doby bydliska pozostaleho(-ej) manžela(-ky) v Dánsku, pokiaľ počas týchto dôb pozostalý(-á) manžel(-ka) žil(-a) s osobou v manželskom zväzku bez súdneho odlúčenia alebo odlúčenia *de facto* na základe nezlučiteľnosti a pod podmienkou, že počas týchto dôb mal(-a) manžel(-ka) bydlisko na území iného členského štátu.
 - c) Doby, ktoré sa majú zohľadniť podľa písmen a) a b), sa nezohľadňujú, pokiaľ sa prekrývajú s dobami zohľadňovanými pri výpočte dôchodku pre dotknutú osobu podľa právnych predpisov o povinnom poistení iného členského štátu alebo s dobami, počas ktorých dotknutá osoba poberala dôchodok podľa takýchto právnych predpisov. Tieto doby sa však zohľadňujú, ak je ročná výška uvedeného dôchodku nižšia ako polovica základnej výšky sociálneho dôchodku.
2. a) Bez ohľadu na ustanovenia článku 6 tohto nariadenia osoby, ktoré neboli zárobkovo činné v jednom alebo viacerých členských štátoch, majú nárok na dánsky sociálny dôchodok, len ak majú alebo mali trvalé bydlisko v Dánsku najmenej počas troch rokov v závislosti od vekových obmedzení stanovených v dánskych právnych predpisoch. S výhradou článku 4 tohto nariadenia sa článok 7 neuplatňuje na dánsky sociálny dôchodok, na ktorý takéto osoby získali nárok.
 - b) Uvedené ustanovenia sa neuplatňujú na nárok na dánsky sociálny dôchodok pre rodinných príslušníkov osôb, ktoré sú alebo boli zárobkovo činné v Dánsku, alebo pre študentov alebo ich rodinných príslušníkov.
3. Na dočasnú dávku nezamestnaným osobám, ktoré boli prijaté do systému „pružnej práce“ ledighedsydelse (zákon č. 455 z 10. júna 1997), sa vzťahuje hlava III kapitola 6 tohto nariadenia. Pokiaľ ide o nezamestnané osoby, ktoré odchádzajú do iného členského štátu, uplatňujú sa články 64 a 65, ak má tento členský štát podobné systémy zamestnanosti pre tú istú kategóriu osôb.

▼ M1

4. Ak má poberateľ dánskeho sociálneho dôchodku tiež nárok na pozostalostný dôchodok z iného členského štátu, takéto dôchodky sa na účely vykonávania dánskych právnych predpisov považujú za dávky rovnakého druhu v zmysle článku 53 ods. 1 tohto nariadenia, avšak pod podmienkou, že osoba, ktorej doby poistenia alebo bydliska sú základom pre výpočet pozostalostného dôchodku, získala takisto nárok na dánsky sociálny dôchodok.

NEMECKO

1. Bez ohľadu na článok 5 písm. a) tohto nariadenia a § 5 ods. 4 bod 1 zväzku VI sociálneho zákonníka Sozialgesetzbuch osoba, ktorá poberá plný starobný dôchodok podľa právnych predpisov iného členského štátu, môže požiadať, aby bola povinne poistená v systéme dôchodkového poistenia Nemecka.

▼ M3

2. Bez ohľadu na článok 5 písm. a) tohto nariadenia a článok 7 zväzku VI Sociálneho zákonníka (Sozialgesetzbuch VI) sa osoba, ktorá je povinne poistená v inom členskom štáte alebo ktorá dostáva starobný dôchodok podľa právnych predpisov iného členského štátu, môže prihlásiť do systému dobrovoľného poistenia v Nemecku.

▼ M1

3. Na účely poskytovania peňažných dávok podľa § 47 ods. 1 SGB V, § 47 ods. 1 SGB VII a § 200 ods. 2 bývalého sociálneho zákonníka Reichsversicherungsordnung poisteným osobám, ktoré žijú v inom členskom štáte, vypočítajú poistné systémy Nemecka čistú platbu, ktorá sa použije na posúdenie dávok, ako keby poistená osoba žila v Nemecku, pokiaľ poistená osoba požiada o posúdenie na základe čistej platby, ktorú v skutočnosti poberá.
4. Štátni príslušníci iných členských štátov, ktorých miesto bydliska alebo obvyklého pobytu je mimo Nemecka a ktorí spĺňajú všeobecné podmienky systému dôchodkového poistenia Nemecka, môžu platiť dobrovoľné príspevky, len ak boli dobrovoľne alebo povinne poistení v systéme dôchodkového poistenia Nemecka počas určitého obdobia v minulosti; toto sa tak isto vzťahuje na osoby bez štátnej príslušnosti a na utečencov, ktorých miesto bydliska alebo obvyklého pobytu je v inom členskom štáte.
5. Paušálne priznaná doba (Pauschale Anrechnungszeit) podľa článku 253 zväzku VI sociálneho zákonníka Sozialgesetzbuch sa určuje výhradne s odkazom na doby v Nemecku.
6. Ak sa na opätovný výpočet dôchodku uplatňujú nemecké právne predpisy v oblasti dôchodkov platné k 31. decembru 1991, na účely priznania nemeckých náhradných dôb (Ersatzzeiten) sa uplatňujú len nemecké právne predpisy.
7. Nemecké právne predpisy o pracovných úrazoch a chorobách z povolania, ktoré sa odškodňujú podľa zákona o zahraničných dôchodkoch, a o dávkach za doby poistenia, ktoré sa môžu priznať podľa zákona o zahraničných dôchodkoch na územiach uvedených v § 1 ods. 2 bode 3 zákona o vysídlených osobách a utečencoch (Bundesvertriebenengesetz), sa naďalej uplatňujú v rozsahu uplatňovania tohto nariadenia bez ohľadu na ustanovenia § 2 zákona o zahraničných dôchodkoch (Fremdrentengesetz).
8. Pre výpočet teoretickej výšky uvedenej v článku 52 ods. 1 písm. b) bode i) tohto nariadenia pri dôchodkových systémoch pre slobodné povolania príslušná inštitúcia so zreteľom na každý rok poistenia dosiahnutý podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek iného členského štátu vezme za základ priemerný ročný nárok na dôchodok nadobudnutý na základe platenia príspevkov počas doby členstva v príslušných inštitúciách.

ESTÓNSKO

Na účely vypočítania rodičovských dávok sa doby zamestnania v iných členských štátoch ako Estónsko považujú za založené na rovnakej priemernej výške sociálnej dane, aká sa vypláca počas dôb zamestnania v Estónsku, s ktorými sa sčítajú. Ak bola osoba počas referenčného roka zamestnaná iba v iných členských štátoch, pri výpočte dávky sa vychádza z priemernej sociálnej dane vyplácanej v Estónsku v období medzi referenčným rokom a materskou dovolenkou.

▼ **M1****ÍRSKO**

1. Bez ohľadu na ustanovenia článku 21 ods. 2 a článku 62 tohto nariadenia na účely výpočtu predpísaných uznateľných týždenných zárobkov poistenca na priznanie nemocenských dávok alebo dávok v nezamestnanosti podľa írskych právnych predpisov sa suma rovnajúca sa priemernej týždennej mzde zamestnaných osôb v príslušnom predpísanom roku započíta tomuto poistencovi za každý týždeň vykonávania činnosti zamestnanca podľa právnych predpisov iného členského štátu počas tohto predpísaného roku.
2. Ak sa uplatňuje článok 46 tohto nariadenia, Írsko na účely oddielu 118 ods. 1 písm. a) konsolidovaného znenia zákona o sociálnom zabezpečení z roku 2005 zohľadňuje všetky doby, počas ktorých, pokiaľ ide o invaliditu nasledujúcu po práceneschopnosti, by bola osoba považovaná za práceneschopnú podľa írskych právnych predpisov, ak je dotknutá osoba práceneschopná s následnou invaliditou a vzťahujú sa na ňu právne predpisy iného členského štátu.

GRÉCKO

1. Zákon č. 1469/84 o dobrovoľnom pridružení k systému dôchodkového poistenia pre štátnych príslušníkov Grécka a cudzích štátnych príslušníkov gréckeho pôvodu sa uplatňuje na štátnych príslušníkov iných členských štátov, osoby bez štátnej príslušnosti a utečencov, ak dotknuté osoby bez ohľadu na miesto ich bydliska alebo pobytu boli v minulosti určitý čas povinne alebo dobrovoľne pridružené k systému dôchodkového poistenia Grécka.
2. Bez ohľadu na článok 5 písm. a) tohto nariadenia a článok 34 zákona 1140/1981 osoba, ktorá poberá dôchodok v súvislosti s pracovnými úrazmi alebo chorobami z povolania podľa právnych predpisov iného členského štátu, môže požiadať o povinné poistenie podľa právnych predpisov uplatňovaných poľnohospodárskym poisťovacím systémom (OGA) v rozsahu, v akom vykonáva činnosť, ktorá patrí do rozsahu pôsobnosti týchto právnych predpisov.

ŠPANIELSKO

1. Na účely vykonávania článku 52 ods. 1 písm. b) bodu i) tohto nariadenia sa roky, ktoré pracovníkovi chýbajú do dosiahnutia dôchodkového veku alebo veku povinného odchodu do dôchodku v zmysle článku 31 ods. 4 konsolidovaného znenia zákona o štátnych dôchodkoch Ley de Clases Pasivas del Estado berú do úvahy ako skutočné roky štátnej služby, len ak v čase udalosti, v súvislosti s ktorou vznikol nárok na invalidný alebo pozostalostný dôchodok, sa na poberateľa vzťahoval španielsky osobitný systém pre štátnych zamestnancov alebo poberateľ vykonával činnosť pridruženú k tomuto systému, alebo ak v čase udalosti, v súvislosti s ktorou vznikol nárok na dôchodky, poberateľ vykonával činnosť, ktorá by si vyžadovala začlenenie dotknutej osoby do osobitného systému pre štátnych zamestnancov, ozbrojené zložky alebo súdnictvo, ak by sa táto činnosť vykonávala v Španielsku.
2. a) Podľa článku 56 ods. 1 písm. c) tohto nariadenia sa výpočet teoretickej dávky v Španielsku uskutočňuje na základe skutočných príspevkov osoby počas rokov, ktoré bezprostredne predchádzali úhrade posledného príspevku do systému sociálneho zabezpečenia v Španielsku. Ak je pri výpočte základnej výšky dôchodku potrebné zohľadniť doby poistenia a/alebo bydliska podľa právnych predpisov iných členských štátov, použije sa pre uvedené doby základ pre príspevok v Španielsku, ktorý je časovo najbližšie referenčným dobám so zreteľom na vývoj indexu maloobchodných cien.
 - b) Výška priznaného dôchodku sa zvýši o sumu zvýšení a valorizácií vypočítaných za každý nasledujúci rok pre dôchodky toho istého druhu.
3. Doby dosiahnuté v iných členských štátoch, ktoré je potrebné započítať v rámci osobitného systému pre štátnych zamestnancov, ozbrojené zložky a súdnu správu, sa na účely článku 56 tohto nariadenia posudzujú rovnako, a to ako časovo najbližšie doby dosiahnuté štátnym zamestnancom v Španielsku.

▼ M1

4. Na všetkých poberateľov podľa tohto nariadenia, ktorí na svoje meno v rámci španielskych právnych predpisov platili príspevky pred 1. januárom 1967, sa uplatňujú doplnkové sumy na základe veku, ktoré sa uvádzajú v druhom prechodnom ustanovení všeobecného zákona o sociálnom zabezpečení; pri uplatňovaní článku 5 tohto nariadenia nie je možné výlučne na tieto účely posudzovať doby poistenia priznané v inom členskom štáte pred uvedeným dátumom rovnako ako príspevky platené v Španielsku. Dátumu 1. január 1967 v prípade osobitného systému pre námorníkov zodpovedá 1. augustu 1970 a v prípade osobitného systému sociálneho zabezpečenia uhoľných baníkov 1. aprílu 1969.

FRANCÚZSKO

▼ M3

▼ M1

2. Pri osobách, ktoré poberajú vecné dávky vo Francúzsku podľa článkov 17, 24 alebo 26 tohto nariadenia s bydliskom vo francúzskych departementoch Haut-Rhin, Bas-Rhin alebo Moselle, zahŕňajú vecné dávky poskytované v mene inštitúcie iného členského štátu, ktorý je zodpovedný za znášanie ich nákladov, aj dávky poskytované v rámci všeobecného systému nemocenského poistenia a systému povinného doplnkového miestneho nemocenského poistenia v regióne Alsace-Moselle.
3. Na účely uplatňovania hlavy III kapitoly 5 tohto nariadenia francúzske právne predpisy platné pre osobu, ktorá vykonáva alebo vykonávala činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, zahŕňajú systém(-y) základného starobného poistenia a systém(-y) doplnkového dôchodkového poistenia, ktorým dotknutá osoba podliehala.

CYPRUS

Na účely uplatňovania ustanovení článkov 6, 51, a 61 tohto nariadenia na akékoľvek obdobie začínajúce 6. októbrom 1980 alebo neskôr sa týždeň poistenia podľa právnych predpisov Cyperskej republiky vypočíta tak, že celkové príjmy rozhodujúce pre poistenie za príslušné obdobie sa vydedia týždennou výškou základného príjmu rozhodujúceho pre poistenie pre príslušný rok prispievania, pokiaľ takto určený počet týždňov nepresiahne počet kalendárnych týždňov v príslušnom období.

MALTA

Osobitné ustanovenia pre štátnych zamestnancov

- a) Výlučne na účely uplatňovania článkov 49 a 60 tohto nariadenia sa osoby zamestnané podľa zákona o Maltských ozbrojených silách (kapitola 220 Maltského zákonníka), zákona o polícii (kapitola 164 Maltského zákonníka) a zákona o väzenských zariadeniach (kapitola 260 Maltského zákonníka) považujú za štátnych zamestnancov.
- b) Dôchodky vyplácané podľa uvedených zákonov a podľa nariadenia o dôchodkoch (kapitola 93 Maltského zákonníka) sa výlučne na účely článku 1 písm. e) tohto nariadenia považujú za „osobitné systémy pre štátnych zamestnancov“.

HOLANDSKO

1. Zdravotné poistenie

- a) Pokiaľ ide o nárok na vecné dávky podľa holandských právnych predpisov za osoby, ktoré majú nárok na vecné dávky na účely vykonávania hlavy III kapitol 1 a 2 tohto nariadenia, sa považujú:
 - i) osoby, ktoré sú podľa článku 2 zákona o zdravotnom poistení Zorgverzekeringswet povinné poistiť sa v zdravotnej poisťovni, a
 - ii) pokiaľ už nie sú zahrnutí v bode i), rodinní príslušníci vojenského personálu v aktívnej službe, ktorí majú pobyt v inom členskom štáte, a osoby s bydliskom v inom členskom štáte, ktoré majú podľa tohto nariadenia nárok na zdravotnú starostlivosť v ich štáte bydliska, pričom náklady hradí Holandsko.

▼ **M1**

- b) Osoby uvedené v bode 1 písm. a) bode i) sa musia v súlade s ustanoveniami zákona o zdravotnom poistení Zorgverzekeringswet poistiť v zdravotnej poisťovni a osoby uvedené v bode 1 písm. a) bode ii) sa musia zaregistrovať vo Výbore pre zdravotné poistenie College voor zorgverzekeringen.
- c) Ustanovenia zákona o zdravotnom poistení Zorgverzekeringswet a všeobecného zákona o mimoriadnych nákladoch na zdravotnú starostlivosť Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten týkajúce sa zodpovednosti za platby poistného sa vzťahujú na osoby uvedené v písmene a) a ich rodinných príslušníkov. Za rodinných príslušníkov odvádza poistné osoba, od ktorej sa odvodzuje nárok na zdravotnú starostlivosť, s výnimkou rodinných príslušníkov vojenského personálu, ktorí majú pobyt v inom členskom štáte, od ktorých sa poistné vyberá priamo.
- d) Ustanovenia zákona o zdravotnom poistení Zorgverzekeringswet týkajúce sa oneskoreného uzatvorenia poistenia sa uplatňujú primerane v prípade neskorej registrácie osôb uvedených v bode 1 písm. a) bode ii) vo Výbore pre zdravotné poistenie College voor Zorgverzekeringen.
- e) Osoby, ktoré majú nárok na vecné dávky na základe právnych predpisov iného členského štátu ako Holandska a ktoré majú bydlisko alebo dočasný pobyt v Holandsku, majú nárok na vecné dávky v súlade s poistením, ktoré poistencom v Holandsku poskytuje inštitúcia miesta bydliska alebo miesta pobytu pri zohľadnení článku 11 ods. 1, 2 alebo 3 a článku 19 ods. 1 zákona o zdravotnom poistení Zorgverzekeringswet, ako aj na vecné dávky poskytované podľa zákona o osobitných nákladoch na zdravotnú starostlivosť Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten.
- f) Na účely článkov 23 až 30 tohto nariadenia sa za dôchodky podľa holandských právnych predpisov (okrem dôchodkov, na ktoré sa vzťahuje hlava III kapitola 4 a 5 tohto nariadenia) považujú tieto dávky:
- dôchodky priznané podľa zákona o dôchodkoch štátnych zamestnancov a ich pozostalých zo 6. januára 1966 (Algemene burgerlijke pensioenwet) (holandský zákon o dôchodkoch štátnych zamestnancov),
 - dôchodky priznané podľa zákona o dôchodkoch zamestnancov ozbrojených zložiek a ich pozostalých zo 6. októbra 1966 (Algemene militaire pensioenwet) (zákon o dôchodkoch zamestnancov ozbrojených zložiek),
 - dávky pri práceneschopnosti priznané podľa zákona o dávkach pri práceneschopnosti zamestnancov ozbrojených zložiek zo 7. júna 1972 (Wetarbeidsongeschiktheidsvoorziening militairen) (zákon o práceneschopnosti zamestnancov ozbrojených zložiek),
 - dôchodky priznané podľa zákona o dôchodkoch pre zamestnancov holandských železníc NV Nederlandse Spoorwegen a ich pozostalých Spoorwegpensioenwet z 15. februára 1967,
 - dôchodky priznané podľa nariadenia holandských železníc upravujúceho podmienky zamestnávania Reglement Dienstvoorwaarden Nederlandse Spoorwegen,
 - dávky priznané dôchodcom pred dosiahnutím dôchodkového veku 65 rokov v rámci dôchodkového systému, ktorý má zabezpečiť bývalým zamestnancom príjem v starobe, alebo dávky priznané v prípade predčasného odchodu z trhu práce v rámci systému vytvoreného štátom alebo na základe kolektívnej zmluvy pre osoby vo veku 55 rokov a viac,
 - dávky priznané zamestnancom ozbrojených zložiek a štátnym zamestnancom podľa systému, ktorý sa uplatňuje v prípade nezamestnanosti, odchodu do dôchodku alebo predčasného odchodu do dôchodku.

▼ **M3**

- h) Na účely článku 18 ods. 1 tohto nariadenia majú osoby uvedené v bode 1 písm. a) bode ii) tejto prílohy, ktoré sa dočasne zdržiavajú v Holandsku, so zreteľom na článok 11 ods. 1, 2 a 3 a na článok 19 ods. 1 zákona o zdravotnom poistení (Zorgverzekeringswet) nárok na vecné dávky zo strany inštitúcie miesta pobytu v súlade s prístupom uplatňovaným voči poistencom v Holandsku, ako aj na vecné dávky poskytované podľa všeobecného zákona o mimoriadnych zdravotných nákladoch (Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten).

▼ **M1**

2. Uplatňovanie ► **M3** všeobecného zákona o starobnom dôchodku ◀ Algemene Ouderdomswet (AOW)

- a) Zníženie uvedené v článku 13 ods. 1 ► **M3** všeobecného zákona o starobnom dôchodku ◀ Algemene Ouderdomswet (AOW) sa neuplatňuje na kalendárne roky pred 1. januárom 1957, počas ktorých príjemca, ktorý nespĺňa podmienky na to, aby sa tieto roky posudzovali ako doby poistenia:

— mal bydlisko v Holandsku vo veku 15 až 65 rokov alebo

— mal bydlisko v inom členskom štáte a zároveň pracoval v Holandsku pre zamestnávateľa usadeného v Holandsku, alebo

— pracoval v inom členskom štáte počas dôb, ktoré sa považujú za doby poistenia podľa holandského systému sociálneho zabezpečenia.

Odchylné od článku 7 AOW každá osoba, ktorá mala bydlisko alebo pracovala v Holandsku v súlade s uvedenými podmienkami len pred 1. januárom 1957, sa tiež považuje za osobu s nárokom na dôchodok.

- b) Zníženie uvedené v článku 13 ods. 1 AOW sa neuplatňuje na kalendárne roky pred 2. augustom 1989, počas ktorých osoba vo veku 15 až 65 rokov, ktorá je alebo bola ženatá/vydatá, nebola poistená podľa uvedených právnych predpisov a zároveň mala bydlisko na území iného členského štátu ako Holandska, ak sa tieto kalendárne roky prekrývajú s dobami poistenia, ktoré dosiahol(-a) manžel(-ka) osoby ► **M3** podľa uvedených právnych predpisov ◀, alebo s kalendárnymi rokmi, ktoré sa majú zohľadniť podľa bodu 2 písm. a), pod podmienkou, že manželstvo páru bolo v tom čase právoplatné.

Odchylné od článku 7 AOW sa takáto osoba považuje za osobu s nárokom na dôchodok.

- c) Zníženie uvedené v článku 13 ods. 2 AOW sa neuplatňuje na kalendárne roky pred 1. januárom 1957, počas ktorých manžel(-ka) dôchodcu, ktorý(-á) nespĺňa podmienky na to, aby sa tieto roky považovali za doby poistenia:

— mal(-a) bydlisko v Holandsku vo veku 15 až 65 rokov alebo

— mal(-a) bydlisko v inom členskom štáte a zároveň pracoval v Holandsku pre zamestnávateľa usadeného v Holandsku, alebo

— pracoval(-a) v inom členskom štáte počas dôb, ktoré sa považujú za doby poistenia podľa holandského systému sociálneho zabezpečenia.

- d) Zníženie uvedené v článku 13 ods. 2 AOW sa neuplatňuje na kalendárne roky pred 2. augustom 1989, počas ktorých manžel(-ka) dôchodkyne(-cu) vo veku 15 až 65 rokov s bydliskom v inom členskom štáte ako v Holandsku nebol(-a) poistený(-á) podľa uvedených právnych predpisov, ak sa tieto kalendárne roky prekrývajú s dobami poistenia, ktoré dôchodca(-kyňa) dosiahol(-hla) podľa týchto právnych predpisov, alebo s kalendárnymi rokmi, ktoré sa majú zohľadniť podľa bodu 2 písm. a), pod podmienkou, že manželstvo páru bolo v tom čase právoplatné.

▼ **M1**

e) Bod 2 písm. a), b), c) a d) sa neuplatňuje na doby, ktoré sa prekrývajú:

— s dobami, ktoré sa môžu zohľadniť pri výpočte dôchodkových práv podľa právnych predpisov o starobnom dôchodku iného členského štátu ako Holandska, alebo

— dobami, za ktoré dotknutá osoba poberala starobný dôchodok podľa týchto právnych predpisov.

Doby dobrovoľného poistenia podľa systému iného členského štátu sa na účely tohto ustanovenia nezohľadňujú.

f) Bod 2 písm. a) b), c) a d) sa uplatňuje len vtedy, ak mala dotknutá osoba po dosiahnutí veku 59 rokov bydlisko v jednom alebo viacerých členských štátoch počas šiestich rokov, a len na takú dobu, počas ktorej má daná osoba bydlisko v jednom z týchto členských štátov.

g) Odchyľne od kapitoly IV AOW, každá osoba s bydliskom v inom členskom štáte ako v Holandsku, ktorého manžel(-ka) je povinne poistený(-á) podľa týchto právnych predpisov, má oprávnenie uzavrieť dobrovoľné poistenie podľa týchto právnych predpisov na doby, počas ktorých je manžel(-ka) povinne poistený(-á).

Toto oprávnenie sa nekončí, ak sa povinné poistenie manžela(-ky) ukončí v dôsledku jeho/jej úmrtia a ak pozostalý(-á) poberá dôchodok len podľa ► **M3** všeobecného zákona o pozostalých príbuzných ◀ Algemene nabestaandenwet.

Oprávnenie súvisiace s dobrovoľným poistením sa v každom prípade končí dňom, keď osoba dosiahne vek 65 rokov.

Príspevok, ktorý sa má platiť pri dobrovoľnom poistení, sa stanovuje v súlade s ustanoveniami týkajúcimi sa určovania príspevku pri dobrovoľnom poistení podľa AOW. Ak však dobrovoľné poistenie pokračuje od doby poistenia podľa bodu 2 písm. b), príspevok sa stanovuje v súlade s ustanoveniami týkajúcimi sa určovania príspevku pri povinnom poistení podľa AOW, pričom sa zohľadňovaný príjem považuje za nadobudnutý v Holandsku.

h) Oprávnenie uvedené v bode 2 písm. g) sa neudeľuje žiadnej osobe poistenej podľa právnych predpisov o dôchodkoch alebo pozostalostných dávkach iného členského štátu.

i) Každá osoba, ktorá požaduje dobrovoľné poistenie podľa bodu 2 písm. g), je povinná požiadať o toto poistenie banku sociálneho zabezpečenia Sociale Verzekeringsbank najneskôr do jedného roka odo dňa, ku ktorému spĺňa podmienky na účasť v poistení.

3. Uplatňovanie ► **M3** všeobecného zákona o pozostalých príbuzných ◀ Algemene nabestaandenwet (ANW)

a) Ak má pozostalý(-á) manžel(-ka) nárok na pozostalostný dôchodok podľa všeobecného zákona o pozostalých príbuzných Algemene Nabestaandenwet (ANW) v zmysle článku 51 ods. 3 tohto nariadenia, vypočíta sa tento dôchodok v súlade s článkom 52 ods. 1 písm. b) tohto nariadenia.

Na účely uplatňovania týchto ustanovení sa doby poistenia pred 1. októbrom 1959 takisto považujú za doby poistenia dosiahnuté podľa holandských právnych predpisov, ak počas týchto dôb poistencov po dosiahnutí veku 15 rokov:

— mal bydlisko v Holandsku alebo

— mal bydlisko v inom členskom štáte a zároveň pracoval v Holandsku pre zamestnávateľa usadeného v Holandsku, alebo

— pracoval v inom členskom štáte počas dôb, ktoré sa považujú za doby poistenia podľa holandského systému sociálneho zabezpečenia.

▼ **M1**

- b) Nezohľadňujú sa doby, ktoré majú byť zohľadnené podľa bodu 3 písm. a), ktoré sa prekrývajú s dobami povinného poistenia dosiahnutými podľa právnych predpisov iného členského štátu, pokiaľ ide o pozostalostné dôchodky.
- c) Na účely článku 52 ods. 1 písm. b) tohto nariadenia sa ako doby poistenia zohľadňujú len doby poistenia dosiahnuté podľa holandských právnych predpisov po dosiahnutí veku 15 rokov.
- d) Odchyľne od článku 63a ods. 1 ANW má osoba s bydliskom v inom členskom štáte ako v Holandsku, ktorej manžel(-ka) je povinne poistený(-á) podľa ANW, právo uzavrieť dobrovoľné poistenie ► **M3** podľa uvedených právnych predpisov ◀ pod podmienkou, že takéto poistenie sa už začalo k dátumu uplatňovania tohto nariadenia, ale len na doby, počas ktorých je manžel(-ka) povinne poistený(-á).

Toto právo sa končí dňom ukončenia povinného poistenia manžela(-ky) podľa ANW okrem prípadu, keď je povinné poistenie manžela(-ky) ukončené v dôsledku jeho/jej úmrtia a keď pozostalý(-á) poberá dôchodok len podľa ANW.

Oprávnenie súvisiace s dobrovoľným poistením sa v každom prípade končí dňom, keď osoba dosiahne vek 65 rokov.

Príspevok, ktorý sa má platiť pri dobrovoľnom poistení, sa stanovuje v súlade s ustanoveniami týkajúcimi sa určovania príspevkov pri dobrovoľnom poistení podľa ANW. Ak však dobrovoľné poistenie pokračuje od doby poistenia uvedenej v bode 2 písm. b), príspevok sa stanovuje v súlade s ustanoveniami týkajúcimi sa určovania príspevkov pri povinnom poistení podľa ANW, pričom sa zohľadňovaný príjem považuje za nadobudnutý v Holandsku.

4. Uplatňovanie holandských právnych predpisov týkajúcich sa práceneschopnosti

- a) Ak má podľa článku 51 ods. 3 tohto nariadenia dotknutá osoba nárok na holandskú dávku v invalidite, suma uvedená v článku 52 ods. 1 písm. b) tohto nariadenia pre výpočet tejto dávky sa určuje:

- i) ak pred tým, ako práceneschopnosť nastala, osoba naposledy vykonávala činnosť ako zamestnanec v zmysle článku 1 písm. a) tohto nariadenia:

— v súlade s ustanoveniami uvedenými ► **M3** v zákone o invalidnom poistení ◀ Wet op arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO), ak práceneschopnosť nastala pre 1. januárom 2004, alebo

— v súlade s ustanoveniami uvedenými v zákone o práci a príjme podľa schopnosti pracovať Wet Werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA), ak práceneschopnosť nastala od 1. januára 2004 vrátane;

- ii) ak pred tým, ako nastala práceneschopnosť, dotknutá osoba naposledy vykonávala činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v zmysle článku 1 písm. b) tohto nariadenia, v súlade s ustanoveniami uvedenými ► **M3** v zákone o invalidných dávkach pre samostatne zárobkovo činné osoby ◀ Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ), ak práceneschopnosť nastala pred 1. augustom 2004.

- b) Pri výpočte dávok podľa WAO, WIA alebo WAZ holandské inštitúcie zohľadňujú:

— doby zárobkovej činnosti a doby, ktoré sa tak posudzujú, dosiahnuté v Holandsku pred 1. júlom 1967,

— doby poistenia dosiahnuté podľa WAO,

▼ M1

- doby poistenia, ktoré dosiahla dotknutá osoba od veku 15 rokov podľa všeobecného zákona o práceneschopnosti Allgemeine Arbeitsunfähigkeitsgesetz (AAW), pokiaľ sa tieto neprekrývajú s dobami poistenia dosiahnutými podľa WAO,
- doby poistenia dosiahnuté podľa WAZ,
- doby poistenia dosiahnuté podľa WIA.

RAKÚSKO

1. Na účely dosiahnutia dôb v rámci dôchodkového poistenia sa navštevovanie školy alebo podobného vzdelávacieho zariadenia v inom členskom štáte považuje za ekvivalentné navštevovaniu školy alebo vzdelávacieho zariadenia podľa článkov 227ods. 1 bod 1 a 228 ods. 1 bod 3 zákona o všeobecnom sociálnom zabezpečení Allgemeines Sozialversicherungsgesetz (ASVG), článku 116 ods. 7 spolkového zákona o sociálnom zabezpečení osôb zaoberajúcich sa obchodovaním Gewerbliches Sozialversicherungsgesetz (GSVG) a článku 107 ods. 7 zákona o sociálnom zabezpečení pre farmárov Bauern-Sozialversicherungsgesetz (BSVG), keď dotknutá osoba v určitom období podliehala rakúskym právnym predpisom na základe toho, že vykonávala činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, a sú uhradené osobitné príspevky podľa článku 227 ods. 3 ASVG, článku 116 ods. 9 GSVG a článku 107 ods. 9 BSVG na nadobudnutie takýchto dôb.
2. Na výpočet paušálnej dávky uvedenej v článku 52 ods. 1 písm. b) tohto nariadenia sa osobitné príplatky k príspevkom za doplnkové poistenie a doplnková dávka pre baníkov podľa rakúskych právnych predpisov neuplatňujú. V týchto prípadoch sa paušálna dávka vypočítaná bez týchto príspevkov podľa potreby zvýši o neznížené osobitné príplatky k príspevkom na doplnkové poistenie a doplnkovú dávku pre baníkov.
3. Ak sa podľa článku 6 tohto nariadenia dosiahli náhradné doby podľa rakúskeho systému dôchodkového poistenia, ale nemôžu predstavovať základ pre výpočet podľa článkov 238 a 239 zákona o všeobecnom sociálnom zabezpečení Allgemeines Sozialversicherungsgesetz (ASVG), článkov 122 a 123 spolkového zákona o sociálnom zabezpečení osôb zaoberajúcich sa obchodovaním Gewerbliches Sozialversicherungsgesetz (GSVG) a článkov 113 a 114 zákona o sociálnom zabezpečení pre farmárov Bauern-Sozialversicherungsgesetz (BSVG), použije sa základ pre výpočet doby starostlivosti o dieťa podľa článku 239 ASVG, článku 123 GSVG a článku 114 BSVG.

FÍNSKO

1. Na účely určenia nároku alebo vypočítania výšky finskeho národného dôchodku podľa článkov 52 až 54 tohto nariadenia sa dôchodky priznané podľa právnych predpisov iného členského štátu posudzujú rovnakým spôsobom ako dôchodky priznané podľa fínskych právnych predpisov.
2. Ak sa uplatňuje článok 52 ods. 1 písm. b) bod i) tohto nariadenia na účely výpočtu príjmov za započítanú dobu podľa fínskych právnych predpisov o dôchodkoch závislých od príjmov a ak sú doby dôchodkového poistenia osoby za časť referenčnej doby podľa fínskych právnych predpisov založené na jej činnosti zamestnanca alebo samostatne zárobkovo činnnej osoby v inom členskom štáte, zodpovedajú príjmy za započítanú dobu súčtu príjmov za časť referenčnej doby vo Fínsku vydelenému počtom mesiacov, ktoré boli počas danej referenčnej doby dobami poistenia vo Fínsku.

▼ M1

ŠVÉDSKO

1. Keď sa príspevok na rodičovskú dovolenku vypláca podľa ustanovení článku 67 tohto nariadenia rodinnému príslušníkovi, ktorý nie je zamestnaný, príspevok na rodičovskú dovolenku sa vypláca vo výške zodpovedajúcej základnému alebo najnižšiemu stupňu.
2. Na účely výpočtu príspevku na rodičovskú dovolenku v súlade s kapitolou 4 ods. 6 zákona o národnom poistení Lag (1962:381) om allmän försäkring osobám, ktoré majú nárok na príspevok na rodičovskú dovolenku na základe práce, sa uplatňuje toto ustanovenie:

U rodiča, ktorému sa príjem vyplývajúci z nemocenskej dávky vypočíta na základe príjmu zo zárobkovej činnosti vo Švédsku, sa splní požiadavka, podľa ktorej musí byť daná osoba poistená na poberanie nemocenských dávok na vyššej ako minimálnej úrovni najmenej počas 240 po sebe nasledujúcich dní pred narodením dieťaťa, ak počas uvedeného obdobia mal príjem zo zárobkovej činnosti v inom členskom štáte zodpovedajúci poisteniu vyššiemu, ako je minimálna úroveň.

3. Ustanovenia tohto nariadenia o sčítaní dôb poistenia a dôb bydliska sa nevzťahujú na prechodné ustanovenia švédskych právnych predpisov o nároku na zaručený dôchodok pre osoby narodené v roku 1937 a skôr, ktoré mali pred požiadaním o dôchodok vo Švédsku bydlisko počas určenej doby (zákon 2000:798).
4. Na účely výpočtu príjmu pre hypotetickú nemocenskú dávku závislú od príjmu a aktivačného príspevku závislého od príjmu v súlade s kapitolou 8 zákona o národnom poistení Lag (1962:381) om allmän försäkring sa uplatňuje:
 - a) ak poistenec počas referenčnej doby podliehal ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba aj právnym predpisom jedného alebo viacerých iných členských štátov, príjem v dotknutých členských štátoch sa považuje za zodpovedajúci priemernému hrubému príjmu tohto poistenca vo Švédsku počas časti referenčnej doby vo Švédsku vypočítanej vydelením príjmov vo Švédsku počtom rokov, počas ktorých boli tieto príjmy nadobudnuté;
 - b) ak sa dávky vypočítavajú podľa článku 46 tohto nariadenia a osoby nie sú poistené vo Švédsku, referenčná doba sa určí v súlade s kapitolou 8 ods. 2 a 8 vyššie uvedeného zákona, ako keby dotknutá osoba bola poistená vo Švédsku. Ak dotknutá osoba nemá počas tejto doby podľa zákona o starobnom dôchodku závislom od príjmu (1998:674) žiaden príjem, z ktorého vzniká dôchodok, môže sa referenčná doba počítať od skoršieho dátumu, kedy mal poistenec príjem zo zárobkovej činnosti vo Švédsku.
5. a) Ak podľa švédskych právnych predpisov nie je splnená podmienka nároku na dôchodok, t. j. minimálne tri z piatich kalendárnych rokov bezprostredne predchádzajúcich úmrtiu poistenca (referenčná doba), na účely výpočtu hypotetického dôchodkového kapitálu pre pozostalostný dôchodok závislý od príjmu (zákon 2000:461) sa zohľadňujú aj doby poistenia dosiahnuté v iných členských štátoch, ako keby sa dosiahli vo Švédsku. Doby poistenia v iných členských štátoch sa započítavajú na základe priemerného základu dôchodku vo Švédsku. Ak dotknutá osoba dosiahla vo Švédsku pre základ dôchodku len jeden rok, každá doba poistenia v inom členskom štáte sa započítava s rovnakou sumou.

▼ M1

- b) Ak podľa švédskych právnych predpisov nie je splnená podmienka dôchodkových bodov za aspoň dva zo štyroch rokov bezprostredne predchádzajúcich úmrtiu poistenca (referenčná doba) a doby poistenia sa počas referenčnej doby dosiahli v inom členskom štáte, na účely výpočtu hypotetických bodov pre vdovské dôchodky pri úmrtí po 1. januári 2003 vrátane sa tieto roky započítavajú na základe rovnakých dôchodkových bodov ako rok vo Švédsku.

SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO

1. Ak v súlade s právnymi predpismi Spojeného kráľovstva môže mať nárok na starobný dôchodok osoba, ktorej:

- a) sa príspevky bývalého(-ej) manžela(-ky) zohľadňujú tak, ako keby boli vlastnými príspevkami danej osoby, alebo
- b) príslušné podmienky príspevku splnil(-a) manžel(-ka) tejto osoby alebo bývalý manžel(-ka), potom za predpokladu, že manžel(-ka) alebo bývalý(-á) manžel(-ka) vykonáva alebo vykonával(-a) činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba a podliehal(-a) právnym predpisom dvoch alebo viacerých členských štátov, sa na určenie nároku podľa právnych predpisov Spojeného kráľovstva uplatňujú ustanovenia hlavy III kapitoly 5 tohto nariadenia. V tomto prípade sa odkazy na „doby poistenia“ v uvedenej kapitole 5 považujú za odkazy na doby poistenia, ktoré dosiahol(-a):

- i) manžel(-ka) alebo bývalý(-á) manžel(-ka), ak si nárok uplatňuje:

— vydatá žena alebo

— osoba, ktorej manželstvo sa skončilo inak ako smrťou manžela(-ky), alebo

- ii) bývalý(-á) manžel(-ka), ak si nárok uplatňuje:

— vdovec, ktorému bezprostredne pred dosiahnutím dôchodkového veku nevzniká nárok na príspevok pre ovdoveného rodiča, alebo

— vdova, ktorej bezprostredne pred dosiahnutím dôchodkového veku nevzniká nárok na príspevok pre ovdovenú matku, ovdoveného rodiča alebo vdovský dôchodok alebo ktorá má nárok len na vdovský dôchodok súvisiaci s vekom vypočítaný podľa článku 52 ods. 1 písm. b) tohto nariadenia a na tento účel „vdovský dôchodok súvisiaci s vekom“ je vdovský dôchodok splatný v zníženej sadzbe v súlade s oddielom 39 ods. 4 zákona o príspevkoch a dávkach sociálneho zabezpečenia z roku 1992.

2. Na účely uplatňovania článku 6 nariadenia na ustanovenia, ktorými sa riadi nárok na príspevok na opatrovateľskú službu, príspevok pre opatrovníka a príspevok na bývanie pre telesne postihnuté osoby, sa doba zamestnania, samostatnej zárobkovej činnosti alebo bydliska dosiahnutá na území iného členského štátu ako Spojené kráľovstvo zohľadňuje do takej miery, aká je potrebná na splnenie podmienok súvisiacich s požadovanou dobou prítomnosti v Spojenom kráľovstve do dňa, kedy po prvýkrát vzniká nárok na príslušnú dávku.

3. Na účely článku 7 nariadenia v prípade invalidity, starobných alebo pozostalostných peňažných dávok, dôchodkov za pracovné úrazy alebo dávok súvisiacich s chorobami z povolania a podpôr pri úmrtí, sa každý poberateľ podľa právnych predpisov Spojeného kráľovstva, ktorý sa zdržiava na území iného členského štátu, považuje počas tohto pobytu za osobu s pobytom na území tohto iného členského štátu.

▼ M1

4. Ak sa uplatňuje článok 46 tohto nariadenia a ak je dotknutá osoba práceneschopná s následnou invaliditou a vzťahujú sa na ňu právne predpisy iného členského štátu, Spojené kráľovstvo na účely oddielu 30A ods. 5 zákona o príspevkoch a dávkach sociálneho zabezpečenia z roku 1992 zohľadňuje všetky doby, počas ktorých dotknutá osoba v súvislosti s touto práceneschopnosťou poberala:

- i) peňažné nemocenské dávky alebo namiesto toho mzdu alebo plat, alebo
- ii) dávky podľa hlavy III kapitol 4 a 5 tohto nariadenia, ktoré sa poskytujú v súvislosti s invaliditou, ktorá nasledovala po tejto práceneschopnosti, podľa právnych predpisov iného členského štátu, ako keby išlo o doby pre vyplácanie dávok v krátkodobej práceneschopnosti v súlade s oddielmi 30A ods. 1 až 4 zákona o príspevkoch a dávkach sociálneho zabezpečenia z roku 1992.

Pri uplatňovaní tohto ustanovenia sa zohľadňujú len doby, počas ktorých by bola osoba práceneschopná v zmysle právnych predpisov Spojeného kráľovstva.

5. 1. Na účely výpočtu príjmového faktora s cieľom určiť nárok na dávky podľa právnych predpisov Spojeného kráľovstva sa pre každý týždeň činnosti zamestnanca podliehajúceho právnym predpisom iného členského štátu, ktorý sa začal počas príslušného daňového roku v zmysle právnych predpisov Spojeného kráľovstva, predpokladá, že dotknutá osoba platila príspevky ako zamestnaná zarábajúca osoba na základe zárobkov rovnajúcich sa dvom tretinám horného zárobkového limitu pre príslušný rok alebo mala príjem, z ktorého sa platili príspevky.

2. Na účely článku 52 ods. 1 písm. b) bodu ii) tohto nariadenia, ak:

- a) v ktoromkoľvek daňovom roku so začiatkom 6. apríla 1975 alebo neskôr osoba vykonávajúca činnosť ako zamestnanec dosiahla doby poistenia, zamestnania alebo bydliska výhradne v inom členskom štáte ako v Spojenom kráľovstve, a na základe uplatňovania uvedeného bodu 5 ods. 1 sa daný rok počíta za kvalifikačný rok v zmysle právnych predpisov Spojeného kráľovstva na účely článku 52 ods. 1 písm. b) bodu i) tohto nariadenia, táto osoba sa považuje za poistenca poisteného počas 52 týždňov daného roka v tomto inom členskom štáte;
- b) nijaký daňový rok so začiatkom 6. apríla 1975 alebo neskôr sa nepočíta za kvalifikačný rok v zmysle právnych predpisov Spojeného kráľovstva na účely článku 52 ods. 1 písm. b) bodu i) tohto nariadenia; žiadne doby poistenia, zamestnania alebo bydliska dosiahnuté v danom roku sa nezohľadňujú.

3. Na účely prepočítania príjmového faktora na doby poistenia sa príjmový faktor dosiahnutý v príslušnom daňovom roku v zmysle právnych predpisov Spojeného kráľovstva vydolí dolným zárobkovým limitom za príslušný rok. Výsledok sa vyjadrí ako celé číslo, desatinné miesta sa ignorujú. Takto vypočítané číslo sa posudzuje ako číslo predstavujúce počet týždňov poistenia dosiahnutý podľa právnych predpisov Spojeného kráľovstva počas príslušného roku pod podmienkou, že toto číslo nie je vyššie ako počet týždňov, počas ktorých táto osoba v danom roku podliehala týmto právnym predpisom.